

Ruimtelijke ordening en geo-informatie

Rapport institutioneel onderzoek naar de handelingen van de rijksoverheid op het terrein van de ruimtelijk ordening en van geo-informatie, 1945-1999

PIVOT-rapport nummer 120

Dit rapport is een gezamenlijke uitgave van de
Rijksarchiefdienst

&

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

's-Gravenhage, 2002

Tekst: E.A.T.M. Schreuder
Vormgeving: Rijksarchiefdienst/PIVOT
Illustraties: W. Küller
Druk: Krips BV

ISBN: 90-5909-018-7

© Rijksarchiefdienst/PIVOT. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de Rijksarchiefdienst/PIVOT.

PROJECT INVOERING VERKORTING OVERBRENGINGSTERMIJN

Voor u ligt het rapport waarin de uitkomsten van een onderzoek, gehouden in het kader van het Project Invoering Verkorting Overbrengingstermijn (PIVOT), zijn weergegeven. PIVOT is een projectorganisatie die in mei 1991 door de Algemene Rijksarchivaris in het leven is geroepen. De aanleiding daarvoor vormde de (voorgenomen) verkorting van de overbrengingstermijn conform de nieuwe Archiefwet van vijftig naar twintig jaar. Vanuit het oogpunt van democratisering van het openbaar bestuur moet deze termijnverkorting positief worden beoordeeld. Immers, eerder overgedragen archieven worden ook eerder volledig toegankelijk voor het publiek. Voor de Rijksarchiefdienst betekent deze termijnverkorting echter dat, wanneer er geen maatregelen worden genomen, hij overstroomd wordt met archiefmateriaal. De neerslag van dertig jaar overheids-handelen zou bij de invoering van de nieuwe wet in een korte periode moeten worden overgebracht naar de depots van de archiefdiensten. Voor de centrale rijksorganen wordt de omvang van deze stroom van gegevensbestanden geschat op ongeveer 600 strekkende kilometer over de periode 1943-1973 en over de periode 1973-1990 op nog eens eenzelfde hoeveelheid. Omdat een dergelijke hoeveelheid archiefmateriaal niet beheersbaar, noch hanteerbaar is en de opslag ervan te kostbaar, heeft de Rijksarchiefdienst in het kader van PIVOT tezamen met de verschillende Hoge Colleges van Staat en de ministeries maatregelen getroffen om deze vloed te kanaliseren.

Bij het uitvoeren van deze inhaaloperatie moesten reeds bestaande problemen bij de archiefzorg van de rijksoverheid in versneld tempo worden opgelost. Onder de Archiefwet 1962 zijn grote achterstanden ontstaan in het selecteren van naoorlogs archiefmateriaal en in het overbrengen van archief van vóór 1940 naar de Rijksarchiefdienst. In inspectierapporten van de Rijksarchiefdienst werd daar al op gewezen, maar door het rapport 'Archiefbeheer en -behoud bij het Rijk' dat de Algemene Rekenkamer in 1988 uitbracht, is dit probleem pas in zijn volle omvang tot politiek Den Haag doorgedrongen.

PIVOT is mogelijk geworden door de inzet van extra financiële middelen die de minister van WVC in 1991 heeft toegezegd: fl. 17 miljoen over een periode van tien jaar (de looptijd van het project). Daarnaast zetten de ministeries en de Hoge Colleges van Staat, verantwoordelijk voor selectie en overdracht van hun archieven, elk eigen middelen in om deze operatie mogelijk te maken. Afspraken daarover zijn vastgelegd in convenanten die de verschillende secretarissen-generaal of vertegenwoordigers van de Hoge Colleges van Staat met de Algemene Rijksarchivaris hebben gesloten.

1. De uitgangspunten van PIVOT

Om de hierboven beschreven papiervloed op een verantwoorde manier te kunnen beperken heeft PIVOT een nieuw selectie-instrument ontworpen. De traditionele selectiemethoden zijn voor een operatie van deze omvang niet toereikend: zij zijn te arbeidsintensief en dus te kostbaar, terwijl de basis van de gevoerde selectie niet altijd duidelijk is geformuleerd. Bij de traditionele selectie worden als criteria gebruikt: de inhoudelijke of informatieve waarde van documenten en de plaats die zij innemen in het geheel van een dossier, een archief of verzameling archieven. Aangezien men bij die manier van selecteren geen model hanteert waarmee men de context van de gegevens in kaart kan brengen, kan men aan de gegevens op zich moeilijk een waarde toekennen. De functie van de gegevens is in dat geval niet te achterhalen. Het gevolg hiervan is een subjectieve selectie omdat iedereen die selecteert een eigen interpretatie aan de gegevens geeft.

PIVOT gaat ervan uit dat de selectie moet worden uitgevoerd vanuit het gezichtspunt van het overheidsorgaan of de organen die deze documenten in het kader van hun taak en het daaruit voortvloeiende handelen hebben ontvangen of geproduceerd: niet de informatiewaarde van documenten, maar de waardebeoordeling van handelingen van overheidsorganen staat centraal. Met de gegevensbestanden die naar de Rijksarchiefdienst worden overgebracht moet het handelen van de overheid in relatie tot haar omgeving op hoofdlijnen te reconstrueren zijn. Daarbij wil PIVOT met het resultaat van de selectie op basis van deze doelstelling bronnen voor de kennis van en het inzicht in de Nederlandse samenleving (en cultuur) veiligstellen voor blijvende bewaring.

De methode om dit te bereiken is de methode institutioneel onderzoek van PIVOT. Deze methode is in de afgelopen jaren ontwikkeld aan de hand van praktijkervaringen en nieuwe, theoretische inzichten uit binnen- en buitenland. Via wet- en regelgeving en andere bestuurlijk-organisatorische bronnen wordt nagegaan welke handelingen overheidsorganen verrichten. Op basis van de handelingen kan achterhaald worden welke neerslag er in principe zou *moeten* zijn. Met andere woorden, de selectie zal niet meer plaatsvinden op basis van het archiefstuk zelf, maar op basis van de handeling. Handelingen worden gewaardeerd in het kader van de context.

Uiteindelijk zal PIVOT de overbrenging van het geselecteerde materiaal naar de depots van de Rijksarchiefdienst begeleiden. De rijksorganen zijn zelf verantwoordelijk voor de fysieke selectie en bewerking die de archieven en andere gegevensbestanden moeten ondergaan om ze geschikt te maken voor overdracht. Desgewenst zal PIVOT hen daarbij adviseren. Richtsnoer voor de bewerking na het institutioneel onderzoek en de institutionele selectie vormen de door de Permanente Commissie Documentaire Informatievoorziening (PCDIN) in september 1991 aanvaarde 'Normen voor goede en geordende staat' (zie hiervoor ook de PIVOT-brochure 'Om de kwaliteit van het behoud: normen 'goede en geordende staat' (Rijksarchiefdienst/PIVOT, 's Gravenhage 1993).

2. Het institutioneel onderzoek

Om het voor de selectie noodzakelijke inzicht te krijgen in het handelen van de overheidsorganen is PIVOT institutionele onderzoeken gestart bij de verschillende ministeries. De onderzoekers worden door PIVOT zelf en door de verschillende ministeries ingezet. Zij nemen gezamenlijk ongeveer 130 onderzoeksgebieden of beleidsterreinen voor hun rekening. Per beleidsterrein beschrijft de onderzoeker de historische ontwikkeling van dat beleidsterrein als context van de handelingen die er sinds 1940 zijn verricht. De onderzoeksperiode verschilt per beleidsterrein, maar bestrijkt in het algemeen de periode 1940 tot heden.

Uitgangspunt bij de onderzoeken vormt de Methode van Institutioneel Onderzoek (MIO), neergelegd in de brochure 'Handelend optreden' (PIVOT-brochure, 's Gravenhage 1994). De resultaten van een institutioneel onderzoek worden beschreven in een Rapport Institutioneel Onderzoek (RIO). Een RIO is de contextbeschrijving van een beleidsterrein waarop overheidsorganen handelend optreden en omvat:

1. een historische schets van het beleidsterrein waarop het onderzoek betrekking heeft, inclusief:
 - de doelstellingen van de overheid op het beleidsterrein;
 - de overheidsorganen en overige actoren;
 - de onderlinge relaties tussen de actoren;
 - de beleidsinstrumenten;
 - een beschrijving van het taakgebied waartoe het beleidsterrein behoort.
2. een overzicht van de handelingen die overheidsorganen verrichten of hebben verricht, inclusief:
 - de looptijd van elke handeling (begin- en einddatum);
 - de grondslag (bron) van elke handeling;
 - het product van de handeling (indien bekend).

Zo mogelijk worden de handelingen thematisch of procedureel geordend, waardoor men de handelingen in hun context kan zien.

Een belangrijk begrip in het institutioneel onderzoek vormt de 'handeling'. Een handeling is een complex van activiteiten, gericht op het totstandbrengen van een product, dat een actor verricht ter vervulling van een taak of op grond van een bevoegdheid. Aangezien we niet alleen willen beschrijven wat de overheid moet doen maar ook wat zij daadwerkelijk doet, gebruiken we als bron voor het beschrijven van het handelen niet alleen officiële wet- en regelgeving en de daaruit voortvloeiende algemene maatregelen van bestuur, koninklijke besluiten, ministeriële regelingen en beschikkingen zoals instellings-, opheffings- en organisatiebesluiten als onderzoeksbron, maar ook jaarverslagen en jaaroverzichten, staatsalmanakken, memories van toelichting op de rijksbegroting en op bovengenoemde wetten, beleidsnota's, archieven en literatuur. Daarnaast vormen interviews met beleidsmedewerkers en andere deskundigen - in en buiten de overheid- op het beleidsterrein een bron van informatie.

Naast het begrip 'handeling' neemt het begrip 'actor' in het institutioneel onderzoek een belangrijke plaats in. 'Actor' volgens de PIVOT-methode wordt gedefinieerd als "een overheidsorgaan of een particuliere organisatie of persoon die een rol speelt op een beleidsterrein". Strekten de PIVOT-onderzoekers zich tot 1995 uit tot de handelingen van overheidsorganen in de strikte zin van het woord, in de Archiefwet 1995 wordt, gebaseerd op de Algemene wet bestuursrecht, onder 'overheidsorgaan' verstaan "organen van overheidsstichtingen, verenigingen en vennootschappen die, ook voor zover zij niet krachtens publiekrecht zijn ingesteld, toch met openbaar gezag zijn bekleed of waaraan toch één of meer overheidstaken zijn opgedragen en de daarvoor benodigde publiekrechtelijke bevoegdheden zijn toegekend". Het begrip 'overheidsorgaan' is hiermee aanzienlijk verbreed.

In de onderzoeksrapporten worden de handelingen van particuliere instellingen niet opgenomen. Wel wordt hun rol op het beleidsterrein beschreven. Op grond van het acquisitieprofiel van het Algemeen Rijksarchief wordt bepaald of de archieven van particuliere instellingen voor overbrenging in aanmerking komen.

3. De toepassingsmogelijkheden

De resultaten van het institutioneel onderzoek, neergelegd in het RIO, worden daarna verwerkt in een wettelijk voorgeschreven selectie-instrument: de selectielijst, in PIVOT-termen het "basis selectiedocument" (BSD). De selectielijst is een lijst van handelingen die elk voorzien zijn van de waardering 'bewaren' of 'vernietigen'. De selectielijst volgt uit de beschrijving van het RIO. In overleg met de betreffende instelling(en) wordt aan de hand van deze selectielijst gezien welke gegevensbestanden voor 'de eeuwigheid' geselecteerd moeten worden en uiteindelijk overgebracht worden aan de Rijksarchiefdienst. De ontwerp selectielijst wordt ter inzage gelegd bij verscheidene instanties en de zorgdrager(s) bied(t)(en) de ontwerp-selectielijst aan aan de minister van OCenW. De definitieve selectielijst wordt vastgesteld door de zorgdrager(s) in kwestie en de minister/staatssecretaris van OCenW.

Wanneer de inhaaloperatie eenmaal voltooid is, zijn we er nog niet. In de toekomst moet worden voorkomen dat nieuwe achterstanden ontstaan bij selectie en overbrenging van gegevensbestanden. Om de toepassingsmogelijkheden van het institutioneel onderzoek ook voor de toekomst te kunnen garanderen, is het daarom noodzakelijk om ontwikkelingen in taken, handelingen en organisatie van de overheid, alsmede de grondslag van die taken en handelingen bij te houden. De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de zorgdragers. Het RIO en het BSD kunnen gebruikt worden als basis voor de ontwikkeling van een structureel documentair informatieplan teneinde het beheer van de gegevensbestanden die de Rijksarchiefdienst na 20 jaar verwerft en het beheer van de gegevensbestanden bij de verantwoordelijke organen zelf te verbeteren.

Zo kan in samenwerking met de betreffende organen worden voorkomen, dat zich in de toekomst nieuwe, onbeheersbare stuwmeren van archief en andere gegevensbestanden zullen vormen.

4. Volumevermindering archieven en vergroting opslagcapaciteit

Ook op deze terreinen is PIVOT werkzaam. Volumevermindering kan voor bepaalde archieven worden bereikt door middel van substitutie: het overzetten van de informatie op een andere drager, bijvoorbeeld microfilm, microfiches en in de toekomst wellicht beeldplaat. Inmiddels is uitbreiding van de opslagcapaciteit met ca. 25 km. van bestaande depots in het Algemeen Rijksarchief gerealiseerd door de installatie van verrijdbare stellingen (compactus).

Gewapend met de opgedane ervaring zal PIVOT ook over deze kwesties de rijksorganen kunnen adviseren, die daarvan bij het moderne gegevensbeheer weer hun voordeel kunnen doen.

Algemeen Rijkarchief/PIVOT/Den Haag, juni 1995.

INHOUDSOPGAVE

Inhoudsopgave	1
Afkortingen	4
Verantwoording	5
Inleiding	6
1. Afbakening ruimtelijke ordening	6
1.1 Het facet ruimtelijke ordening in andere beleidsterreinen	6
2. Afbakening geo-informatie	9
3. Ontwikkeling van het beleidsterrein ruimtelijke ordening	10
3.1 Vanaf 1940 tot ca. 1970	10
3.2 Ontwikkeling van nationale instrumenten	12
3.3 Nota's ruimtelijke ordening	13
3.4 Ruimtelijke ordening op provinciaal niveau	15
3.5 Ruimtelijke ordening op internationaal niveau	15
4. Instrumenten op het beleidsterrein ruimtelijke ordening	17
4.1 Structuurschetsen op nationaal niveau	17
4.2 Structuurschema's op nationaal niveau	17
4.3 Opdrachten en aanwijzingen van de minister en GS	17
4.4 Verlenen van vrijstellingen door de minister	17
4.5 Streekplannen	17
4.6 Goedkeuren van bestemmingsplannen door GS	18
4.7 Verklaring van geen bezwaar	18
4.8 Structuurplannen	18
4.9 Bestemmingsplannen	18
5. Ontwikkeling van het beleidsterrein geo-informatie	19
5.1 Van fiscale informatie naar geo-informatie	19
5.2 Het kadaster: registers en kaarten	20
5.3 Spreiding en coördinatie	21
6. Actoren op het beleidsterrein ruimtelijke ordening en geo-informatie	22

6.1	Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer	22
6.2	Rijks Planologische Commissie (RPC)	22
6.3	Raad voor Ruimtelijk Ordening, subraad van de Raad van Ministers.	22
6.4	Rijksdienst voor het Nationale Plan en Vaste Commissie	22
6.5	Rijksplanologische Dienst	23
6.6	Inspectie Ruimtelijke Ordening	24
6.7	Bureau van de Adviseur ten behoeve van de Raad van State/Stichting Advisering Bestuursrechtspraak	24
6.8	Comité voor ruimtelijke ontwikkeling van de EG	24
6.9	Benelux (Studie)commissie voor de ruimtelijke ordening/Bijzondere Commissie voor de Ruimtelijke Ordening van de Benelux (BCRO)	25
6.10	Nederlands-Duitse Commissie voor de Ruimtelijke Ordening	25
6.11	Interdepartementale Waddenzeecommissie (IWC)	25
6.12	Waddenadviesraad (WAR)	25
6.13	Stuurgroep Waddenprovincies	25
6.14	Coördinatiecollege voor het Waddengebied	26
6.15	Trilaterale Regeringsconferentie over de bescherming van de Waddenzee	26
6.16	Raad van Advies voor de Ruimtelijke Ordening (RARO)	26
6.17	Raad voor de ruimtelijke ordening (RaRO)	26
6.18	VROM-raad	26
6.19	Programmeringsoverleg Ruimtelijk Onderzoek.	26
6.20	Provinciale Staten	27
6.21	Gedeputeerde Staten	27
6.22	Provinciale Planologische Commissies en diensten	27
6.23	Dienst van het Kadaster en de openbare registers	27
6.24	Centrale Kaarteringsraad	29
6.25	Contactcommissie betreffende landmeetkundige en cartografische aangelegenheden	29
6.26	Raad voor vastgoedinformatie/Stichting Ravi	29
6.27	Minister van Financiën	29
7.	Wet- en regelgeving	30
7.1	Ruimtelijke Ordening	30
7.2	Geo-informatie	30
7.3	Lijst van wetsartikelen die een verplichting inhouden tot inschrijving in de openbare register van feiten die voor de rechtstoestand van registergoederen van belang zijn	30
	Handelingen	34
8.	Handelingen betreffende de ruimtelijke ordening	34
8.1	Algemene handelingen	34
8.2	Handelingen betreffende het nationale ruimtelijke beleid	37
8.3	Handelingen betreffende de ruimtelijke ordening op provinciaal niveau	45
8.4	Handelingen betreffende de ruimtelijke ordening op gemeentelijk niveau	48
8.5	Handelingen betreffende het toezicht op handhaving van wet- en regelgeving en behandeling van beroep en bezwaarschriften	52
8.6	Handelingen betreffende het instellen van commissies, raden en stichtingen en inrichting van de organisatie op het terrein van de ruimtelijke ordening	55
9.	Handelingen betreffende het kadaster en de openbare registers	59
9.1	Algemeen	59
9.2	Handelingen betreffende de inrichting van de organisatie van het kadaster en de openbare registers	63
9.3	Handelingen betreffende het stellen van regels voor het houden van het kadaster, de registers en de grootschalige basiskaart	67
9.4	Handelingen betreffende het houden van de registers	72
10.	Literatuur	77
11.	Noten	79

Afkortingen

AMVB	Algemene maatregel van bestuur
BCRO	Bijzondere Commissie voor de Ruimtelijke Ordening van de Benelux Economische Unie
BSD	Basisselectiedocument
B&W	Burgemeester en Wethouders
BuZa	Buitenlandse Zaken
CBS	Centraal Statistisch Bureau
EG	Europese Gemeenschap
EROP	Europees Ruimtelijk Ontwikkelingsperspectief
EU	Europese Unie
EZ	Economische Zaken
GS	Gedeputeerde Staten
HSL	Hoge snelheidslijn
IPO	Interprovinciaal Overleg
KB	Koninklijk Besluit
LNV	Landbouw, Natuurbeheer en Visserij
NIMBY	Not in my backyard (niet in mijn achtertuin)
NIROV	Nederlands Instituut voor Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting
OESO	Organisatie Economische Samenwerking en Ontwikkeling
PKB	Planologische kernbeslissing
PPC	Provinciale Planologische Commissie
PPD	Provinciale Planologische Dienst
PS	Provinciale Staten
RIO	Rapport institutioneel onderzoek
RO	Ruimtelijke ordening
RPC	Rijks Planologische Commissie
RPD	Rijksplanologische Dienst
RRO	raad voor de ruimtelijke ordening (onderraad van de ministerraad)
Stb	Staatsblad
Stcrt..	Staatscourant
SZW	Sociale Zaken en Werkgelegenheid
TK	Tweede Kamer der Staten-Generaal
VINEX	Vierde Nota ruimtelijke ordening extra
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VROM	(De minister van) Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer
V&W	De minister van Verkeer en Waterstaat
Wro	Wet op de ruimtelijke ordening

Verantwoording

Bij het opstellen van dit rapport institutioneel onderzoek is gebruik gemaakt van materiaal van J. Bogaarts, die in een eerder stadium informatie over het beleidsterrein ruimtelijke ordening heeft verzameld. Daarnaast is gebruik gemaakt van de *Handelingenlijst ten behoeve van het opstellen van een selectielijst voor de archieven van de Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers*, Centrale Archief Selectiedienst, Winschoten 1996.

Een eerste concept is voorgelegd aan de heer H. Eisma van het Archief- en informatiecentrum, die zeer veel informatie heeft verzameld en ter kennis gebracht.

In dit rapport worden alleen de handelingen van de rijksoverheid op beschreven en in een context geplaatst. De provincies en de gemeenten maken gebruik van een andere selectielijst voor hun archieven. De handelingen van de provincies en gemeenten worden daarom niet in dit rapport opgenomen. Wel wordt hun rol beschreven in de context. De lagere overheden spelen namelijk een belangrijke rol op het beleidsterrein ruimtelijke ordening.

De minister van VROM is de minister belast met de ruimtelijke ordening. In de handelingen staat de minister beschreven als de minister belast met de ruimtelijke ordening.

In dit rapport staan twee beleidsterrein beschreven, ruimtelijke ordening en geo-informatie. Dat heeft vooral een praktische reden: de minister van VROM is coördinerend minister op het beleidsterrein geo-informatie en deze taak is ambtelijk ondergebracht bij de Rijksplanologische Dienst, welke dienst voornamelijk actief is op het terrein van de ruimtelijke ordening. Een inhoudelijk raakvlak tussen de twee beleidsterreinen ligt in het verzamelen en bewerken van gegevens betreffende vastgoed (grond, opstellen, e.d.). Door middel van ruimtelijke ordening wordt de bestemming van grond vastgelegd, Geo-informatie legt de gegevens betreffende de rechten op vastgoed vast.

Tot ca. 1985 zijn de archieven van het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer merendeels bewerkt. Op dit moment zijn er tussen het Algemeen Rijksarchief en het ministerie contacten over een eventuele overbrenging van deze archieven. Omdat niet met zekerheid is vast te stellen of deze archieven alle neerslag vormen van de handelingen van alle actoren die in dit rapport staan beschreven, wordt het beleidsterrein beschreven vanaf 1945. Het kan dus voorkomen dat de neerslag uit een bepaalde periode van een beschreven handeling al gedeeltelijk is bewerkt.

Het rapport is voorgelegd aan ambtenaren van het ministerie van VROM:

prof. dr. H. van der Cammen, directeur Ruimtelijk Onderzoek en Planontwikkeling RPD;

mr. M.C. van der Klooster, hoofd afdeling Bestuursaangelegenheden RPD;

drs. R.W. van Belkum, medewerkster onderafdeling Documentaire Informatievoorziening RPD;

H. Eisma, medewerker Archief Informatie Centrum VROM;

R.D. Ramdjielal, hoofd Archief Informatie Centrum VROM;

J. Schokkenbroek, coördinator onderafdeling Documentaire Informatievoorziening RPD;

drs. P. Sierdsma, medewerker Archief Informatie Centrum VROM;

drs. T. H. Siraa, bedrijfshistoricus VROM;

en aan ambtenaren van het Kadaster:

dhr. J.W. Boks, Adviseur Materieel beheer, concernstaf Kadaster;

M. Deelen, Concernstaf, Bureau Raad van Bestuur Kadaster;

mr. R. Kinderdijk, medewerker Concernstaf Vastgoedinformatie en geodesie, Kadaster;

mr. W. Louwman, bewaarder van het Kadaster en de Openbare Registers.

Hun commentaar is verwerkt.

Inleiding

1. Afbakening ruimtelijke ordening

Het beleidsterrein ruimtelijke ordening omvat het reguleren van de inrichting en het gebruik van de ruimte in Nederland, mede in relatie tot het gebruik en de inrichting van de ruimte in de buurlanden en de landen behorend tot de EU.

Ruimtelijke ordening wordt wel begrepen als facet van het overheidsbeleid. Dat houdt in dat vanuit één standpunt, b.v. het ruimtelijke, economische of sociale beleid, de overheidsactiviteiten binnen verschillende sectoren worden geïntegreerd, dan wel de belangen vanuit die verschillende sectoren worden afgewogen in een planning. Onder sectorplanning wordt dan verstaan: de concrete programmering van een tak van overheidsactiviteiten (samenvallend met een departement of onderdeel van een departement) gericht op een zo soepel mogelijk verlopen van die activiteit. Onder activiteit wordt dan verstaan: volkshuisvesting, verkeer en vervoer, landbouw, recreatie, natuurbescherming, energievoorziening, waterstaat.¹

Op allerlei beleidsterreinen waarbij het gebruik en de inrichting van de ruimte in Nederland in geding is, worden plannen gemaakt. Dergelijke beleidsterreinen zijn verkeer en vervoer (burgerluchtvaart, binnenscheepvaart, spoor- en autowegen), natuur- en landschapsbeheer, openluchtrecreatie, stedelijke vernieuwing en volkshuisvesting, bedrijfshuisvesting, nutsvoorzieningen (electriciteits- en watervoorzieningen), defensie (oefenterreinen). De ministers, verantwoordelijk voor deze beleidsterreinen zijn elk betrokken bij een of meer onderdelen van de ruimtelijke ordening. De beslissingen betreffende de ligging en bouw van ruimtelijke voorzieningen worden vanaf 1986 in de vorm van een 'planologische kernbeslissing' (pkb) genomen. Voor de totstandkoming van een pkb zijn de vakminister en de minister van VROM verantwoordelijk. Voor de uitvoering van een pkb op een beleidsterrein is alleen de vakminister verantwoordelijk. De uitvoering maakt integraal deel uit van het betreffende beleidsterrein. De handelingen betreffende de uitvoering van een pkb zijn dan ook in de betreffende Rapporten Institutioneel Onderzoek terug te vinden.²

Dit institutioneel onderzoek beperkt zich tot de ruimtelijke ordening als overkoepelend of algemeen beleid met betrekking tot de ruimte in het algemeen zoals dat bijvoorbeeld wordt geformuleerd in de nota's ruimtelijke ordening en in de Wet ruimtelijke ordening (nationaal) en tot de integratie van het landelijk beleid met het beleid betreffende de ruimtelijke ordening op regionaal en lokaal niveau. Het toezicht op de gemeentelijke overheden op dit beleidsterrein maakt onderdeel uit van dit beleidsterrein. In dit onderzoek wordt ruimtelijke ordening begrepen als de zorg voor een ordelijke afweging en besluitvorming over ruimtelijke claims³. Het gaat dan om de 'horizontale' en om de 'verticale' coördinatie. De horizontale coördinatie betreft de coördinatie tussen de verschillende beleidsterreinen op het facet ruimtelijke ordening. De verticale coördinatie betreft de afstemming van het beleid op het terrein van de ruimtelijke ordening tussen de verschillende bestuursniveaus: het rijk, de provincie en de gemeenten. Elk van deze niveaus heeft in beginsel de vrijheid een eigen beleid en eigen regelingen vast te stellen, gevolg van de gedecentraliseerde opzet van de bestuurlijke organisatie van Nederland. Om het een en ander in goede banen te leiden is afstemming dus noodzakelijk. De rijksoverheid beschikt over instrumenten om in te grijpen in het beleid van de lagere bestuursorganen.⁴

De handelingen op het beleidsterrein ruimtelijke ordening betreffen vooral de voorbereiding, de vaststelling en de evaluatie van het beleid door de rijksoverheid. Er zijn weinig handelingen betreffende de uitvoering van het beleid te vinden.

1.1 Het facet ruimtelijke ordening in andere beleidsterreinen

Hieronder volgen enkele voorbeelden van beleidsterreinen waarbij de minister van RO met het oog op het facet ruimtelijke ordening is betrokken.

Stadsvernieuwing en volkshuisvesting

De stadsvernieuwing werd vooral geïnspireerd door de zorg voor de volkshuisvesting. De stadsvernieuwing begint met het plannen van de sanering en reconstructie van de delen van de stad die voor stadsvernieuwing in aanmerking komen. De reconstructieplannen werden door de Rijksplanologische Dienst voorzien van een preadvies voor de interdepartementale commissie.

Alle handelingen betreffende stadsvernieuwing worden gerekend tot het beleidsterrein Volkshuisvesting.⁵

Waterstaat en verkeer en vervoer

Het beleidsterrein Waterstaat omvat:

- een veilige en vlotte verkeersafwikkeling, te water en op de weg;
- de waterhuishouding in kwantitatieve en kwalitatieve zin;
- ontgrondingen;
- de beveiliging van het land tegen het water;
- scheepvaartwegen en havens;
- landwegen en oeververbindingen
- landaanwinningen;
- de beschrijving van de waterstaatkundige toestand van het land.⁶

Dit beleidsterrein heeft veel raakvlakken met het beleidsterrein ruimtelijke ordening.

Vanuit het oogpunt van de ruimtelijke ordening levert de minister van VROM bijdragen aan de besluitvorming op het terrein van de waterstaat, of is medeverantwoordelijk, zoals bij de vaststelling van de pkb's.

De minister van VROM levert bijvoorbeeld een bijdrage aan het beleid betreffende ontgrondingen door zijn deelname in een interdepartementale commissie ter zake.⁷ Ook aan de diverse structuurschema's, zoals dat van Verkeer en Vervoer, Oppervlaktedelfstoffen, Burgerluchtvaartterrein, levert de minister van VROM bijdragen. De financiering en de uitvoering van de structuurschema's is een verantwoordelijkheid van de minister van V&W.⁸ Medeverantwoordelijk is de minister van VROM voor bijvoorbeeld het beleid voor zeehavens en voor het vaststellen van tracés.⁹

Het vaststellen van *tracés* was tot 1993, toen de Tracéwet van kracht werd een verantwoordelijkheid van de minister van V&W.¹⁰ Beslissingen over tracés kwamen tot stand via de reguliere wettelijke procedures en separate sectorprocedures. De Raad voor de Waterstaat adviseerde de minister.¹¹ Voorafgaand aan de beslissing over een tracé van een element van de hoofdinfrastructuur (weg, spoorlijn, vaarweg) werden andere betrokken ministers geraadpleegd. Met de Tracéwet uit 1993 werd het vaststellen van een tracé een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de minister van V&W en van VROM. De Rijksplanologische Commissie had een adviserende rol.

Natuur en landschap.

Bij de besluitvorming betreffende het behoud van natuur en landschap speelt de minister van VROM een rol bij het vaststellen van het algemene beleid. De minister stelt gezamenlijk met in ieder geval de minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV) structuurschema's betreffende de 'groene ruimte' vast. Daarnaast wijst de minister van LNV gebieden aan als beschermd natuurgebied, in overeenstemming met de minister van VROM.¹²

Landinrichting

Bij landinrichting werd de pkb voorbereid en vastgesteld door de ministers van VROM en LNV. De uitvoering van de landinrichting (ruilverkavelingen en herinrichting) is grotendeels in handen van de Landinrichtingsdienst van het ministerie van LNV. De pkb Landinrichting is opgegaan in het structuurschema Groene Ruimte.

Openluchtrecreatie

De minister belast met het beleidsterrein openluchtrecreatie was tot 1982 de minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk en na 1982 de minister van LNV.

De handelingen van deze actoren staan beschreven in het rapport Openluchtrecreatie, drs. R. van der Wal. Handeling 10, 15, 18 en 19, 21 zijn de handelingen betreffende het bepalen van de structuurschema's volgens de procedures van een pkb. Het structuurschema openluchtrecreatie is opgegaan in het structuurschema Groene Ruimte.

Energie

Op het terrein van de energie heeft de minister van Economische Zaken (EZ) verantwoordelijkheid voor het beleidsterrein van de energievoorziening, zoals de planning van energiecentrales, de planning en opzet van het distributienet, de planning en van boor- en mijnbouwwerkzaamheden, etc. De minister van VROM levert bijdragen aan het beleid voor zover het gaat om de ruimtelijke aspecten van de energievoorziening, bijvoorbeeld bij de voorbereiding van het structuurschema Electriciteitsvoorziening.

Cultuur

In het kader van het cultuurbehoud speelt de minister van VROM een rol bij de monumentenzorg. De aanwijzing van stads- en dorpsgezichten als beschermde monumenten geschiedt door de minister belast met cultuur samen met de minister van VROM.¹³ De RPC diende de ministers van advies over een aanwijzing. Daarnaast nam de RPD deel aan ambtelijk vooroverleg over voorgenomen aanwijzingen.

2. Afbakening geo-informatie

Het beleidsterrein geo-informatie betreft het vastleggen en bijhouden van gegevens die betrekking hebben op registergoederen en het gebruik van de ruimte. Ook het beschikbaar stellen van deze gegevens in diverse vormen (zoals uittreksels uit de registers en de kadastrale kaarten) vormt een onderdeel van deze taak van de rijksoverheid.¹⁴ De minister van VROM is aangewezen als coördinerend minister op het terrein van de geo-informatie. De gegevens van registergoederen worden bijgehouden door de Dienst van het Kadaster en de Openbare Registers, vanaf 1994 een Zelfstandig Bestuursorgaan.

Het ministerie zelf beschikt uit hoofde van zijn taken over zeer veel gegevens betreffende het gebruik van de ruimte. Deze gegevens zijn van belang voor het ontwikkelen van het beleid van de ruimtelijke ordening.

Het vastleggen en bijhouden van gegevens van betreffende registergoederen door het Kadaster wordt niet alleen gedaan ten behoeve van de eigen overheidstaak, maar heeft ook tot doel derden (burgers) te voorzien van betrouwbare informatie. Overigens betreffen registergoederen niet alleen vastgoed maar schepen en luchtvaartuigen en de rechten en beperkingen op registergoederen.

3. Ontwikkeling van het beleidsterrein ruimtelijke ordening

3.1 Vanaf 1940 tot ca. 1970

Tot ca. 1940 was de ruimtelijke ordening vooral een aangelegenheid van de lokale en provinciale overheden. Op nationaal niveau werd door middel van wet- en regelgeving voor gemeenten en provincies mogelijkheden geschapen om het gebruik en de inrichting van de ruimte te reguleren. Instrumenten daarbij waren het uitbreidingsplan voor gemeenten, waarmee in de loop der jaren de gemeenten steeds meer regels en bevoegdheden kregen voor de inrichting van de ruimte. Daarnaast werden door de provinciale overheden streekplannen ontwikkeld om de bovengemeentelijke belangen in het gebruik van de ruimte vorm te geven. De provincies waren niet echter verplicht streekplannen te maken.¹⁵

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd er, mede op initiatief van de Duitse bezettende autoriteiten, een rijksdienst voor het Nationale Plan opgericht. De bevoegdheden van de nationale en provinciale overheden met betrekking tot de ruimtelijke ordening werden uitgebreid.¹⁶ De rijksdienst bleef na de oorlog bestaan.

De wettelijke regelingen waarop het stelsel van de ruimtelijke ordening was gegrondvest in de periode van de bezetting, werden vijf jaar na de oorlog vervangen door een voorlopige regeling voor de ruimtelijke ordening, vastgesteld in de wet van 28 september 1950. Daarin werden de totstandkoming van streek- en bestemmingsplannen geregeld. Deze voorlopige regeling bleef van kracht tot de inwerkingtreding van de Wet op de ruimtelijke ordening in 1965.

De belangrijkste veranderingen in de regelingen betroffen de vaststelling van het streekplan, dat volgens de regeling moest worden vastgesteld door de Provinciale Staten, een regeling voor bezwaren tegen ruimtelijke plannen en de vaststelling van een nationaal plan door de Kroon (staatshoofd en ministers).¹⁷ Bij Koninklijk Besluit van 15 december 1950 werd ook de inrichting van de rijksdienst voor het Nationale Plan geregeld. Voor de Vaste Commissie, al ingesteld tijdens de bezetting, werd bepaald dat daarin vertegenwoordigers van de volgende ministeries plaats hadden: Wederopbouw en Volkshuisvesting, Verkeer en Waterstaat, Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening, Economische Zaken, Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen, Binnenlandse Zaken, Financiën, Sociale Zaken en Oorlog en een of meer deskundigen op het terrein van de ruimtelijke ordening. De voorzitter en de leden werden bij KB benoemd. De Vaste Commissie fungeerde als interdepartementaal overlegorgaan, maar stelde ook plannen en richtlijnen vast, liet onderzoek doen, etc.

Door de Staatscommissie voor de herziening van de Woningwet, ingesteld in februari 1947, werd intussen aan een voorstel voor een wet op de ruimtelijke ordening gewerkt. De commissie had mede als opdracht te onderzoeken of volkshuisvesting en ruimtelijke ordening in één wet geregeld konden worden¹⁸. De staatscommissie beschouwde het vastleggen van bestemmingen als essentieel voor elk ruimtelijk plan. Volkshuisvesting vormde slechts een van de facetten. In 1950 bracht de commissie zijn verslag uit.

In de voorlopige regeling uit 1950 was bepaald dat deze tot 1952 zou gelden. Deze termijn werd telkens verlengd, omdat er geen andere wettelijke regeling in ontwerp klaar lag om te worden vastgesteld.¹⁹ Het duurde tot 1965 voordat de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening in werking trad.

Op nationaal niveau werden in de jaren vijftig ruimtelijke plannen gemaakt voor het westen van Nederland (de Randstad). De werkcommissie Westen des Lands, die was ingesteld om de ontwikkelingen in het westen van het land te bestuderen, bracht een aantal rapporten en nota's uit: Interimrapport ontwikkeling IJmond (1951), Interimrapport Agglomeratie 's-Gravenhage (1952), eerste Decentralisatienota (1956) en de tweede Decentralisatienota (1956). In de Decentralisatienota's beschreef de werkcommissie haar bevindingen dat de ontwikkeling in het westen van het land niet los kon worden gezien van de ontwikkeling in de rest van het land. Onder de titel 'Het westen en overig Nederland' werd een verkorte versie gepubliceerd. In de Decentralisatienota pleitte de commissie voor maatregelen om de spreiding van de bevolking en de economische activiteiten over het gehele land te bevorderen. De tweede Decentralisatienota werd overigens niet in de openbaarheid gebracht.²⁰ De Werkcommissie Westen des Lands bood in 1958 haar eindrapport 'De ontwikkeling van het westen des lands' aan. Kern van dat rapport was de gedachte dat de stedelijke agglomeraties in de Randstad gescheiden moesten blijven door middel van groene 'bufferzones' om te voorkomen dat ze aaneen zouden groeien en dat er maatregelen moesten worden genomen voor een 'overloop' vanuit de Randstad naar gebieden en steden op een behoorlijke afstand van de Randstad. Het middengebied van de Randstad zou een open, agrarische, groen gebied moeten blijven. Alleen voor de stedengroep rond Den Haag was door de commissie een satellietstad gepland.²¹

In dezelfde periode dat de Werkcommissie haar bevindingen publiceerde, groeide de politieke belangstelling voor het vraagstuk van de ruimtelijke ordening. In 1957 nam de Tweede Kamer een motie van W.J. Andriessen aan, waarin de minister werd gevraagd om een nota inzake de Ruimtelijke Ordening. Deze nota werd in 1960 aan de Tweede Kamer aangeboden.

In de nota werd een beleid gepresenteerd voor spreiding van de bevolking en economische activiteit over Nederland om de druk op het westen te verminderen, zoals door de Werkcommissie was aanbevolen.

Het programma van de nota omvatte de volgende punten:

- een spoedige totstandkoming van een wet op de ruimtelijke ordening;
- een goede coördinatie op rijksniveau
- het scheppen van gunstige voorwaarden voor de gewenste ontwikkelingen;
- het treffen van specifieke maatregelen in het kader van de spreidingspolitiek;
- het opstellen van samenvattende ontwikkelingsplannen voor de probleemgebieden;
- het stimuleren van de publieke belangstelling voor de nationale ruimtelijke ordening en het bevorderen van een gedachte-wisseling tussen de overheid en de maatschappij.

Ter uitwerking van deze nota werd door de regering advies gevraagd over de ontwikkeling van het noorden van het land, dat te boek stond als een probleemgebied. Ook werden er plannen gemaakt en gerealiseerd voor de spreiding van rijksinstellingen. Met name Apeldoorn werd vestigingsplaats voor een flink aantal rijksinstellingen: Rekencentrum voor de Rijksbelastingdienst; de Verzekeringskamer, Politieacademie, Centraal Kantoor voor de Motorrijtuigenbelastingen, etc.²²

Bij de voorbereiding van de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening speelde de coördinerende rol van de minister 'belast met de ruimtelijke ordening' een belangrijke rol in de discussie. De vakministers waren niet of nauwelijks bereid een andere minister enige zeggenschap toe te staan over hun plannen op hun beleidsterreinen, die van invloed zouden zijn op de ruimtelijke inrichting van Nederland.

In de periode van wederopbouw werd de rijksdienst voor het nationale plan door de diverse vakministers links en rechts gepasseerd bij de ruimtelijke planning. De rijksdienst had binnen het ministerie van Wederopbouw en Volkshuisvesting weinig in te brengen. De belangen van de wederopbouw en volkshuisvesting stonden voorop. Aangezien de bepalende ambtenaren op het gebied van volkshuisvesting, volkshuisvesting niet los wisten te zien van stedenbouw, was het voor de rijksdienst voor het nationaal plan lastig een vinger in de planningspap te krijgen. De rijksdienst werd ook door andere ministers buiten hun ruimtelijke planning gehouden, zoals bijvoorbeeld buiten de inrichting van de IJsselmeerpolder door de minister van Verkeer & Waterstaat.²³

De coördinatie van de ruimtelijke ordening was ook in de Tweede Kamer onderwerp van discussie tussen de partijen onderling en met de regering. Een deel van de leden van de Tweede Kamer vond dat de coördinerende rol van een minister 'belast met de ruimtelijke ordening' versterkt moest worden, hetzij door het vast te leggen in de wet, hetzij door ruimtelijke ordening onder te brengen bij bijvoorbeeld het ministerie van Algemene Zaken.²⁴ Hoewel in de wet op de ruimtelijke ordening met 'onze minister' de minister 'belast met de ruimtelijke ordening' kwam te staan, bleef de zeggenschap van de coördinerend minister op de plannen van vakministers gering, en meer afhankelijk van zijn/haar invloed en gezag dan van 'harde' regels. Wel werd er op initiatief van de toenmalige minister van Volkshuisvesting en Bouwnijverheid, Witte, in 1958 een onderraad van de ministerraad voor de ruimtelijke ordening ingesteld: de Raad voor de Ruimtelijke Ordening (RRO).

In de jaren zestig en zeventig van twintigste eeuw won het concept van de ruimtelijke ordening op nationaal niveau aan belang. Dat blijkt onder andere aan de wijziging van de naam van het ministerie dat de verantwoordelijkheid draagt voor de nationale ruimtelijke ordening, van ministerie van Volkshuisvesting en Bouwnijverheid in ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening in 1965.

3.2 Ontwikkeling van nationale instrumenten

In de wet op de ruimtelijke ordening die in 1965 in werking trad, werd het planningsstelsel voor de ruimtelijke ordening vastgelegd. Het enige plan met voor burgers bindende kracht was het bestemmingsplan. Streekplannen en nationale beleidsplannen waren alleen richtinggevend. In de nieuwe wet werd ook de positie van de Rijksplanologische Commissie en de Rijksplanologische Dienst geregeld.

Door middel van het vaststellen van structuurschetsen en schema's werd vanaf begin jaren zeventig getracht meer samenhang te brengen tussen de verschillende ruimtewensen vanuit de diverse beleidsterreinen.²⁵

Een herziening van de Wet op de ruimtelijke ordening bleek in de jaren zeventig noodzakelijk, met name om de procedures voor de besluitvorming over projecten op nationaal niveau een wettelijke basis te geven. In 1977 werd er door de regering een ontwerp gewijzigde wet op de ruimtelijke ordening aan de Tweede Kamer aangeboden. De invloed van nationale projecten op een (deel van) de ruimtelijke inrichting in Nederland was zo groot dat de besluitvorming door de regering en de zeggenschap van de Staten-Generaal, alsmede de inspraakprocedures wettelijk vorm dienden te krijgen. Tot dan toe ging de wet ervan uit dat bij de inrichting van de ruimte de inspraak en beroepsmogelijkheden van de burger in afdoende mate waren geregeld via de procedure van het bestemmingsplan. Een bestemmingsplan betrof slecht een deel van het nationale project. Ook voor regeringsbeslissingen dienden procedureregels te bestaan die een voldoende mate van inspraak en openbaarheid regelden. De aanwijzingsbevoegdheid van de minister werd uitgebreider, met name om een goede afstemming tussen de besluitvorming op rijksniveau en op lokaal niveau mogelijk te maken.²⁶ De procedure voor regeringsbeslissingen werd de zogenoemde planologische kernbeslissing (pkb).

Andere belangrijkste wijzigingen in de wet betroffen de versnelling van de bestemmingsplanprocedures en het mogelijk maken van een bestemmingsplannen die globaler van aard en flexibeler van opzet waren. Het voorstel van de regering voor het afschaffen van het Kroonberoep, om daarmee de planprocedures te verkorten haalden het niet in de Tweede Kamer. Het Kroonberoep bleef gehandhaafd, er werd alleen gesleuteld aan de opschortende werking en de lange duur.²⁷

De procedure werd als volgt vorm gegeven:

- De ministerraad stelt voor bepaalde aspecten van het nationale ruimtelijke beleid plannen vast. De ministerraad hoort de Rijksplanologische Commissie hierover.
- Van het voornemen voor een plan doen de ministers mededeling aan de Tweede Kamer.
- Het ontwerpplan wordt ter inzage gelegd en tegelijkertijd naar de Tweede Kamer gestuurd.
- Tot een maand na afloop van de ter inzagelegging kan eenieder zijn opvattingen over het ontwerp kenbaar maken.
- Tot 3 maanden na de termijn van ter inzagelegging vindt er bestuurlijk overleg plaats en brengt de toenmalige Raad van Advies voor de Ruimtelijke Ordening (RARO) zijn advies uit.
- Het plan wordt uiterlijk negen maanden na de ter inzagelegging ter goedkeuring aan de Tweede Kamer voorgelegd.

Het wetsvoorstel RO bevatte nog de volgende nieuwe elementen:

- De gemeenteraad dient een inspraakverordening vast te stellen, waarin regels worden gegeven voor de wijze waarop de bevolking bij de voorbereiding van ruimtelijke plannen wordt betrokken,
- De mogelijkheid dat aan B&W in bij amvb aan te wijzen gevallen, vrijstelling wordt verleend van het maken van bestemmingsplannen.
- Een procedureregeling voor het verlenen van vrijstelling van een bestemmingsplan, met behoud van de mogelijkheden tot beroep.

- Een inperking van de maximale duur van een bestemmingsplan, waarbij aan de termijnen van ter visielegging en van advisering een maximum werd gesteld, de beslissing van GS over een bestemmingsplan onherroepelijk is voor die gedeelten waarover geen bezwaren zijn ingediend, de schorsende werking van het Kroonberoep ongedaan kan worden gemaakt, de bevoegdheid van de minister van VROM om aanwijzingen te geven over de inhoud van bestemmingsplannen. e.d.²⁸

In 1985 werd de gewijzigde Wet op de ruimtelijke ordening van kracht.

Bij het verwezenlijken van grote ruimtelijke projecten bleken de procedures een grote vertragende factor. Daarom werden er in de jaren negentig een aantal voorstellen voor wet- en regelgeving ingediend bij de Staten-Generaal om de besluitvorming over de aanleg van een infrastructureel werk van nationaal belang te stroomlijnen en de besluitvorming te versnellen. Een van die wetsvoorstellen betrof de ontwerp-Tracéwet, die door de ministers van VROM en van V&W werd ingediend. Tot dan toe nam de minister van V&W een besluit over een tracé, volgens een bepaalde procedure, waarbij een beoordeling werd gemaakt van de belangen voor het vervoer en de milieubelangen. In deze procedures werden de ruimtelijke belangen in eerste instantie niet meegewogen. Daarnaast stond er geen beroep open tegen een dergelijke tracébesluit. Beroep was pas mogelijk als het besluit werd vertaald in ruimtelijke plannen. Deze vond pas plaats als het tracébesluit de besluitvorming betreffende de ruimtelijke ordening inging. Pas in die fasen werd een tracébesluit door de inpassing in streek- en bestemmingsplannen een rechtskracht bezittend besluit.²⁹

Bij de besluitvorming over een tracé diende elke provincie en elke gemeente zijn streek- of bestemmingsplannen aan te passen. De afweging van de diverse belangen in de uiteindelijke ruimtelijke planning had dus zijn wettelijke grondslag in de lokale besturen. Dat daarbij vooral lokale en regionale belangen bij de besluitvorming een rol speelden, was niet meer dan een logisch gevolg. Als gevolg van deze opzet van de besluitvorming, verliepen de procedures voor de vaststelling van een tracé ook uitermate traag. Het kon zijn dat in de loop der tijd de noodzaak van de aanleg van een infrastructureel werk verviel, maar meestal duurde het jaren voordat een tracé door alle betrokken bestuursorganen was vastgelegd en met de uitvoering een aanvang kon worden gemaakt.

Met deze Tracéwet die in 1993 werd vastgesteld, werd het instrumentarium voor het ruimtelijk beleid belangrijk uitgebreid. Niet alleen wordt het kader van de ruimtelijke planning nu gevormd door de streek- en bestemmingsplannen, maar ook door de wettelijk geregelde procedures voor de verwezenlijking van projecten, die voor het ruimtelijke beleid van belang. Het besluit over het tracé van de Betuweroute werd op basis van deze wet genomen.

Daarnaast zijn een aantal instrumenten van de rijksoverheid voor sturing van de nationale ruimtelijke ordening aangescherpt. Zo werd de Wro gewijzigd met een bijzondere procedure voor 'grote projecten van nationaal belang' (NIMBY, not in my backyard): een pkb met bindende status. Daardoor kunnen gemeenten gedwongen worden mee te werken aan dergelijke projecten.

Ook de wijziging van de Wet op de ruimtelijke ordening in 1992, waarbij aan de provinciale besturen de wettelijke verplichting opgelegd om tot afstemming te komen met de verschillende facetplannen, die voor de ruimtelijke ordening van belang zijn, werd het instrumentarium van de rijksoverheid voor de 'verticale' coördinatie van het ruimtelijk beleid versterkt.³⁰

3.3 Nota's ruimtelijke ordening

Na het verschijnen van de eerste Nota ruimtelijke ordening verschenen nog drie nota's, waarin in grote lijnen de gewenste ontwikkeling van het ruimtelijke beleid op nationaal niveau werd vastgelegd. De tweede nota ruimtelijke ordening, ook wel eens een 'nationaal plan zonder hoofdletters' genoemd,³¹ kwam uit in 1966. Deze nota ging uit van een raming van de bevolkingsgroei die leidde tot een bevolking in ca. 20 miljoen inwoners in 1966. De nota voorzag in een aantal concepten om de groei van het ruimtebeslag door een groeiende bevolking op te vangen. Daarbij was politiek gezien vooral de gebundelde deconcentratie in trek. Daarbij trachtte de rijksoverheid de woonwensen van een groot deel van de bevolking - wonen in een laagbouwwooning in het groen op redelijke afstand van het werk - te verzoenen met het streven naar het openhouden van de groene ruimte tussen de verschillende stedelijke gebieden.

In 1973 werd de eerste deel van de Derde nota Ruimtelijke Ordening aan de Tweede Kamer aangeboden. De ramingen van de Tweede nota waren achterhaald, de doelstelling op het gebied van de gebundelde deconcentratie werden niet gehaald.³² De doelstellingen van het beleid werden als volgt geformuleerd: 'Het bevorderen van zodanige ruimtelijke en ecologische condities dat:

- De wezenlijke strevingen van individuen en groepen in de samenleving zoveel mogelijk tot hun recht komen.

- De diversiteit, samenhang en duurzaamheid van het fysieke milieu zo goed mogelijk worden gewaarborgd.³³

In 1988 verscheen deel A van de Vierde Nota over de ruimtelijke ordening. Deze nota betrof het beleid van het rijk betreffende de ruimtelijke ordening tot 2015. In 1993 werd de planologische kernbeslissing Vinex (Vierde Nota Extra) door de Staten-Generaal goedgekeurd. Het Vinex-beleid kent een aantal doelen:

- Het versterken en behouden van de positie van Nederland als distributieland en als vestigingsplaats voor het de internationaal opererende dienstverlening. Deze doelstelling wordt onder andere bereikt door de aanleg van verbindingen met het achterland (HSL-Zuid en Oost, Betuwelijn).
- Het versterken van de mainport functie van Schiphol en Rijnmond en verbetering van de milieukwaliteit van deze mainports.
- Het versterken van de stedelijke knooppunten.
- Het streven naar een duurzame ontwikkeling voor stad en land. Deze doelstelling wordt onder andere gerealiseerd door het koersenbeleid, waarbij gebieden worden aangeduid naar de gewenste ontwikkeling van de landbouw en de natuur (b.v. concentratie van agrarische activiteiten, schaalvergroting en herverkaveling, extensivering van de landbouwactiviteiten en versterken van de natuurontwikkeling), het agrarisch milieubeleid en het behoud van de leefbaarheid van het platteland.

Bij de duurzame ontwikkeling van stedelijke gebieden wordt vooral gestreefd naar een beperking van de groei van de automobiliteit. In de Vinex is de geleiding van de mobiliteit een van de pijlers, zowel uit het oogpunt van de milieubelasting, als uit het oogpunt van economie en de positie als export- en distributieland.³⁴ Dit wordt onder andere gerealiseerd door een gelijktijdige uitvoering van het verstedelijkingsbeleid en het vervoerbeleid. Ook valt het locatiebeleid: het juiste bedrijf op de juiste plaats' onder het streven naar een duurzame ontwikkeling.³⁵ Bij de vaststelling van het Vinex-beleid is gestreefd naar uitvoerbaarheid van het beleid. Ten behoeve van het verstedelijkingsbeleid bijvoorbeeld zijn er met de betrokken partijen, waaronder gemeenten, convenanten afgesloten over de aanpak en uitvoering van de plannen, met name voor de woningbouw.

Ook de al genoemde Tracéwet biedt de regering een instrument om de ruimtelijke ordening vorm te geven. In deze wet wordt de besluitvormingsprocedure voor wegen, spoorwegen en landelijke kanalen geregeld.³⁶

Een ander instrument voor de rijksoverheid bij de ruimtelijke ordening is de financiering van projecten (infrastructuur, samenwerking met private partijen, etc.)

Voor de versterking van stedelijke knooppunten (een of meer steden in een regio die een hoog voorzieningenniveau kennen, een centrumfunctie voor de regio vervullen, kansrijke bedrijven herbergen en gunstig liggen in de internationale infrastructuur) geeft de regering een financiële ondersteuning aan de betrokken steden. Zowel de ministers van Binnenlandse Zaken, van EZ, van BiZa, SZW richten hun beleid (deels) op de versterking van de economische, infrastructurele en sociale versterking van de stedelijke knooppunten.

De Vinex-nota introduceerde de term mainports. Daarmee worden de Rijnmond en Schiphol bedoeld. Bedoeling is om Nederlands internationale concurrentiepositie te handhaven. Ook de aanleg van de grote transportwegen naar het oosten en zuiden maken onderdeel uit van dit beleid.

Een van de doelen van het Vinex-beleid is het versterken van de economische ontwikkelingskansen van Nederland.

In het beleid staat de concentratie van de groei in steden en stadsgewesten centraal. De groei moet voor een belangrijk deel worden opgevangen op de zogenoemde Vinex-locaties.

Voor andere gebieden zijn restricties opgelegd op de bouw van woningen. Een van die gebieden is het Groene Hart in Zuid-Holland. Bij het opleggen van restricties wordt gebruik gemaakt van de 'contourenbenadering'. Dat wil zeggen dat de provincies in hun streekplannen de contouren aangeven waarbinnen beslag op de ruimte kan worden gelegd voor woningbouw, werkgelegenheid en voorzieningen. Deze bebouwingscontouren zullen door het rijk worden gebruikt als criterium bij het beoordelen van de streek- en bestemmingsplannen.³⁷ Door de sturing op deze ruimtecontouren worden de gemeenten ook gedwongen zuiniger met hun grondgebied om te gaan. Bij het sturen op kwantiteit (aantallen woningen en bedrijventerreinen) alleen werd er minder gelet op zuinig ruimtegebruik. Daarnaast krijgen de gemeenten meer beleidsvrijheid om binnen de toegestane contouren hun doelen te realiseren. De gemeenten krijgen een soort 'ruimtebudget'.

3.4 Ruimtelijke ordening op provinciaal niveau

Een belangrijke actor in de ruimtelijke ordening zijn de Gedeputeerde en Provinciale Staten. De provincies spelen een rol bij de coördinatie van het ruimtelijk beleid, zowel van de gemeenten, als van de rijksoverheid. In hun beleid integreren de provincies het landelijk beleid met het regionale beleid. De provincies kregen een rol in het ruimtelijk beleid tijdens de Duitse bezetting van Nederland toen de autoriteiten de bevoegdheid van de Commissaris voor het vaststellen van streekplannen regelden. Voor die tijd werd het aan de gemeenten overgelaten een streekplan te maken.

Na de oorlog werd deze bevoegdheid tot het maken van streekplannen bij de voorlopige regeling van de ruimtelijke ordening toegekend aan de Provinciale Staten. Streekplannen vervullen in het ruimtelijke beleid verschillende functies:

- het is een ruimtelijk ontwikkelingsplan voor een gebied,
- het vormt een verticaal en horizontaal integratiekader voor planologisch beleid,
- het is een toetsingskader voor het beoordelen van gemeentelijke bestemmingsplannen,
- het is mede de basis voor het geven van aanwijzingen over de inhoud van bestemmingsplannen.³⁸

Een streekplan is niet bindend, maar indicatief.

Het provinciaal ruimtelijk beleid wordt niet alleen vastgesteld door middel van streekplannen, maar ook door het vaststellen van plannen, beleidsnota's e.d.

Daarnaast vormen de provincies een belangrijke overlegpartner van de rijksoverheid met betrekking tot het ruimtelijk beleid.

3.5 Ruimtelijke ordening op internationaal niveau

Grensoverschrijdende aspecten van het ruimtelijk beleid werden en worden internationaal aangepakt. De grensoverschrijdende plannen voor het grensgebied met België en de internationale aspecten van het ruimtelijk beleid binnen de Benelux, werden in dat verband aangepakt.

Met het voormalig West-Duitsland werd in 1976 een overeenkomst getekend, in welk kader de Nederlands-Duitse Commissie voor de Ruimtelijke Ordeningen (NDCRO) werd opgericht. In deze commissie vindt er informatie-uitwisseling en afstemming plaats over de Nederlandse en Duitse bovenlokale plannen. De commissie was onderverdeeld in een hoofdcommissie en twee subcommissie Noord en Zuid. Daarin zaten ambtenaren van de centrale (RPD) naast bestuurders en ambtenaren van de lokale overheden. In 1993 werd gestart met het opstellen van een soort structuurschets voor het zuidelijke grensgebied (de deelstaat Noordrijn-Westfalen en de provincies Gelderland en Limburg), een zogenoemde 'Leitbild'. In 1995 was het concept-Leitbild gereed. Met deelstaat Nordrhein-Westfalen is een overeenkomst gesloten over de ruimtelijke ontwikkeling in het Nederlands-Duits grenspark Maas-Swalmen-Nette. In het kader van deze overeenkomst zijn er natuurlijk ook een adviescommissie en een werkgroep actief, waarin Nederlandse en Duitse ambtenaren zitting hebben. Van Nederlandse zijde neemt de RPD deel.³⁹

De samenwerking in Benelux-verband dateert van vroeger datum. Al in 1952 werd er een commissie ingesteld om voorstellen te doen voor het de afstemming van planologische maatregelen en plannen in het Benelux-gebied. Deze commissie fungeerde als nog niet als Benelux-commissie maar als commissie van de drie betrokken ministers. In 1969 besloot de Benelux-regeringsconferentie dat het werkkterrein van de Unie werd uitgebreid met ruimtelijke ordening. Daartoe werd de Bijzondere Commissie voor de Ruimtelijke Ordening ingesteld. Deze ressorteert onder het Comité van ministers belast met de ruimtelijke ordening. In 1974 besloot het Comité van ministers overleg over de ruimtelijke plannen van de vier grensregio's op het niveau van streekplannen (voor België gewestplannen en voor Luxemburg Plan directeur) verplicht te stellen. Op de regeringsconferentie in 1975 werd besloten tot de voorbereiding van globale Benelux-structuurschetsen en regionale structuurschetsen. De eerste schets die tot stand kwam was een schets voor het Westerschelde bekken. In 1981 werd deze schets vastgesteld. In 1986 werd een globale schets voor het hele Benelux-gebied door het Comité van ministers goedgekeurd.⁴⁰

De Nederlandse vertegenwoordiging in de Bijzondere Commissie voor de Ruimtelijke Ordening wordt geleid door de voorzitter van de RPC. Ook de ministeries van EZ, LNV, V&W (Rijkswaterstaat) en BuZa hebben een vertegenwoordiging in de delegatie. Ook de commissarissen van de koningin van provincies van Limburg, Noord-Brabant en Zeeland maken deel uit van de delegatie.⁴¹

De ruimtelijke plannen worden voor vaststelling op ministerieel niveau voorgelegd aan het Benelux-parlement (de Raadgevende interparlementaire Benelux-raad) en aan de ESRA (Economische en Sociale Raad van Advies).

Op het niveau van de EG was er pas in 1989 sprake van het streven naar een gecoördineerd ruimtelijk beleid.⁴² De ministers belast met regionaal beleid hielden al een aantal jaren informele bijeenkomsten, toen vanaf 1989 ook ruimtelijke ordening onderwerp van hun bijeenkomst werd. In 1991 werd het Comité voor ruimtelijke ontwikkeling door de ministers opgericht. In het comité waren ambtenaren uit alle lidstaten vertegenwoordigd. Het secretariaat werd gevoerd door de Europese Commissie. In datzelfde jaar had de EC ook een rapport betreffende de Europese ruimtelijke ontwikkelingen gepubliceerd: Europa 2000+: Perspectieven voor de Ruimtelijke Ontwikkelingen in Europa.

Onder de vleugels van het Comité werd er een werkgroep Europees Ruimtelijk Ontwikkelingsperspectief (EROP) ingesteld. De ministers van ruimtelijke ordening stemden in 1984 in met de grondbeginselen voor een Europees ruimtelijk beleid: sociale en economische samenhang en duurzame ontwikkeling.⁴³

Het Europees ruimtelijk beleid is niet bindend voor de lidstaten. Er is ook geen formele raad van ministers van ruimtelijke ordening, zoals op andere beleidsterrein wel het geval kan zijn (landbouw, buitenlandse zaken, financiën). Wel wordt er voor onderzoeken en beleidsvoorbereiding gebruik gemaakt van de subsidiemogelijkheden van de EU, zoals bijvoorbeeld op basis van het Europese Fonds voor Regionale Ontwikkelingen, waarvoor subsidie is aangevraagd en verkregen voor een aantal onderzoeken.

4. Instrumenten op het beleidsterrein ruimtelijke ordening

4.1 Structuurschetsen op nationaal niveau

Een structuurschets geeft inzicht op de ontwikkelingen op de lange termijn die voor het nationale ruimtelijke beleid van belang kunnen zijn. Een structuurschets behandelt de hoofdlijnen en beginselen voor het beleid ten aanzien van een aspect van het ruimtelijke beleid, bijvoorbeeld de stedelijke of de landelijke gebieden. Een structuurschets wordt vastgesteld volgens de procedure van de pkb. Een structuurschets gaat vergezeld van een of meer kaarten waarop de hoofdlijnen en beginselen zoveel mogelijk in beeld zijn gebracht.⁴⁴ Voorbeeld is de Structuurschets voor de Landelijke en stedelijke gebieden.⁴⁵ Sinds de integratie van de pkb's in het kader van Vinex bestaat er geen structuurschets meer.

4.2 Structuurschema's op nationaal niveau

Structuurschema's bevatten de hoofdlijnen en beginselen van het nationale ruimtelijke beleid met betrekking tot een bepaalde sector van het rijksbeleid, bijvoorbeeld openluchtrecreatie, verkeer en vervoer, elektriciteitsvoorziening. Een structuurschema gaat vergezeld van een of meer kaarten. Een structuurschema wordt beschouwd als een instrument voor facetplanning. Voorbeeld is: Structuurschema Verkeer en Vervoer 1988 en Tweede Structuurschema Electriciteitsvoorziening 1994. Een structuurschema wordt vastgesteld volgens de procedure van de pkb.⁴⁶

4.3 Opdrachten en aanwijzingen van de minister en GS

In incidentele gevallen kan de minister, GS en de RPC gehoord Provinciale Staten verplichten een streekplan vast te stellen of te herzien. Dat is dan een opdracht. De minister kan tegelijkertijd ook aanwijzingen geven voor de inhoud van het streekplan: dat is een aanwijzing. Van deze bevoegdheid wordt spaarzaam gebruik gemaakt. De afstemming van de plannen op het gebied van de ruimtelijke ordening vindt meestal in overleg plaats.

Sinds 1985 heeft de minister dezelfde bevoegdheid ten aanzien van de gemeentelijke bestemmingsplannen. De minister moet dan van tevoren de Tweede Kamer inlichten. Als een opdracht of aanwijzing niet is gebaseerd op een goedgekeurd pkb is de instemming van de Tweede Kamer vereist. Ook hier moet de minister tevoren overleggen: met het gemeentebestuur en met GS.⁴⁷ Ook GS kunnen een gemeente een opdracht of aanwijzing geven voor gemeentelijke bestemmingsplannen. GS moeten tevoren met de gemeente hebben overlegd en de PPC hebben gehoord.

4.4 Verlenen van vrijstellingen door de minister

De minister kan voor bepaalde werken of werkzaamheden vrijstelling verlenen van een bestemmingsplan. Tevoren moet de minister de gemeenteraad, GS en de RPC horen. Deze vrijstellingsregeling is bestemd voor bijzondere en zwaarwichtige gevallen. Tot 1987 is er maar 4 keer gebruik van gemaakt.⁴⁸ Inmiddels is de al eerder genoemde NIMBY-bevoegdheid in de Wro opgenomen. De minister van VROM (en GS) kan hiermee ten behoeve van de uitvoering van projecten alle benodigde vrijstellingen en vergunningen (laten) verlenen.

4.5 Streekplannen

Streekplannen, die door de Provinciale Staten worden vastgesteld, hebben verschillende functies: een streekplan vormt een ruimtelijk beleidskader, waarin de hoofdlijnen van de ruimtelijke ontwikkeling worden weergegeven. Een streekplan vormt een integratie- en coördinatie kader voor ruimtelijke relevante aspecten uit andere beleidssectoren en voor het ruimtelijk beleid van andere overheden. Het streekplan vormt een toetsingskader voor het ruimtelijke beleid op lokaal niveau en vormt het kader voor de uitvoering van het beleid.⁴⁹

Een streekplan gaat vergezeld van een of meer kaarten. Een streekplan dient als basis voor het goedkeuringsbeleid van GS over de gemeentelijke bestemmingsplannen en voor het eventueel geven van aanwijzingen door GS. Een streekplan heeft geen directe rechtsgevolgen. Het is vooral een beleidsplan. De provincies zijn niet verplicht een streekplan te maken. In de praktijk is het zo dat alle provincies streekplannen voor hun gebied hebben vastgesteld.⁵⁰

4.6 Goedkeuren van bestemmingsplannen door GS

Een instrument om de bestemmingsplannen en de streekplannen op elkaar af te stemmen is het voorschrift dat de bestemmingsplannen onderhevig zijn aan goedkeuring door GS. GS kunnen hun goedkeuring onthouden aan het gehele of een gedeelte van het bestemmingsplan.⁵¹

4.7 Verklaring van geen bezwaar

In een aantal gevallen mogen B&W alleen een vergunning of vrijstelling verlenen, als GS een verklaring van geen bezwaar hebben afgegeven.⁵²

4.8 Structuurplannen

De gemeente kan voor het gehele of voor een gedeelte van het grondgebied een structuurplan maken, waarin de gewenste toekomstige ontwikkelingen worden vastgelegd. De gemeente is niet verplicht om een structuurplan te maken. Een structuurplan is beschrijvend en globaal en functioneert in beginsel alleen als leidraad voor het beleid van het gemeentebestuur. Een structuurplan heeft geen rechtsgevolgen. Het structuurplan toont veel overeenkomsten met het streekplan.⁵³

4.9 Bestemmingsplannen

Een bestemmingsplan is het enige plan dat voor de burgers rechtsgevolgen heeft. Een bestemmingsplan geeft de bestemming van de in het plan beschreven grond aan en geeft voorschriften over het gebruik van de grond en opstallen. Een bestemmingsplan bestaat uit een omschrijving van de bestemmingen, waarbij per bestemming het doel wordt aangegeven; een of meer kaarten, voorschriften voor het gebruik van grond en opstallen en eventueel de regels die gelden bij de uitvoering van het plan.⁵⁴

In 1996 diende de regering wijzigingsvoorstellen voor de Wet op de ruimtelijke ordening in, die ook op lokaal niveau een wettelijke basis geeft aan de besluitvorming over projecten, die van belang zijn voor het ruimtelijk beleid, naast de bestaande geregelde besluitvorming over bestemmingsplannen.⁵⁵

5. Ontwikkeling van het beleidsterrein geo-informatie

De informatievoorziening op het terrein van het gebruik van de ruimte speelt een belangrijke rol bij de taakvervulling van de rijksoverheid. Onder vastgoed wordt verstaan alles wat een vaste plaats in, op, boven en onder het aardoppervlak heeft. Daaronder vallen naast gebouwen, kanalen en terreinafscheidingen ook leidingen en straalverbindingen onder. Zelfs grenzen horen tot het terrein van de geo-informatie. Tot vastgoed behoren ook de rechten of beperkingen op een registergoed. Ook de registratie van registergoederen, als schepen en luchtvaartuigen maken deel uit van het beleidsterrein geo-informatie.

Geo-informatie wordt door verschillende overheden en openbare lichamen en door particulieren bijgehouden op verschillende wijzen. Mede met het oog op de digitalisering van de informatie en gezien het groeiend belang van geo-informatie in het dichtbebouwde Nederland, werd in 1984 besloten de minister van VROM als coördinerend bewindspersoon aan te wijzen. In dat zelfde jaar werd ook de voorlopige Raad voor de vastgoedinformatie geïnstalleerd.⁵⁶

5.1 Van fiscale informatie naar geo-informatie

Een van de belangrijkste registers betreffende het gebruik van de ruimte is het Kadaster. Het Kadaster werd in 1832 ingevoerd als instrument voor het heffen van grondbelasting. Om tot een juiste heffing van deze belasting te kunnen overgaan was het noodzakelijk dat bekend was hoeveel grond elke eigenaar bezat en wie de eigenaar van de grond was en welk genot de eigenaar van de grond had. Daarvoor werden de onroerende goederen opgemeten en de grenzen van deze goederen op kadastrale kaarten vastgelegd. Verder werd er per perceel in registers vastgelegd wie de rechthebbende was, op grond van welke titel, de grootte van het perceel en de aard van het perceel (huis, weiland, bouwland, etc.) en de belastbare opbrengst. In de loop der tijd is aan de aard van de gegevens niet veel veranderd, maar is de functie van de kadastrale registratie en de openbare registers uitgebreid. Daarnaast werden de kadastrale kenmerken die werd gebruikt om de percelen van elkaar te onderscheiden, ook verplicht gesteld in akten, vonnissen en andere stukken (hypotheekakten, registers van bewaring van notarissen, e.d.)⁵⁷ De twee functies registratie van kadastrale kaarten en registers en de bewaring van openbare (hypothecaire) registers binnen het ministerie van Financiën werden in de 19e eeuw in een dienst samengevoegd.⁵⁸

In de loop der tijd verschoof de doelstelling van het Kadaster van het opslaan en verstrekken van voornamelijk fiscale informatie naar het verzamelen, opslaan en verstrekken van informatie over de rechtstoestand van onroerende en registergoederen. Ook de overheid diende als gevolg van wettelijke voorschriften steeds meer gebruik te maken van kadastrale registratie bij de uitvoering van haar taken. De kadastrale registratie werd ook steeds meer gebruikt als basiskaart. Omdat de kadastrale registratie daarvoor minder geschikt was, gingen steeds meer overheidsdiensten een eigen basiskaart vervaardigen. Omdat het gebruik van verschillend vervaardigde kaarten de communicatie tussen de diensten die zich met het gebruik van grond bezighouden (denk daarbij aan civieltechnische werken, leggen van diverse leidingen etc.) bemoeilijkte en er behoefte was aan een uniforme basiskaart werd in 1975 de Dienst van het kadaster en de openbare registers belast met de vervaardiging, bijhouding en uitgifte van de grootschalige basiskaart van Nederland.⁵⁹ De grootschalige basiskaart is een in de grondslag van het stelsel van rijksdriehoeksmeting vervaardigde raamkaart op grote schaal met een zodanige topografische inhoud dat deze de basis kan zijn voor aanvullingen door gebruikers van de kaart voor de uitvoering van hun werkzaamheden.⁶⁰ De grootschalige basiskaart heeft twee functies: een voor gebruik bij de inrichting van de ruimte, zoals bij de uitwerking van bestemmingsplannen en bij civiel- en cultuurtechnische werken en een beheersfunctie, zoals bij het vastleggen en uitwisselen van gegevens over kabels en leidingen.⁶¹ Vanaf 1992 werd deze kaart vervaardigd door een samenwerkingsverband, waarin ook de Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers aan deelneemt.

De wettelijke basis van het Kadaster werd gevormd door de Wet op de Grondbelasting. In 1957 werd er een staatscommissie gevormd om de adviseren over de maatschappelijke functie van het Kadaster en een nieuwe wettelijke regeling voor het Kadaster. De Wet op de Grondbelasting voldeed niet meer om het gegroeide takenpakket van het Kadaster ook wettelijk veilig te stellen. Zo stelde de Wet op de grondbelasting slechts als eis dat de alleen de namen van personen die het genot hebben krachtens een zakelijk recht in de registratie zou worden opgenomen. In de praktijk werden eigenaren en andere rechthebbende op het goed, al dan niet genot hebbende werden geregistreerd. Ook de eisen aan de nauwkeurigheid van de gegevens voldeed niet voor de gebruikmaking van de gegevens voor andere doelen dan fiscale.⁶² De staatscommissie rapporteerde in 1965. In 1982 werd er aan de Tweede Kamer een ontwerp-wet aangeboden. Deze werd in 1989 na de parlementaire handeling definitief vastgesteld. Nadat de Invoeringswet werd vastgesteld, kon de Kadasterwet in werking treden. De nieuwe Kadasterwet sloot ook aan bij de boeken 3-6 van het nieuwe BW, waarin bepalingen zijn opgenomen over openbare registers. De laatste wijziging van de Kadasterwet kreeg zijn beslag in het kader van de verzelfstandiging van de Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers in 1994. Het in ons land vigerende systeem van openbare registers voor registergoederen beoogt een instrument te zijn om de rechtszekerheid ten aanzien van deze goederen te bevorderen. Het dan ook bijna vanzelfsprekend dat de overheid, als beschermster van het algemeen belang - waartoe ook de rechtszekerheid en rechtsbescherming van de individuele (natuurlijke en rechts-)persoon behoren - belast is met het houden van openbare registers.⁶³

5.2 Het kadaster: registers en kaarten

Het Kadaster, zoals dat werd beheerd door het rijk, omvat de kadastrale registratie en de openbare registers:

- Openbare registers, waarin feiten die voor de rechtstoestand van registergoederen van belang zijn, worden ingeschreven (registergoederen zijn goederen voor welke overdracht of vestiging inschrijving in de daartoe bestemde openbare registers noodzakelijk is), waarvan een register voor schepen en een voor luchtvaartuigen;
- Kadastrale registratie, kadastrale kaarten en daaraan ten grondslag liggende bescheiden, zodanig, dat zij gezamenlijk de rechtstoestand en de feitelijke gesteldheid van onroerende zaken alsmede de rechtstoestand van beperkte rechten waaraan die zaken zijn onderworpen, volgens de bij de Dienst bekende gegevens weergeven. De kadastrale registratie fungeert als een toegang op de openbare registers.

Wanneer men spreekt van het Kadaster bedoeld men in het algemeen de kadastrale registratie en de openbare registers.

Tot de taken van het Kadaster horen ook het onderhouden van:

- Een net van coördinatiepunten
- en het stelsel van de Rijksdriehoeksmeting bestaande uit punten van de eerste, tweede en derde orde, alsmede uit hoofdpunten;

Het Kadaster bestaat uit twee delen:

- administratief: de registers waarin gegevens, al dan niet via inschrijving, worden opgenomen betreffende de rechtstoestand (o.m. eigenaar, eigendoms- en gebruiksbeperkingen, schuldplichtigheden) en
- figuratief: de kadastrale kaarten.

Het stelsel van de openbare registers is een zogenoemd 'negatief stelsel'. dat de overheid niet de juistheid van de in te schrijven feiten onderzoekt, de overheid staat dus niet garant voor de juistheid van de gegevens. De grens zoals die bij het Kadaster bekend is (de kadastrale grens) hoeft niet in overeenstemming te zijn met de juridische grens.

Voor het inschrijven van een feit is een kadastrale aanduiding een inschrijvingsvereiste. Ook is inschrijving in het Kadaster in een aantal gevallen een verplichting, wil een rechtsfeit totstandkomen: de inschrijving is een constitutief vereiste, zoals bijvoorbeeld bij de overdracht van een onroerende zaak.

De gegevens betreffende de registergoederen (onroerend goed, schepen en luchtvaartuigen) die in de openbare registers worden opgenomen, zijn vaak wettelijk verplicht. Een overzicht van deze wetten, hun artikelen en rechtshandeling staat in hoofdstuk 7.

De gegevens van het kadaster moeten aan een aantal vereisten voldoen:

- eenduidigheid van de kadastrale aanduiding van onroerende zaken;
- actualiteit van gegevens betreffende onroerende zaken en rechten waaraan deze onderworpen zijn;

- continuïteit van het gegevensbestand betreffende voornoemde registergoederen: d.w.z. dat er verband blijft bestaan tussen de in de tijd gezien na elkaar bekend gestelde gegevens. Alle gegevens, ook die uit het verleden over de rechtstoestand van de goederen, moeten blijven bewaard;
- juistheid en volledigheid van de gegevens; doeltreffende raadpleegbaarheid van de gegevens
- een open-eind systeem: d.w.z. dat de registratie zo wordt opgezet dat nog andere dan de huidige gegevens kunnen worden opgenomen.⁶⁴

5.3 Spreiding en coördinatie

Naast het door het rijk gehouden kadaster waren er ook zogenoemde 'gemeentekadasters'. Een gemeentekadaster bestond uit de door de Rijksdienst bij de gemeenten gedeponeerde afschriften van kadastrale kaarten en een aantal registers. Deze kaarten en registers werden eenmaal per jaar door het rijk bijgewerkt. Tussen 1877 en 1988 gebeurde dat kosteloos. De gemeenten mochten alleen inzage verstrekken in de gegevens, zij mochten geen afschriften verstrekken. De kadastrale bescheiden bleven rijkseigendom.⁶⁵ In 1988 werden de gemeenten - en andere publiekrechtelijke organen - verplicht kadastraal recht te betalen bij het Besluit kadastraal recht (17 oktober 1987, Stb. 481). De bescheiden werden dan wel eigendom van de gemeenten. Sindsdien is er geen sprake meer van een gemeentekadaster met kadastrale gegevens in rijkseigendom. De gemeenten hebben vaak een eigen georganiseerde vastgoedinformatie, al dan niet in een bepaalde combinatie met de gegevens van het kadaster. De minister van VROM heeft wel een coördinerende rol op het gebied van de geo-informatie.⁶⁶ De minister is verantwoordelijk voor het voortbestaan van de Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers en voor de tarieven van de Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers. De bemoeienis met het de rest van het terrein en actoren op het gebied van de geo-informatie is vooral incidenteel van aard. Tot nu toe bestaat er geen beleids- of toetsingskader waarmee de minister zijn handelen kan afwegen. De ambtelijke ondersteuning van de minister is vanaf 1994 ondergebracht bij de RPD.⁶⁷

6. Actoren op het beleidsterrein ruimtelijke ordening en geo-informatie

6.1 Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

De minister van VROM is verantwoordelijk voor het beleidsterrein ruimtelijke ordening en vanaf 1974 voor de geo-informatie. Hij wordt daarbij ambtelijk ondersteund door de Rijksplanologische Dienst.

6.2 Rijks Planologische Commissie (RPC)

De RPC is een ambtelijk 'voorportaal' van de ministerraad. In de commissie vindt de interdepartementale voorbereiding van het rijksbeleid van ruimtelijke ordening plaats. De commissie adviseert de ministerraad en coördineert de verschillende facetplannen betreffende de ruimtelijke ordening (gebruik en bestemming van de ruimte). De RPC moet worden gehoord door de ministers worden over alle maatregelen en plannen die van betekenis zijn voor het regeringsbeleid voor de ruimtelijke ordening. Er zijn een aantal uitzonderingen, de verplichting geldt niet als de maatregelen en plannen worden behandeld in de Raad voor de Waterstaat en de Centrale Landinrichtingscommissie. Als een de ministers echter bezwaren maakt tegen zo'n plan op grond van het beleid ruimtelijke ordening, wordt zo'n plan of maatregel toch nog in de RPC behandeld. Meestal wordt er van tevoren afgesproken in welke commissie of raad een maatregel of plan waarover planologisch overleg moet plaatsvinden wordt besproken.⁶⁸

In het Besluit op de ruimtelijke ordening werd bepaald dat de RPC adviezen moest uitbrengen en voorstellen doen voor het regeringsbeleid en betreffende streek-, structuur- en bestemmingsplannen en andere maatregelen op planologisch gebied. In de RPC worden alle departementen op ambtelijk niveau vertegenwoordigd. In de RPC konden ook deskundigen worden benoemd.⁶⁹ De directeur-generaal ruimtelijke ordening, tevens directeur van de RPD treedt op als secretaris van de RPC.

6.3 Raad voor Ruimtelijk Ordening, subraad van de Raad van Ministers.

Deze raad werd in 1958 opgericht op initiatief van de toenmalige minister van Volkshuisvesting Bouwnijverheid, ir. H.B.J. Witte. In de raad overlegden de ministers van Binnenlandse Zaken, van Economische Zaken, van Financiën, van Landbouw, Visserij en Voedselvoorziening, van Verkeer en Waterstaat en van Volkshuisvesting en Bouwnijverheid.⁷⁰ Vanaf 1978 ging de raad Raad voor Ruimtelijke Ordening en Milieuhygiëne heten, later Raad voor Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.

6.4 Rijksdienst voor het Nationale Plan en Vaste Commissie

In 1941 werd de Rijksdienst voor het Nationale Plan opgericht. De dienst werd belast met de zorg voor de ruimtelijke ordening van nationale belangen, het toezicht op de ruimtelijke ordening van streek- en gemeentelijke belangen en met onderzoek ten behoeve de ruimtelijke ordening. De rijksdienst voor het Nationale Plan bestond uit een Vaste Commissie, een bureau en een Raad van Bijstand. In de Vaste Commissie zaten vertegenwoordigers van de departementen De vaste Commissie had tot taak:

- het ontwerpen van richtlijnen voor het onderzoek;
- het ontwerpen van richtlijnen voor streekplannen;
- het adviseren over streekplannen, uitbreidingsplannen en planologische aangelegenheden van algemene aard;
- het voorbereiden van het nationale plan.

Het bureau van de RNP had tot taak:

- het voorbereiden van de werkzaamheden van de Raad van Bijstand, de Vaste Commissies en andere commissies;
- het geven van informatie aan de directeur, de Raad van Bijstand, de Vaste Commissies en andere commissies;
- het verrichten van onderzoek
- het verzorgen van publicaties

De Raad van Bijstand kwam nooit bij elkaar.⁷¹

6.5 Rijksplanologische Dienst

De RPD was de opvolger van de Rijksdienst voor het Nationale Plan. Bij de inwerkingtreding van de nieuwe Wet op de ruimtelijke ordening in 1965 werd de naam van de RNP officieel veranderd in de RPD. De RPD fungeert als directoraat-generaal.

De taken van de RPD zijn:

- het bijstaan van de minister van VROM ten behoeve van het regeringsbeleid inzake ruimtelijke ordening,
- het verrichten van onderzoeken en het verstrekken van adviezen ten bate van de ruimtelijke ordening
- het werkzaam zijn ten behoeve van het toezicht op de naleving van de wet- en regelgeving,
- het adviseren van de lagere overheden.

De RPD fungeert dus als beleidsdirectie, als planbureau en als toezichthouder.

Zijn voornaamste taak als beleidsdirectie is het, in overleg met andere actoren, opstellen van beleidsprogramma's betreffende de ruimtelijke ordening. De verwezenlijking (uitvoering) van de plannen betreffende de ruimtelijke ordening, vormt een onderdeel van andere beleidsterreinen, zoals b.v. de beleidsterreinen verkeer en vervoer, waterstaat, landinrichting, volkshuisvesting, etc.

Het verrichten van onderzoeken ten bate van de ruimtelijke ordening kan ook beschouwd worden als de 'planbureau' functie van de RPD: het 'verschaffen van een wetenschappelijke objectieve informatiebasis aan het beleid'.⁷²

Ten behoeve van zijn toezichthoudende functie beschikt de RPD over de inspecteurs van de ruimtelijke ordening.⁷³

In 1965 was de Rijksplanologische Dienst georganiseerd in drie directies:

Directie Algemene Zaken met als taken sociaal-wetenschappelijk onderzoek en bestuurlijke aangelegenheden;

Directie Stadsgewesten waaronder de afdelingen Stadsvorming en Landschapsvorming vielen;

Directie Plannen belast met technisch wetenschappelijk onderzoek, planstudies en planologisch tekenwerk.

Ook het Bureau van de Stichting Wetenschappelijke Atlas van Nederland viel onder de dienst. Dit bureau stelde op verschillende terrein kaarten samen.⁷⁴

In 1969 werd de dienst gereorganiseerd en kwam er een nieuwe directie bij: de directie Sociale en Economische Ontwikkeling, waarin het onderzoek van de directie Algemene Zaken werd opgenomen. De directie Plannen veranderde in een directie Infrastructuur en Stadsreconstructie.

In 1980 veranderden de directies van naam:

Directie Algemene Zaken werd Algemene en Bestuurlijke Zaken;

Directie Stadsgewesten werd Ruimtelijke planvorming

Directie Infrastructuur en Stadsreconstructie werd de directie Ruimtelijke Inrichting

De naam van de directie Sociale en Economische Ontwikkeling bleef ongewijzigd.⁷⁵

Vanaf 1993 is de RPD georganiseerd in drie directies, met aan het hoofd de directeur-generaal ruimtelijke ordening.

De directies zijn:

- Uitvoering en coördinatie ruimtelijk beleid (UCB), met als afdelingen:
 - Stedelijke Gebieden,
 - Landelijke gebieden,
 - Ruimtelijke investeringen, infrastructuur en milieu
 - Coördinatie bouwbeleid;
- Ruimtelijk Onderzoek en Planvorming (ROP), met als afdelingen:
 - Monitoring
 - Ruimtelijke ontwikkelingen;
 - Toekomstverkenningen en beleidsevaluatie;
 - Thematische Planvorming;
 - Gebiedsgerichte plan- en beeldvorming
- Bestuur en ondersteuning, (BO) met als afdelingen:
 - Algemene Coördinatie, inmiddels gesplitst in Bureau DGRO en de Afdeling Internationaal
 - Bestuursaangelegenheden;
 - Financieel-economische Aangelegenheden;
 - Informatiemanagement en Automatisering
 - Interne Zaken

- Personeel en Organisatie,
- secretariaat Raad van Advies voor de Ruimtelijke Ordening (tot 1997),
- secretariaat Waddenadviesraad

De kerntaken van de directie UCB is `het zorgen voor de doorwerking van het ruimtelijk beleid in de beleidsontwikkeling en -uitvoering van andere departementen, overheden en betrokkenen bij de ruimtelijke ordening. Coördinatie is hierbij een belangrijk instrument.

De kerntaken van de directie ROP werd omschreven als: Het ontwikkelen van ruimtelijk beleid en het zorgen voor voldoende kennis om ruimtelijk beleid te kunnen ontwikkelen.

De kerntaken van de directie BO tenslotte waren: `het bundelen van verdeelde kennis op de verschillende aandachtsgebieden van de dienst teneinde een goede besluitvorming door de dienstleiding te bevorderen. Daarnaast voegt de directie facetmatige expertise op die gebieden toe.⁷⁶

Voorts was er nog een aparte projectorganisatie en maakt de Inspectie Ruimtelijke Ordening deel uit van de RPD.

6.6 Inspectie Ruimtelijke Ordening

De Inspectie Ruimtelijke Ordening ziet er op toe dat de bedoelingen van de rijksoverheid doorwerken in het beleid van de provincies en de gemeenten. Daartoe maakt de Inspectie afspraken met de provincies en ziet zij er op toe dat de gemeentelijke bestemmingsplannen niet strijdig zijn met het rijksbeleid. Ook ziet de Inspectie toe op de uitvoering van de Wro door de gemeenten. De vastgestelde rijksplannen vormen voor de inspectie de toetssteen waaraan zijn de gemeentelijke en provinciale plannen beoordeelen.⁷⁷

Het toezicht omvat een aantal taken:

- het beoordelen van vrijstellingen (art. 19 Wro)
- het beoordelen van tijdelijke vrijstellingen (art. 17 Wro)
- het beoordelen van bestemmingsplannen (art. 10 Wro)
- het beoordelen van streekplannen (art. 4a Wro)
- deelname aan de Provinciale Planologische Commissies (art. 53 Wro)
- toezicht op de gemeenten (art. 52 Wro)
- de behandeling van burgerbrieven op grond van de Awb

Het toezicht op de gemeenten (art. 52 Wro) gebeurt vaak op ad hoc basis. Een methode die de laatste jaren wel is toegepast bestaat uit het afsluiten van een overeenkomst met een gemeente (tezamen met andere inspectiediensten) waarin wordt afgesproken dat deze gemeente in een breed opgezet onderzoek onder de loep wordt genomen.

Er zijn nu vier inspecteurs verdeeld over de volgende provincies:

Noord: Groningen, Friesland, Drenthe;

Oost: Overijssel en Gelderland;

West: Noord-Holland, Zuid-Holland, Utrecht en Flevoland;

Zuid: Zeeland, Noord-Brabant en Limburg.

6.7 Bureau van de Adviseur ten behoeve van de Raad van State/Stichting Advisering Bestuursrechtspraak

Dit bureau was een zelfstandig onderdeel binnen het ministerie van VROM. De taak van het bureau was het opstellen van adviezen voor de minister inzake Kroonberoepen op o.m. het gebied van de Wet op de ruimtelijke ordening. In het kader van de wijziging van de beroepsprocedures werden de adviezen later gericht aan de Raad van State. Het Bureau werd op 1 november 1996 opgevolgd door de Stichting Advisering Bestuursrechtspraak voor Milieu en Ruimtelijke Ordening.⁷⁸

6.8 Comité voor ruimtelijke ontwikkeling van de EG

Het comité bestaat uit vertegenwoordigers van de lidstaten van de EG. Het voorzitterschap rouleert met het voorzitterschap van de EG. Het secretariaat wordt gevoerd door de Europese Commissie.

De werkzaamheden van het comité betreffende het ontwikkelen van een Europees Ruimtelijk Ontwikkelingsperspectief, wat op een informele bijeenkomst van de ministers van Ruimtelijke Ordening op 9-10 juni 1997 is aangenomen.⁷⁹

6.9 Benelux (Studie)commissie voor de ruimtelijke ordening/Bijzondere Commissie voor de Ruimtelijke Ordening van de Benelux (BCRO)

De Belgisch-Nederlands-Luxemburgse (Studie)commissie voor de ruimtelijke ordening werd opgericht bij protocol door de ministers belast met ruimtelijke ordening op 9 februari 1952 te Delft. De commissie had tot taak de ministers voorstellen te doen het afstemmen van planologisch maatregelen in de drie landen. Daartoe diende de commissie onderzoek te doen naar de beginselen van wet- en regelgeving en naar de methoden van de ruimtelijke ordening. Het secretariaat werd gevoerd door de Rijksdienst voor het Nationale Plan.⁸⁰ Deze commissie werd opgevolgd door de Bijzondere Commissie voor de Ruimtelijke Ordening van de Benelux, bij beschikking van het comité van ministers van de Benelux van 3 juli 1969. Deze commissie kreeg tot taak, het plegen van overleg over de hoofdlijnen van de ruimtelijke ordening, het uitbrengen van advies over maatregelen en plannen om een harmonische ruimtelijke ontwikkeling van de aangrenzende gebieden van de drie landen te waarborgen en het bevorderen van de onderlinge afstemming van streek- en structuurplannen voor de grensgebieden. De werkzaamheden van de bijzondere commissie betreffen o.m. de voorbereiding en begeleiding van de totstandkoming van de Tweede Benelux Structuurschets. De ontwerp schets is in 1997 door de vijf verantwoordelijke ministers aanvaard. Het concept is vervolgens voorgelegd aan het Benelux-parlement. De ministers stellen uiteindelijk de Tweede Benelux Structuurschets vast. Onder de Bijzondere Commissie ressorteren werkgroepen en subcommissies.⁸¹ Het secretariaat is gevestigd bij het Secretariaat-generaal van de Benelux Economische Unie in Brussel.⁸²

6.10 Nederlands-Duitse Commissie voor de Ruimtelijke Ordening

Deze commissie werd in 1967 ingesteld om informatie uit te wisselen over Nederlandse en Duitse bovenlokale ruimtelijke plannen en deze op elkaar af te stemmen. Daarbij wordt vooral gelet op de grensoverschrijdende aspecten. Vanaf 1976 kreeg de commissie een formele basis met de Nederlands-Duitse overeenkomst inzake samenwerking op het gebied van de ruimtelijke ordening die in dat jaar werd gesloten. Bij die overeenkomst kreeg de commissie de bevoegdheid om aanbevelingen te doen aan de regeringen. De commissie heeft twee regionale subcommissies Noord en Zuid, elk met een werkgroep. In deze commissies komen vooral regionale plannen aan de orde.⁸³

6.11 Interdepartementale Waddenzee commissie (IWC)

De interdepartementale commissie is ingesteld door de minister van VROM. Het secretariaat wordt gevoerd door de RPD. De commissie werd voorafgegaan door een Voorlopige Interdepartementale commissie.

6.12 Waddenadviesraad (WAR)

Sinds 1982 bestond er een (voorlopige) Waddenadviesraad. Deze voorlopige raad werd ingesteld op basis van de Wro. Bij de vaststelling van de pkb Waddenzee werd een nieuwe adviesraad ingesteld, die in 1996 een wettelijke basis kreeg in de Wet op de Waddenadviesraad.⁸⁴ Deze nieuwe wettelijke basis was vereist omdat vanaf 1996 de het stelsel van adviesraden van de rijksoverheid werd gereorganiseerd. De Waddenadviesraad werd voor 5 jaar ingesteld. De Waddenadviesraad adviseert het rijk, de waddenprovincies en de waddegemeenten over zaken van algemeen belang voor het beleid betreffende de Waddenzee. In de raad zitten leden met kennis van natuur en milieu, recreatie en toerisme, economie en bedrijvigheid en wetenschappelijke deskundigen.

6.13 Stuurgroep Waddenprovincies

Deze stuurgroep is een overlegorgaan van de provincies Noord-Holland, Friesland en Groningen. Hiervan zijn geen handelingen in dit rapport opgenomen, omdat het een handeling van provincies betreft.

6.14 Coördinatiecollege voor het Waddengebied

Dit college vormt het overlegplatform voor het rijk, de 'Wadden'-provincies en 'Wadden'-gemeenten over aangelegenheden betreffende het Waddengebied. Het secretariaat wordt gevoerd door de provincie Friesland. De ministers van VROM en Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties benoemen de 'rijks' leden van het college. De neerslag van de deelname van de minister van VROM aan dit college is te vinden onder de handeling 16.

6.15 Trilaterale Regeringsconferentie over de bescherming van de Waddenzee

Commissie van ministers van de Waddenzeelanden Nederland, Duitsland en Denemarken. Van Nederlandse zijde is de minister van LNV de belangrijkste actor in het kader van diens verantwoordelijkheid voor natuurbescherming. De conferentie startte begin jaren tachtig van de vorige eeuw. De neerslag van de deelname van de minister van VROM aan dit college is te vinden onder de handeling 9.

6.16 Raad van Advies voor de Ruimtelijke Ordening (RARO)

De RARO was een niet-ambtelijk adviesraad van de regering voor zaken betreffende de ruimtelijke ordening. De raad fungeerde als maatschappelijk klankbord bij de voorbereiding van het nationaal beleid. Vanaf 1972 fungeerde de RARO tevens als Centraal Punt Inspraak (CPI). Het Centrale Punt Inspraak organiseerde de inspraak bij besluiten over de ruimtelijke ordening op nationaal niveau (vanaf 1974 de pkb's). Het Centraal Punt Inspraak verzamelde de reacties, bundelde deze, en bood deze aan aan de minister van VROM en de vakminister. In 1988 werd het CPI opgeheven. De RARO bleef wel de inspraak bij pkb's organiseren. In het kader van de reorganisatie van de adviesraden werd de RARO omgevormd tot de Raad voor de ruimtelijke ordening.⁸⁵

6.17 Raad voor de ruimtelijke ordening (RaRO)

Als opvolger van de Raad van Advies voor de ruimtelijke ordening verschilde het functioneren van de raad niet zoveel met dat van zijn voorganger. Het belangrijkste verschil zat in het feit dat de minister(s) niet meer verplicht is om advies te vragen aan de raad, maar dat de raad de bevoegdheid heeft aan de minister advies uit te brengen.

6.18 VROM-raad

De VROM-raad adviseert de regering en parlement gevraagd en ongevraagd over de hoofdlijnen van het beleid betreffende 'de duurzame kwaliteit van de leefomgeving'. De raad bestaat uit onafhankelijke deskundige leden. De VROM-raad is de opvolger van de Raad voor de Volkshuisvesting, de Raad voor de Ruimtelijke Ordening en de Raad voor Milieubeheer. Deze raden zijn op 1 januari 1997 opgeheven.⁸⁶

6.19 Programmeringsoverleg Ruimtelijk Onderzoek.

Dit overleg was een commissie van deskundigen, ingesteld door de minister van VROM in 1981. In 1987 kwam de commissie te ressorteren onder het Nederlands Instituut voor Ruimtelijke Ordening en Volkshuisvesting (NIROV).

De commissie had tot taak het bevorderen van de afstemming en coördinatie op het veld van onderzoek van belang voor het ruimtelijk beleid door:

- het (laten) verrichten en publiceren van voorstellen en programmeringstudies op deelreinen van het veld, gericht op advisering over wenselijke richtingen van het onderzoek, rekening houdend met het reeds lopende en voorgenomen onderzoek
- het stimuleren van overleg tussen instanties die bemoeienis hebben met onderzoek ten behoeve van ruimtelijk beleid en het fungeren als platform voor programmeringervaringen
- het op verzoek van de minister van VROM periodiek, (eens in de vijf à zes jaar) samenstellen en publiceren van een rapport over de middellange termijn-prioriteiten in het onderzoek (de zogenoemde Meerjarenvisies Ruimtelijk Onderzoek, gepubliceerd in 1985 en in 1992)⁸⁷

Van het Programmeringsoverleg zijn alleen handelingen over de periode 1981-1987 opgenomen. Na 1987 was het overleg onderdeel van het particuliere instituut NIROV.

6.20 Provinciale Staten

De Provinciale Staten stelt voor het gebied van de provincie het beleid van ruimtelijke ordening vast. Een van de instrumenten is het vaststellen van een streekplan. Een streekplan is niet bindend, maar richtinggevend. Ook dient Provinciale Staten aan te geven in hoeverre het voorgenomen beleid is afgestemd op, of leidt tot aanpassing van het provinciale milieubeleid, het provinciale waterhuishoudingsbeleid of het provinciale verkeers- en vervoerbeleid en of zij van plan het geldende provinciale milieubeleidsplan, het geldende provinciale waterhuishoudingsplan of het geldende provinciale verkeers- en vervoerplan te herzien.⁸⁸

Een streekplan strekt tot grondslag aan aanwijzingen als bedoeld in artikel 37, vijfde lid. Van Provinciale Staten zijn geen handelingen opgenomen in dit rapport. Voor de provinciale overheid bestaat er een aparte selectielijst.

6.21 Gedeputeerde Staten

Gedeputeerde Staten stellen streekplannen op. Zij voeren het beleid uit en hebben voorts een aantal bevoegdheden t.a.v. de lagere overheidsorganen. Van Gedeputeerde Staten zijn geen handelingen opgenomen in dit rapport. Voor de provinciale overheid bestaat er een aparte selectielijst.

6.22 Provinciale Planologische Commissies en diensten

De PPC's hebben tot taak overleg te voeren over zaken betreffende de ruimtelijke ordening en het provinciaal bestuur van advies te dienen. De leden van de PPC worden benoemd door de Gedeputeerde Staten. De samenstelling moet zodanig zijn dat de verschillende aspecten en belangen die een rol spelen bij de ruimtelijke ordening tot hun recht komen. De inspecteur ruimtelijke Ordening is ambtshalve lid van de PPC. In de PPC's hebben naast regionale vertegenwoordigers van betrokken rijksdiensten, ook vertegenwoordigers van belangengroeperingen zitting. De meeste provincies hebben ook een ambtelijke dienst ter ondersteuning van het provinciaal ruimtelijk beleid: vroeger de provinciale planologische diensten geheten. Deze diensten hebben een zelfde soort taak als de RPD.⁸⁹ Van de PPC's zijn geen handelingen opgenomen in dit rapport. Voor de provinciale overheid bestaat er een aparte selectielijst.

6.23 Dienst van het Kadaster en de openbare registers

De Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers maakte tot 1973 deel uit van het ministerie van Financiën. De oorsprong van de Dienst voor het kadaster en de Openbare Registers lag bij de inning van de grondbelasting. In 1926 werd het kadaster overgeheveld van de administratie van de directe belastingen naar de administratie van de registratie, waartoe de bewaringen van de Hypotheken behoorden.⁹⁰ Daarmee werden twee functies die van overheidswege werden uitgeoefende: de registratie van onroerende goed en de bewaring van de openbare (hypothecaire) registers in één dienst samengevoegd. De kadastrale registratie ging tevens fungeren als toegang op de Openbare registers.

De inrichting van de kadastrale kaarten en registers werd in 1957 geregeld bij de Algemene instructie regelende de dienst van het kadaster' van 1 augustus 1957. Tot 1970 maakte het Kadaster deel uit van de Belastingdienst. In dat jaar werd de dienst een zelfstandige dienst binnen het verband van het ministerie van Financiën.

In Bij KB van 4 juni 1973 (Stb. 272) kwam de dienst onder verantwoordelijkheid van de minister Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening. De taken van de dienst hadden nauwelijks meer een relatie met de beleidsterreinen van het ministerie van Financiën en des te meer met de beleidsterreinen van het ministerie van VROM. Zo wordt bij de ruimtelijke ordening gebruik gemaakt van de gegevens van het kadaster, bijvoorbeeld bij ruilverkavelingen. Tot de kerntaak van het Kadaster bleef de kadastrale registratie en het houden van de openbare registers behoren.

Het kadaster was georganiseerd in een centrale directie en drie centrale diensten te Apeldoorn:

De centrale diensten waren: het bureau van de Bijhoudingsdienst van de Rijksdriehoeksmeting, het bureau van de Fotogrammetrische dienst en het Centraal Teken- en opleidingsbureau. Daarnaast waren er in het land 22 hypotheekkantoren, 22 bureaus van de Landmeetkundige Dienst en 12 Ruilverkavelingsbureaus. Deze kantoren werden binnen een paar jaar samengevoegd tot in iedere provincie een directie van het kadaster en de Openbare Registers bestond.

Vanaf 1977 waren de centrale directies gereorganiseerd in drie nieuwe directies: Landmeetkundige Zaken en Landinrichting; Onderzoek en Automatisering; Juridische en Financieel-Economische Zaken.

In 1984 werd het aantal directies uitgebreid, nl:

- Bestuurlijke Zaken;
- Landmeetkunde en kartografie, later directie Geodesie;
- Landinrichting
- 'Rijksdriehoeksmeting, Fotogrammetrie en Automatisering;
- Juridische Zaken en Vastgoedinformatie;
- Financieel-economische Zaken;
- Intern Beleid.⁹¹

In 1994 werd de Rijksdienst voor het kadaster en de openbare registers verzelfstandigd bij Wet van 14 februari 1994 (Stb. 125), houdende verzelfstandiging van de Rijksdienst van het Kadaster en de Openbare Registers (Organisatiewet Kadaster), art. 2.1. Vanaf die datum heet de dienst de Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers.

Met het oog op de nieuwe positie van het kadaster en de op het kadaster betrekking hebbende bevoegdheden van de minister ten aanzien van het kadaster, stelde de minister een aantal hoofdregels voor de verdeling van bevoegdheden op: de vaststelling van voorschriften die aan derden verplichtingen opleggen of rechten geven of die de kwaliteit van de vervulling van de wettelijke taken betreffen blijft een bevoegdheid van de minister, evenals de vaststelling van voorschriften in verband met de uitvoering van verdragen. De dienst kreeg de bevoegdheid uitvoeringsvoorschriften die de bedrijfsvoering van het kadaster betreffen vast te stellen.⁹²

De dienst heeft een door de minister van VROM benoemde Raad van Toezicht. De minister van VROM benoemt ook, op voordracht van de Raad van Toezicht, het bestuur van de dienst. Het bestuur heeft de leiding over de dienst, de raad oefent toezicht uit op de dienst.

De dienst is georganiseerd in kringen. Elke kring heeft een kantoor van de dienst. Het bestuur bepaalt welke gemeenten tot een kring behoren. Het hoofdkantoor van de dienst is gevestigd in Apeldoorn.⁹³

De taken van de dienst zijn:

- het houden van de openbare registers, de kadastrale registratie, kadastrale kaarten en daaraan ten grondslag liggende bescheiden,
- Het houden en bijwerken van een net van coördinatiepunten in het stelsel van de Rijksdriehoeksmeting bestaande uit punten van de eerste, tweede en derde orde, alsmede uit hoofdpunten;

De dienst verleent ook assistentie aan de ruilverkavelingen. Deze assistentie bestaat uit:

- een inventarisatie van de aard en omvang van de rechten
- het maken van een plan van toedeling
- het opstellen van de kostenverdeling en
- het tot stand brengen van de akte van toedeling.⁹⁴

Daarnaast behoorde de vernieuwing van de kadastrale registratie en de kaart als gevolg van de ruilverkaveling tot de taak van de dienst.⁹⁵

Ook het vervaardigen van een grootschalige basiskaart van het Nederland behoort vanaf 1975 tot de taken van de Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers. Het vervaardigen van de basiskaart dienst kostendekkend te zijn. Het vervaardigen van de basiskaart van een gebied, werd gedaan in opdracht -en op kosten- van een afnemer, of t.b.v. de dienst zelf. Een groot deel van de werkzaamheden werd door de dienst uitbesteed. Begin jaren negentig bleek het vervaardigen van de basiskaart een grote kostenpost voor de Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers. De dienst droeg ongeveer 40% van de kosten van het vervaardigen van de kaart. Mede om de kosten voor de dienst te verlagen, werd gezocht naar een samenwerkingsverband waarin ook de grote afnemers aan deelnamen. In november 1992 werd tussen de dienst, de Vereniging energie-Ned (energiebedrijven), Vereniging van Exploitanten van Waterleidingsbedrijven, de PTT Telecom en de Vereniging Nederlandse Gemeenten een samenwerkingscontract voor het maken de GKBN gesloten. De dienst verwachtte dat de bijdrage aan de vervaardiging van de kaart zou dalen naar 20% van de kosten.⁹⁶

6.24 Centrale Kaarteringsraad

Voor het vervaardigen van de grootschalige basiskaart van Nederland werd er in 1976 er bij KB van 9 juli de Centrale Kaarteringsraad ingesteld. Deze raad adviseerde over het te voeren beleid met betrekking tot de grootschalige basiskaart. De Raad is opgeheven, waarschijnlijk in 1992, toen het samenwerkingsverband voor de grootschalige basiskaart van Nederland werd opgericht. In 1977 werden in elke provincie een provinciale kaarteringscommissie ingesteld, die fungeerden als overlegorgaan voor betrokkenen en de raad van advies dienden.

6.25 Contactcommissie betreffende landmeetkundige en cartografische aangelegenheden

In 1974 werd door de minister van VROM, mede namens de ministers van Defensie, Verkeer en Waterstaat en Landbouw, Natuurbeheer en Visserij de Contactcommissie betreffende landmeetkundige en cartografische aangelegenheden (CCLK) ingesteld ter bevordering van een optimale coördinatie van de activiteiten op landmeetkundig en cartografisch gebied van het Kadaster, de Meetkundige Dienst van Rijkswaterstaat, de Topografische Dienst (Defensie) en de Cultuurtechnische dienst (later Landinrichtingsdienst, daarna dienst Landelijk Gebied (Landbouw)).⁹⁷ De commissie is een interdepartementale commissie. In de commissie zitten de hoofden en plaatsvervangend hoofden van de genoemde diensten. In 1990 wordt de doelstelling van de commissie omschreven als: CCLK is een overlegorgaan waarin de gemeenschappelijke belangen van de Rijksdiensten op landmeetkundig en cartografisch gebied worden besproken. Ook komen vraagstukken van strategische aard aan de orde, zoals perspectief van het vakgebied, personeelsbehoefte etc. Vanaf 1993 maakt de Hydrografisch Dienst deel uit van de commissie. In 1992 werd het Geodetisch Platform opgericht waarin het overleg tussen het CCLK en de Vereniging van bedrijven in Geodesie, Landmeetkunde, Fotogrammetrie, Hydrografie, Kartografie en Vastgoeddiensten (VNBG) werd geformaliseerd.

6.26 Raad voor vastgoedinformatie/Stichting Ravi

In 1984 werd een voorlopige Raad voor vastgoedinformatie ingesteld door de coördinerend minister, de minister van VROM. Deze adviesraad werd ingesteld om de minister bij te staan bij de uitvoering van zijn coördinerende taak. In 1991, met de inwerkingtreding van de Kadasterwet kreeg de instelling van de Raad een wettelijke basis. De raad bestond uit vertegenwoordigers van gebruikers en verzamelaars van vastgoedinformatie, waaronder de rijksoverheid, provincies, gemeenten, het notariaat, waterschappen en nutsbedrijven. De raad verstreek adviezen over alle aspecten van de vastgoedinformatie, over koppeling van registraties, over bekostiging van het kadaster, over de waardebepaling van onroerend goed, etc.⁹⁸

In 1994 werd de raad omgevormd in de Stichting Ravi overlegorgaan voor vastgoedinformatie. De adviestaak voor de coördinerend minister bleef gehandhaafd. Deze taak werd in een convenant vormgegeven. De Stichting had als doelstelling: het bevorderen van een goede vastgoed- en ruimtelijke informatievoorziening ten behoeve van publieke taken tegen maatschappelijk zo laag mogelijke kosten. De Ravi streeft er naar een gezaghebbend en onafhankelijk overlegorgaan te zijn. Daarbij neemt de Ravi het initiatief om kennis en ervaring van de overheidswereld, het bedrijfsleven, de wetenschapswereld en het internationale GI-netwerk bij elkaar te brengen en in te zetten.⁹⁹

De deelnemers aan het overlegorgaan zijn het ministerie van VROM, het CBS, het Interprovinciaal overlegorgaan (IPO), Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers, Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie, het ministerie van LNV, het ministerie van V & W, Nationaal Instituut voor Toegepaste Geowetenschappen/TNO, Rijksgebouwendienst (Rgd), het ministerie van Defensie/Topografische dienst, Unie van Waterschappen, VNG. De RPD is waarnemer namens de minister. Voorts kent het Ravi ook een bedrijvenplatform.

De Stichting Ravi is geen archiefvormer in de zin van de Archiefwet 1995.

6.27 Minister van Financiën

De minister van Financiën was tot 1973 verantwoordelijk voor de Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers.

7. Wet- en regelgeving

7.1 Ruimtelijke Ordening

Voorlopige regeling inzake het nationale plan en streekplannen, 1950
Wet op de Ruimtelijke Ordening 1965 en 1985, met wijzigingen (1962, Stb. 286 en 1985, Stb. 626)
Besluit tot aanwijzing van functionarissen krachtens art. 69.1 van de Wet op de ruimtelijke ordening (25 augustus 1966, Stcrt. 164)
Wet op stads- en dorpsvernieuwing 1985 (Stb. 1984 619)
Besluit Ruimtelijke Ordening 1985 met wijzigingen
Besluit voorlopige Waddenadviesraad (1982)
Besluit houdende vaststelling van de ambtsgebieden van de inspecteurs van de ruimtelijke ordening (12 november 1990, Stcrt. 585)
Besluit tot instelling van een overleg over ruimtelijke investeringen (15 november 1990, Stcrt. 234)
Besluit meldingsplichtige bouwwerken (27 april 1992, Stb. 196)
Wet op de VROM-raad (10 oktober 1996, Stb. 551)
Wet op de Waddenadviesraad (19 december 1996, Stb. 682)
Besluit bijdragen reconstructie- en saneringsplannen, 1969 van de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer.
Tracéwet (16 september 1993, Stb. 582, 1993)

7.2 Geo-informatie

Kadasterwet (3 mei 1989, Stb. 186)
Invoeringswet Kadasterwet (6 juni 1991, Stb. 376)
Organisatiewet Kadaster (14 februari 1994, Stb. 125)
Kadasterbesluit (9 november 1991, Stb. 571)
Maatregel teboekgestelde schepen (6 november 1991, Stb. 572)
Maatregel teboekgestelde luchtvaartuigen (16 maart 1959, Stb. 119)
Besluit kadastraal recht 1994
Besluit kadastrale tarieven (12 december 1994, Stb. 864)
Besluit houdende vaststelling van het recht verschuldigd voor het aanbrengen van brandmerken op schepen 1994 (20 januari 1994, Stb. 54)
Uitvoeringsregeling Kadasterwet 1994 (14 april 1994, Stcrt. 81)

7.3 Lijst van wetsartikelen die een verplichting inhouden tot inschrijving in de openbare register van feiten die voor de rechtstoestand van registergoederen van belang zijn

Burgerlijk Wetboek, Boek 1

art. 436 Inschrijving bewind ter bescherming van meerderjarigen

Burgerlijk wetboek, Boek 2

art. 203 Bekrachtiging rechtshandelingen door BV in oprichting
art. 318 Inschrijving fusie rechtspersonen

Burgerlijk wetboek, Boek 3

art. 16-31 Inschrijving betreffende registergoederen
art. 50 Vernietiging rechtshandelingen inzake registergoed
art. 89 Inschrijving notariële acte bij overdracht van onroerende zaken
art. 186 Levering bij toedeling
art. 260 Inschrijving hypotheekrecht
art. 262 Rangwisseling hypotheeken
art. 273 en 274 Doorhaling van inschrijvingen inzake hypotheeken en beslagen
art. 301 Inschrijving rechterlijke uitspraak in plaats van akte

Burgerlijk Wetboek, Boek 4

art. 1154 Inschrijving instellen rechtsvordering tot boedelafscheiding

Burgerlijk wetboek, Boek 5

art. 29-35 Vastlegging grens: Inschrijving in openbare registers
art. 60 en 61 Mandeligheid
art. 88 en 104 Weigering inschrijving opzegging erfpacht/opstal
art. 93 Inschrijving van instemming ondererfpacht
art. 106-147 Appartementsrechten

Burgerlijk Wetboek, Boek 6

art. 252 Inschrijving kwalitatieve verplichting
art. 260 Inschrijving rechterlijke uitspraak van wijziging/ontbinding van overeenkomst als gevolg van onvoorzien omstandigheden

Overgangswet nieuw Burgerlijk Wetboek (Stb. 1976, 396)

art. 78 Onder het oude recht in de openbare registers opgenomen feiten
art. 150 Inschrijving oude zakelijke rechten
art. 157 en 158 Inschrijving aanwas/afslag
art. 163 Inschrijving erfdiensbaarheid ontstaan door bestemming of herleving

Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering

art. 505 Inschrijving executoriaal beslag
art. 513a Doorhaling inschrijving executoriaal beslag
art. 525 Inschrijving proces-verbaal van toewijzing bij executoriale verkoop
art. 526 Doorhaling inschrijving bij zuivering
art. 566 Inschrijving proces-verbaal van inbeslagneming schip
art. 584d Inschrijving proces-verbaal van inbeslagneming luchtvaartuig
art. 584o Inschrijving proces-verbaal van toewijzing van eigendom van luchtvaartuig
art. 584p Ambtshalve doorhaling hypotheek en beslagen
art. 584q Inschrijving luchtvaartuig na vordering tot vernietiging van verkoop en daarop gevolgde eigendomsoverdracht
art. 725 en 726 Inschrijving conservatoir beslag
art. 727 Doorhaling conservatoir beslag
art. 728b Doorhaling conservatoir beslag schip
art. 729d Doorhaling conservatoir beslag luchtvaartuig

Wet algemene regels herindeling (Stb. 1991, 317)

art 44 Inschrijving overgang registergoederen

Wet op het Basisonderwijs (Stb. 1986, 256)

art. 88 Inschrijving beslissing GS
art. 109 Inschrijving beslissing B&W

Wet op de Bedrijfsorganisatie (Stb. 1950, K22)

art. 70A Inschrijving overgang registergoederen

Belemmeringenwet Landsverdediging (Stb. 1951, 323)

art. 7a Inschrijving gedoogplicht

Belemmeringenwet Privaatrecht (Stb. 1927, 159)

art. 6 Inschrijving gedoogplicht

Wet bodembescherming (Stb. 1994, 374)

art. 55 en 88 Inschrijving beschikking

Deltawet (Stb. 1958, 246)

art. 7 Inschrijving beschikking en verklaring inzake schuldplicht

Deltawet grote rivieren (Stb. 1995, 210)

art. 5 Inschrijving besluit tot inbezitneming; ambtshalve doorhaling hypotheken en beslagen

Faillissementswet (Stb. 1893, 140)

art. 33 Doorhaling beslagen/inschrijving exploit inzake herleving beslag
art. 60 Inschrijving exploit door schuldeiser inzake aanzegging aan curator van executie
art. 188 Doorhaling inschrijving na levering ingevolge verkoop door curator
art. 299b Inschrijving executie-exploit
art. 301 Inschrijving verklaring van rechter-commissaris; doorhaling/herleving beslag

Wet Geluidhinder (Stb. 1979, 99)

art. 164 Inschrijving oplegging gedoogplicht

Grondwaterwet (Stb. 1981, 392)

art. 36 Inschrijving vonnis inzake eigendomsovergang

Tijdelijke wet huurkoop onroerende zaken (Stb. 173, 289)

art. 2 Inschrijving huurkoopovereenkomst
art. 4 Inschrijving akte van huurkoop, rechterlijke uitspraken en instelling rechtsvordering

Inkwartieringswet (Stb. 1953, 305)

art. 44a Inschrijving eigendomsovergang; ambtshalve doorhaling inschrijvingen

Luchtvaartwet (Stb. 1958, 47)

art. 48 Inschrijving beschikking tot oplegging van een verbod

Wet inzake de luchtverontreiniging (Stb. 1981, 411)

art. 60 Inschrijving oplegging verplichting

Monumentenwet 1988 (Stb. 1988, 638)

art. 6-8 Inschrijving afschrift van het register

Mijnwet 1903 (Stb. 1904, 73)

art. 4 Inschrijving exploit van betekening en aanzegging

Natuurbeschermingswet (Stb. 1967, 572)

art. 20 Inschrijving beschikking tot aanwijzing als beschermd natuurmonument

Onteigeningswet (Stb. 1851, 125)

art. 54n en 59 Inschrijving vonnis
art. 59.3 Ambtshalve doorhalen van inschrijvingen
art. 73 Inschrijving besluit tot inbezitneming, ambtshalve doorhaling inschrijvingen

Oorlogswet voor Nederland (Stb. 1964, 337)

art. 65 Inschrijving overgang registergoed

Interimwet op het speciaal onderwijs en het voortgezet speciaal onderwijs (Stb. 1987, 614)

art. 88h Inschrijving beslissing GS
art. 105 Inschrijving beslissing B&W

Wet voorkeurrecht gemeenten (Stb. 1981, 236)

art. 4 Inschrijving raadsbesluit
art. 5 Inschrijving mededeling inzake vervallen aanwijzing
art. 6 Inschrijving voorstel B&W
art. 7 Inschrijving mededeling inzake vervallen rechtsvervolg
art. 8 Inschrijving KB en vervallen van aanwijzing

Vorderingswet 1962 (Stb. 1962, 587)

art. 14 en 25 Inschrijving vorderingsbeschikking

Waterleidingswet (Stb. 1957, 150)

art. 23 Inschrijving eigendomsovergang

Waterschapswet (Stb. 1991, 379)

art. 92 Inschrijving besluit tot inbezitneming; ambtshalve doorhaling hypotheken en beslagen
(juncto art. 73 Onteigeningswet)

Wet van 10 juli 1952 (Stb. 407) ter verzekering van het beschikbaar blijven van goederen voor het geval van oorlog, oorlogsgevaar, daaraan verwante of daarmee verband houdende buitengewone omstandigheden

art. 2 Inschrijving beschikking waarbij het bevel wordt gegeven

Woningwet (Stb. 1991, 439)

art. 28 Inschrijving aanschrijving

Handelingen

8. Handelingen betreffende de ruimtelijke ordening

8.1 Algemene handelingen

N.B. Dit zijn handelingen die geen grondslag hebben in voor het beleidsterrein specifieke wet- en regelgeving, of die betrekking hebben op het totale beleidsterrein, waaronder ook de internationale aspecten zijn begrepen.

1.

Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het voorbereiden en (mede)vaststellen, van het beleid betreffende ruimtelijke ordening.
Periode	1945-
Product	Nota's ruimtelijke ordening
Opmerkingen	De eigenlijke vaststelling van het beleid vindt plaats in de ministerraad en de Staten-Generaal. Onder deze handeling valt ook: <ul style="list-style-type: none">– het voeren van overleg met andere betrokken actoren op het beleidsterrein;– het voorbereiden van een standpunt ter inbrenging in de ministerraadsvergaderingen voor beraad en besluitvorming betreffende het beleidsterrein;– het voeren van overleg met/het leveren van bijdragen aan het overleg met het Staatshoofd betreffende het beleidsterrein;– het aan een adviescommissie en andere organen en instellingen verzoeken om advies betreffende het beleidsterrein;– het informeren (voorlichten) van het Kabinet van de Koningin over ontwikkelingen op het beleidsterrein;– het voorbereiden en vaststellen van het voorlichtingsbeleid (voorlichting als beleidsinstrument).

2.

Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het voeren van periodiek overleg over het beleid betreffende de ruimtelijke ordening.
Periode	1945-
Product	Notulen
Opmerking	Het betreft hier overleg van de minister met b.v. de VNG en de IPO. Het overleg maakt geen onderdeel uit van een specifieke handeling, daarom is het voeren van overleg hier als een aparte handeling opgenomen.

3.

Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het evalueren van het beleid betreffende ruimtelijke ordening.
Periode	1945-
Product	Rapporten, nota's

4.

Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van wetgeving betreffende de ruimtelijke ordening.
Periode	1945-
Product	Wet ruimtelijke ordening

- 5.
- Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
- Handeling Het opstellen van periodieke verslagen betreffende de ruimtelijke ordening.
- Grondslag O.a. Wet op de ruimtelijke ordening, art. 2.1
- Periode 1945-
- Product Verslagen, zoals RNP en RPD jaarverslagen en RPD jaarboeken, Ruimtelijke Verkenningen
- Opmerking Naast de algemene verantwoordingsplicht, op basis waarvan periodiek verslag wordt gedaan van het beleid, heeft de minister op basis van de Wro een wettelijke verplichting voor het publiceren van de resultaten van het rijksbeleid inzake ruimtelijke ordening. Zie daarvoor handeling 40.
- 6.
- Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
- Handeling Het beantwoorden van Kamervragen en het anderszins op verzoek incidenteel informeren van leden of van commissies uit de Kamers van de Staten-Generaal betreffende ruimtelijke ordening.
- Periode 1950-
- Product Brieven, nota's en notities.
- 7.
- Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
- Handeling Het informeren van de Commissies voor de Verzoekschriften en andere tot onderzoeken van klachten bevoegde commissies uit de Kamers van de Staten-Generaal en de Nationale Ombudsman naar aanleiding van klachten over de uitvoering of de gevolgen van het beleid betreffende de ruimtelijke ordening.
- Periode 1950-
- Product Brieven, notities
- Opmerkingen Zie ook het BSD 'Behoorlijk behandeld' betreffende de behandeling van klachten door de Nationale Ombudsman.
- 8.
- Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
- Handeling Het opstellen en inbrengen van Nederlandse standpunten en bijdragen in EU-verband betreffende het Europese ruimtelijke beleid.
- Periode 1989-
- Product Nota's, instructies
- Opmerkingen Nederland heeft het bijvoorbeeld op zich genomen om een concept voor het Europees ruimtelijk ontwikkelingsperspectief (EROP), een Europese nota ruimtelijke ordening, op te stellen. Een ander belangrijk thema is de hoogwaterproblematiek.
- 9.
- Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
- Handeling Het mede voorbereiden van het vaststellen, wijzigen en intrekken van internationale regelingen betreffende de ruimtelijke ordening en het presenteren van Nederlandse standpunten in intergouvernementele organisaties en in bi- en trilaterale overleggen.
- Periode 1950-
- Product Internationale regelingen, nota's, notities, rapporten. Memoranda of understanding.
- Opmerkingen Onder deze handeling valt bijvoorbeeld de deelname aan de Raad van Europa, de OESO, de Verenigde Naties. Ook bi- en trilaterale contacten vallen onder deze handeling.
- 10.
- Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
- Handeling Het beantwoorden van vragen van individuele burgers, bedrijven, instellingen en gemeenten betreffende de ruimtelijke ordening.
- Periode 1950-

Product	Brieven
11.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het uitvoeren van voorlichtingsactiviteiten op het terrein van de ruimtelijke ordening.
Periode	1950-
Product	Voorlichtingsmateriaal: brochures, folders, videobanden, geluidsbanden, etc.
12.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het vaststellen van het beleid betreffende onderzoek op het beleidsterrein ruimtelijke ordening.
Periode	1945-
Product	Nota's, notulen, onderzoeksprogrammering, lijsten van gerealiseerd onderzoek.
Opmerking	Dit beleid werd o.m. in het coördinatieoverleg onderzoek voorbereid.
13.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het voorbereiden en begeleiden van onderzoek betreffende ruimtelijke ordening.
Periode	1945-
Product	Nota's, notities, bestedingsplannen.
Opmerking	Het gaat hier om ander onderzoek dan het onderzoek dat door de RPD op basis van de Wet op de ruimtelijke ordening wordt voorbereid en begeleidt. zie handeling 44 van de actor Rijksplanologische Dienst
14.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het vaststellen van opdrachten en eindrapportages van onderzoek betreffende ruimtelijke ordening.
Periode	1945-
Product	Opdrachtbrieven, eindrapporten, conclusies en aanbevelingen aan de minister
Opmerkingen	Het gaat hier om ander onderzoek dan het onderzoek dat door de RPD op basis van de Wet op de ruimtelijke ordening wordt voorbereid en begeleidt: zie handeling 44 van de actor Rijksplanologische Dienst. Het wijzigen van het eindrapport door de minister maakt onderdeel uit van deze handeling.
15.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het verstrekken van subsidies aan organen en instellingen ten behoeve van de uitvoering van het beleid op het beleidsterrein ruimtelijke ordening.
Periode	1945-
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 50a.2 en art. 57c.1 Besluit ruimtelijke ordening, art. 38c en 38f
Product	Besluit, beschikking
Opmerking	Deze handeling betreft o.m. de subsidie in het kader van <ul style="list-style-type: none"> • onderzoeken door externe organen en instellingen; • van de uitvoering van pkb's, in het speciaal de pkb Waddenzee • en subsidie aan de Stichting Advies bestuursrechtsspraak • de jaarlijkse doorlopende doelgroepsubsidie, zoals aan de TNO-INRO; al dan niet op basis van de Wro en het Bro
16.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het voeren van het secretariaat van (interdepartementale) commissies en overlegorganen op het gebied van de ruimtelijke ordening.
Product	Notulen, verslagen e.d.
Opmerking	Het gaat hier o.m. om de Nederlands-Duitse Commissie voor de Ruimtelijke Ordening en de Interdepartementale Commissie Waddenzee.

17.
 Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
 Handeling Het deelnemen aan commissies, waarvoor de minister belast met de ruimtelijke ordening niet het secretariaat voert.
 Periode 1945-
 Product Notulen, e.d.
 Opmerking Het betreft hier o.m. de deelname van de minister aan het Coördinatiecollege voor het Waddengebied.
18.
 Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
 Handeling Het vaststellen van programma's en projecten op het gebied van ruimtelijke ordening.
 Periode 1945-
 Product Bijvoorbeeld Stimuleringsprogramma Intensief ruimtegebruik
19.
 Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
 Handeling Het leveren van een bijdrage aan de uitvoering van programma's en projecten van derden op het gebied van de ruimtelijke ordening.
 Periode 1945-
 Product Notities, briefwisseling, financiële stukken
20.
 Actor Nederlands-Duitse Commissie voor de Ruimtelijke Ordening
 Handeling Het opstellen van aanbevelingen aan de regeringen betreffende aangelegenheden inzake de ruimtelijke ordening die beide staten raken.
 Grondslag Overeenkomst tussen Nederland en de Bondsrepubliek Duitsland inzake samenwerking op het gebied van de ruimtelijke ordening, 30 maart 1976
 Periode 1967-
 Product Adviezen, aanbevelingen, standpunten, notulen
- 21
 Actor Belgisch-Nederlands-Luxemburgse (Studie)commissie voor de ruimtelijke ordening
 Handeling Het adviseren van de regeringen betreffende aangelegenheden inzake de ruimtelijke ordening.
 Periode 1952-1969
 Product Adviezen, nota's, notulen
 Opmerking Deze commissie werd opgevolgd door de Bijzondere Commissie voor de ruimtelijke ordening van de Benelux. De Bijzondere Commissie is een Benelux- orgaan, waarvan in dit RIO geen handelingen zijn opgenomen.
22.
 Actor Interdepartementale Waddenzeecommissie
 Handeling Het adviseren van de ministers die bemoeienis hebben met de Waddenzee.
 Periode 1976-
 Product Adviezen

8.2 Handelingen betreffende het nationale ruimtelijke beleid

23.
 Actor Rijksplanologische Dienst
 Handeling Het opstellen (verzamelen) van gegevensverzamelingen en andere al dan niet systematische bronverzamelingen ten behoeve van het onderzoek, de beleids- vaststelling en het uitdragen van het ruimtelijke ordeningsbeleid.
 Periode 1945-
 Product Gegevensbestanden

Opmerkingen	Het gaat hier de laatste jaren vooral om digitale gegevensbestanden. Minder systematisch waren bijvoorbeeld de jaarlijkse "Voortgangsanalyses" uit de tachtiger jaren. Het gaat hier ook o.m. demografische en statistische gegevens. Veel van de gegevensbestanden worden in samenwerking met andere overheidsinstellingen of particuliere instellingen opgesteld.
24.	
Actor	Rijksplanologische Dienst
Handeling	Het bewerken van verzamelde gegevens in een eenmalig samenhangend verband.
Periode	1945-
Product	Overzichtskaarten, bijvoorbeeld Cultuurhistorische kartering, Nederland in plannen.
Opmerking	Het gaat hier om bewerkte gegevens die geen onderdeel uitmaken van specifieke handelingen zoals bijvoorbeeld het vaststellen van het beleid, waarbij in kaarten het beleid wordt gevisualiseerd. Die kaarten, waarin beleid wordt gevisualiseerd, vormen een onderdeel van de neerslag van de betreffende handeling.
25.	
Actor	Rijksplanologische Dienst
Handeling	Het vaststellen van rekenmodellen ten behoeve van de vaststelling van het ruimtelijke ordeningsbeleid.
Periode	1945-
Product	Rapporten en nota's.
26.	
Actor	Rijksplanologische Dienst
Handeling	Het jaarlijks vaststellen van de regionale bevolkingsprognose.
Periode	1945-
Product	Rapport
27.	
Actor	Rijksplanologische Dienst
Handeling	Het jaarlijks vaststellen van de bouwprognose.
Periode	19??
Product	Rapport
28.	
Actor	Vaste Commissie van de RNP
Handeling	Het adviseren van de minister over het geven van voorschriften voor de voorbereiding en inrichting van het nationale plan en streekplannen.
Grondslag	Wet voorlopige regeling inzake het Nationale plan en streekplannen, art. 26 (vanaf 1950)
Periode	1945-1965
Product	Advies
29.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het geven van voorschriften voor de voorbereiding en inrichting van het nationale plan en streekplannen.
Grondslag	Wet voorlopige regeling inzake het Nationale plan en streekplannen, art. 26 (vanaf 1950)
Periode	1945-1965
Product	Amvb
30.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het vaststellen van het nationale plan, van gedeelten van het plan en van herzieningen.
Grondslag	Wet voorlopige regeling inzake het Nationale plan en streekplannen, art. 2.4

Periode	(vanaf 1950)
Product	1945-1965 KB
31.	
Actor	Vaste Commissie van de RNP
Handeling	Het adviseren van de minister over het nationale plan, gedeelten van het plan en herzieningen.
Grondslag	Wet voorlopige regeling inzake het Nationale plan en streekplannen, art. 2.4 (vanaf 1950)
Periode	1945-1965
Product	Advies
32.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het beslissen over bezwaarschriften ingediend tegen het ontwerp-nationale plan.
Grondslag	Wet voorlopige regeling inzake het Nationale plan en streekplannen, art. 2.4
Periode	1950-1965
Product	Beschikking
33.	
Actor	Vaste Commissie van de RNP
Handeling	Het adviseren van de minister over de ingediende bezwaren tegen het nationale plan.
Grondslag	Wet voorlopige regeling inzake het Nationale plan en streekplannen, art. 2.3
Periode	1950-1965
Product	Advies
34.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het verzoeken aan openbare lichamen mededeling te doen van voorgenomen grondaankopen en werken aan de Rijksdienst voor het Nationale Plan.
Grondslag	Wet voorlopige regeling inzake het Nationale plan en streekplannen, art. 29.1
Periode	1950-1965
Product	Beschikking (?)
35.	
Actor	Vaste Commissie van de RNP
Handeling	Het adviseren van de minister over verzoeken aan openbare lichamen mededeling te doen van voorgenomen grondaankopen en werken aan de Rijksdienst voor het Nationale Plan.
Grondslag	Wet voorlopige regeling inzake het Nationale plan en streekplannen, art. 29.1
Periode	1950-1965
Product	Advies
36.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het maken van bezwaar tegen een voorgenomen grondaankoop of werk als dat in strijd is met het Nationale Plan, streekplan, uitbreidingsplan, een in voorbereiding zijnde ontwerp of herziening.
Grondslag	Wet voorlopige regeling inzake het Nationale plan en streekplannen. art. 29.3
Periode	1950-1965
Product	Besluit, bezwaarschrift
Opmerkingen	Als de minister bezwaar maakt, is het verboden tot uitvoering van de voorgenomen aankoop of werk over te gaan.

- 37.
- Actor Vaste Commissie van de RNP
- Handeling Het adviseren van de minister over het maken van een bezwaar tegen een voorgenomen grondaankoop of werk als dat in strijd is met het Nationale Plan, streekplan, uitbreidingsplan, een in voorbereiding zijnde ontwerp of herziening.
- Grondslag Wet voorlopige regeling inzake het Nationale plan en streekplannen, art. 29.3
- Periode 1950-1965
- Product Advies
- 38.
- Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
- Handeling Het voorbereiden van een beslissing over een beroepschrift tegen een bezwaar van de minister tegen een voorgenomen grondaankoop of uitvoering van een werk.
- Grondslag Wet voorlopige regeling inzake het Nationale plan en streekplannen, art. 30
- Periode 1950-1965
- Product De Raad van State, afdeling geschillen wordt eerst gehoord, voor er een besluit wordt genomen. Het besluit wordt genomen door de 'Kroon'.
- 39.
- Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening en vakminister (minister van Defensie)
- Handeling Het bepalen dat de Wet op de ruimtelijke ordening niet van toepassing is op een werk of werkzaamheid ten behoeve van de landsverdediging.
- Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 66.2
- Periode [1956-]
- Product KB
- 40.
- Actor Rijksplanologische Commissie
- Handeling Het adviseren van de ministers over het niet van toepassing verklaren van de Wet op de ruimtelijke ordening, op een werk of werkzaamheid in het kader van de landsverdediging.
- Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 66.2
- Periode [1956-]
- Product Advies
- 41.
- Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening in overeenstemming met vakministers
- Handeling Het voorbereiden van (koninklijke en ministerraad) besluiten ter vaststelling van plannen voor bepaalde facetten van het ruimtelijk beleid; pkb's.
- Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 2.3, art. 2a.1 en 2b.1 (vanaf 1985)
- Periode 1965-
- Product KB, ontwerp-pkb, waarbij kaartmateriaal
- Opmerkingen Het betreft hier de structuurschetsen, structuurschema's en concrete beleidsbeslissingen. In principe zijn deze handelingen opgenomen in het RIO/BSB betreffende een bepaald beleidsterrein, zie bijvoorbeeld RIO en BSB Natuur- en landschapsbeheer, handeling nummer 1. De minister van VROM voert deze handeling uit als coördinerend minister. De term "planologische kernbeslissing" werd ingevoerd in het Besluit ruimtelijke ordening 1985.

42.
 Actor Rijksplanologische Commissie
 Handeling Het adviseren van de regering met betrekking tot de voorgenomen vaststelling van plannen voor bepaalde facetten en pkb's betreffende het ruimtelijk beleid.
 Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art 2.3, art. 2a. 1 (vanaf 1985)
 Periode 1965-
 Product Advies
43.
 Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
 Handeling Het jaarlijks informeren van de Tweede Kamer der Staten-Generaal over het door de regering gevoerde en te voeren beleid inzake de ruimtelijke ordening en met betrekking tot de voorgenomen maatregelen ter harmonisatie en coördinatie van de ruimtelijk relevante wetgeving.
 Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 2.2
 Periode 1965-
 Product Memorie van Toelichting.
 Opmerkingen De minister informeert de Tweede Kamer schriftelijk bij het aanbieden van het betreffende begrotingshoofdstuk van de Rijksbegroting.
44.
 Actor Rijksplanologische Commissie
 Handeling Het adviseren van vakministers met betrekking tot maatregelen en plannen die van betekenis zijn voor het regeringsbeleid inzake de ruimtelijke ordening.
 Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 3.1, art. 51.1 (vanaf 1985)
 Periode 1965-
 Product Advies
 Opmerkingen Het gaat om andere maatregelen en plannen dan de plannen voor bepaalde facetten van het ruimtelijk beleid zoals bedoeld in art. 2, lid 3 (1965-1985) of de planologische kernbeslissingen (vanaf 1985), maar die wel van betekenis zijn voor het regeringsbeleid inzake de ruimtelijke ordening.
45.
 Actor Rijksplanologische Commissie
 Handeling Het ontwerpen van richtlijnen voor het planologische werk.
 Grondslag Besluit ruimtelijke ordening, art. 24.1c
 Periode 1965-
 Product Ontwerprichtlijnen
46.
 Actor Raad van advies voor de ruimtelijke ordening/Raad voor de ruimtelijke ordening/
 VROM-raad
 Handeling Het adviseren van de regering over zaken betreffende de ruimtelijke ordening.
 Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 54
 Periode 1965-
 Product Advies
47.
 Actor Rijksplanologische Dienst
 Handeling Het verrichten van planologische onderzoeken en studies.
 Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 52.1
 Besluit ruimtelijke ordening art. 30
 Periode 1965-
 Product Publicaties, rapporten
 Opmerkingen Zie ook Geschiedenis van het Ministerie van VROM, T Siraa, 1983, dl. 2 p. 84.
48.
 Actor Rijksplanologische Dienst
 Handeling Het verstrekken van informatie aan organen, commissies, diensten of instellingen.

Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 52.1 Besluit ruimtelijke ordening art. 30
Periode	1965-
Product	Nota's, brieven, rapporten, e.d.
49.	
Actor	Programmeringsoverleg Ruimtelijk Onderzoek
Handeling	Het adviseren van de minister over onderzoek van belang voor het ruimtelijk beleid.
Periode	1981-1987
Product	Advies
Opmerkingen	Na 1987 ressorteerde het overleg onder het NIROV.
50.	
Actor	Waddenadviesraad
Handeling	Het adviseren van de Staten-Generaal en de regering over aangelegenheden van algemeen belang voor het Waddengebied.
Grondslag	Besluit voorlopige Waddenadviesraad (1982) Wet op de Waddenadviesraad (19 december 1996, Stb. 682)
Periode	1982-
Product	Advies
51.	
Actor	Waddenadviesraad
Handeling	Het adviseren van provincies en gemeenten over aangelegenheden betreffende het Waddengebied.
Grondslag	Besluit voorlopige Waddenadviesraad (1982) Wet op de Waddenadviesraad (19 december 1996, Stb. 682)
Periode	1982-
Product	Advies
52.	
Actor	Waddenadviesraad
Handeling	Het iedere vijf jaar opstellen van een rapport aan de minister belast met de ruimtelijke ordening waarin de taakvervulling van de raad aan een onderzoek wordt onderworpen en voorstellen kunnen worden gedaan voor gewenste veranderingen.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 56a.4
Periode	1982-
Product	Rapport
53.	
Actor	Raad van advies voor de ruimtelijke ordening/Raad voor de ruimtelijke ordening/VROM-raad
Handeling	Het adviseren aan de vakministers over besluiten ter vaststelling van plannen voor bepaalde facetten van het ruimtelijk beleid en van planologische kernbeslissingen.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 2a. 4 Wet op de VROM-raad (10 oktober 1996, Stb. 551)
Periode	1985-
Product	Advies
Opmerkingen	De vakministers kunnen de VROM-raad verzoeken om advies.
54.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het toestaan van afwijkingen op de bepaling dat de tussenkomst van de Rijksplanologische Commissie is vereist bij de totstandkoming van maatregelen en plannen, die van betekenis zijn voor het overheidsbeleid inzake de ruimtelijke ordening.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 3.2

Periode	1985-
Product	Amvb
55.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het vaststellen van nadere voorschriften betreffende de planologische kernbeslissingen.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 2c
Periode	1986-
Product	Besluit ruimtelijke ordening, art. 2-5.
Opmerkingen	Het artikel noemt de minister van VROM niet met zoveel woorden: 'Er kunnen..'
56.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het aanvragen van subsidie bij de Europese commissie uit Europese fondsen ten behoeve van de ruimtelijke ordening.
Periode	1989-
Product	Brief, nota
Opmerkingen	Bij Europese fondsen valt o.m. te denken aan het Europees fonds voor Regionale Ontwikkeling.
57.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening in overeenstemming met vakministers
Handeling	Het afsluiten van overeenkomsten met overheden, bedrijven en instellingen betreffende de voornemens en maatregelen op het gebied van de ruimtelijke ordening.
Grondslag	Vierde Nota
Periode	(1945) 1991-
Product	Convenanten, bijvoorbeeld Vinex-onderhandelingsaccord op hoofdlijnen stadsgewest overleg orgaan Rijnmond, 11 april 1994, "nadere uitwerkingen" (NU's) zoals de NUGH (nadere uitwerking groene hart) etc. en de ROM-projecten. Andere partners binnen de rijksoverheid zijn LNV en V&W.
Opmerkingen	De overeenkomsten worden bijvoorbeeld aangegaan tussen de rijksoverheid (de verschillende vakministers) en de lokale overheden over de uitvoering van plannen en de financiering van de plannen.
58.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het leveren van een bijdrage aan het opstellen van tracé-, project- en trajectnota/MER's met betrekking tot de voorgenomen aanleg of wijziging van hoofdwegen en hoofdvaarwegen.
Grondslag	Tracéwet, art. 3.1
Periode	1993-
Product	Nota's
Opmerkingen	De nota's worden opgesteld aan de hand van de Handleiding Projectnota's (voor 1994) en de Handleiding besluitvorming rijksinfrastructuur (na 1994). Deze handeling is opgenomen in het RIO Waterstaat, handeling 514. In het BSD Waterstaat is deze handeling alleen voor de minister van V&W opgenomen, en niet voor de minister van VROM. Daarom is deze handeling ook in dit rapport opgenomen.
59.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het overeenstemmen met de minister van Verkeer en Waterstaat over het vaststellen of wijzigen van ontwerptrajectbesluiten.
Grondslag	Tracéwet, art. 11 en 14
Periode	1994-
Product	Besluit
Opmerkingen	Deze handeling is opgenomen in het RIO Waterstaat, handeling 519. In het BSD Waterstaat is deze handeling alleen voor de minister van V&W opgenomen, en

niet voor de minister van VROM. Daarom is deze handeling hier opgenomen.

- 60.
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het geven van aanwijzingen aan provincie en gemeenten betreffende het opstellen van ruimtelijke plannen op basis van een Trajectbesluit.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 41
Periode	1994-
Product	Besluit
Opmerkingen	Gemeenten en provincies die zich niet kunnen verenigen met het in het Tracébesluit gekozen tracé kunnen met een aanwijzing op basis van de Wet op de ruimtelijke ordening wettelijk worden gedwongen hun ruimtelijke plannen aan het Tracébesluit aan te passen.
- 61.
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het vaststellen van het jaarlijks subsidiebeleid ter uitvoering van het nationaal ruimtelijk beleid zoals verwoord in de pkb Nationaal Ruimtelijk Beleid ten behoeve van: • de ontwikkeling of herziening van ruimtelijke plannen van provincies, samenwerkingsgebieden of gemeenten;• de voorbereiding van projecten of activiteiten die voor de uitvoering van het nationale ruimtelijke beleid van strategisch belang zijn;• de realisering van projecten of activiteiten die voor de uitvoering van het nationale ruimtelijke beleid van strategisch belang zijn en• activiteiten ter uitvoering van het nationale ruimtelijk beleid verwoord in andere pkb's.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 50a.1 en 2
Periode	1997-
Product	Besluit
Opmerkingen	De minister maakt het door hem vastgesteld subsidieplafond voor het volgend jaar vóór 1 november in de Staatscourant bekend (Zie Besluit ruimtelijke ordening art. 38a).
Deel van deze handeling is ook het stellen van regels betreffende   • de geldingsduur van de regeling,• de criteria waaraan moet worden voldaan om voor subsidie in aanmerking te komen en• de wijze van vaststelling van de subsidie.
- 62.
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het aanwijzen van pkb's op basis waarvan subsidies ter uitvoering van het nationaal ruimtelijk beleid kunnen worden verstrekt, alsmede de activiteiten waarvoor een subsidie kan worden gegeven.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 50a.2
Periode	1997-
Product	Besluit ruimtelijke ordening, art. 38c
- 63.
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het geven van nadere regels over de gegevens die moeten worden verstrekt bij een subsidieaanvraag op het terrein van de ruimtelijke ordening.
Grondslag	Besluit ruimtelijke ordening art. 38d.4
Periode	199?
Product	Regeling
- 64.
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Raad van advies voor de ruimtelijke ordening/Raad voor de ruimtelijke ordening
Het verzamelen, bewerken en bundelen van de inspraakreacties op ontwerpen

Grondslag	van plannen betreffende de ruimtelijke ordening.
Periode	Wet ruimtelijke ordening, art. 2a.2
Product	1972-
Opmerking	Rapport
	Tot 1988 gebeurde het verzamelen en bewerken van de inspraakreacties in het Centraal Punt Inspraak. Vanaf 1997 wordt deze taak vervuld door de minister/ RPD.

8.3 Handelingen betreffende de ruimtelijke ordening op provinciaal niveau

65.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het stellen van regels voor de voorbereiding en inrichting van streekplannen.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 4a.9
Periode	[1950]-
Product	Besluit ruimtelijke ordening, art. 7 en 8.
Opmerkingen	De wet geeft niet aan welke minister bij amvb regels kan stellen. Waarschijnlijk zal de minister van VROM zijn bedoeld.
66.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het goedkeuren van een streekplan.
Grondslag	Wet voorlopige regeling inzake het Nationale plan en streekplannen, art. 15
Periode	1950-1965
Product	Besluit
Opmerkingen	Het besluit over de goedkeuring van een streekplan behelst tevens een beslissing over de bij GS en bij de minister ingediende bezwaren. De minister kan een gedeelte van een plan goedkeuren, of een verplichting opleggen het plan te herzien. Als er bezwaren zijn ingediend of als de goedkeuring van de minister niet het gehele plan betreft, dan moet zijn besluit met redenen worden omkleed.
67.	
Actor	Vaste Commissie van de RNP
Handeling	Het adviseren van de minister over bij de minister ingediende bezwaren tegen een streekplan.
Grondslag	Wet voorlopige regeling inzake het Nationale plan en streekplannen, art. 14.2
Periode	1950-1965
Product	Advies
68.	
Actor	Vaste Commissie van de RNP
Handeling	Het adviseren van GS over het besluit tot voorbereiding van een streekplan.
Grondslag	Wet voorlopige regeling inzake het Nationale plan en streekplannen, art. 8.3
Periode	1950-1965
Product	Advies
69.	
Actor	Rijksdienst voor het Nationale Plan
Handeling	Het voorbereiden van een streekplan dat door de minister zal worden vastgesteld.
Grondslag	Wet voorlopige regeling inzake het Nationale plan en streekplannen., art. 22.1
Periode	1950-1965
Product	Rapporten en nota's

70.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het goedkeuren van een besluit van GS tot het nemen van een planologische maatregel voor een gemeente waarin de raad niet aan zijn verplichting tot aanpassing van de planologische maatregelen aan het streekplan voldoet.
Grondslag	Wet voorlopige regeling inzake het Nationale plan en streekplannen, art. 19.1
Periode	1950-1965
Product	KB
71.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het verplichten van Provinciale Staten om binnen een door de minister vastgestelde termijn een streekplan vast te stellen of te herzien (aanwijzing).
Grondslag	Wet voorlopige regeling inzake het Nationale plan en streekplannen, art. 7.2 en 20 Wet op de ruimtelijke ordening, art. 6.1 en 6.2
Periode	1950-
Product	Besluit
Opmerkingen	Tot 1965 gold deze handeling ook wanneer een streekplan niet was goedgekeurd door de minister. Aan een zodanige aanwijzing diende overleg met Gedeputeerde Staten vooraf te gaan. De minister kan bij het besluit tot verplichting aanwijzingen omtrent de inhoud van het streekplan geven (art. 6.2).
72.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het vaststellen of herzien van streekplannen indien het provinciaal bestuur geen uitvoering geeft aan de verplichting om een streekplan vast te stellen of om het plan aan te passen aan aanwijzingen omtrent de inhoud van een streekplan.
Grondslag	Wet voorlopige regeling inzake het Nationale plan en streekplannen, art. 22.1 (1950-1965) Wet op de ruimtelijke ordening, art. 41.1 (1965-1985); art. 6.6 (1985-1999)
Periode	1950-
Product	Besluit
Opmerkingen	Het vaststellen of herzien in dit geval gaat op kosten van de provincie. De bepalingen betreffende het opleggen van een verplichting aan Provinciale Staten tot het vaststellen van een streekplan zijn ook in dit geval van toepassing. De minister treedt in de plaats van Provinciale Staten en Gedeputeerde Staten. Een streekplan dat volgens deze handeling is tot stand gekomen of herzien, wordt geacht te zijn vastgesteld door de Provinciale Staten.
73.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het geven van aanwijzingen aan Provinciale Staten omtrent de inhoud van streekplannen.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 38
Periode	1965-
Product	Besluit
Opmerking	De minister kan ook aan het Openbaar Lichaam Rijnmond aanwijzingen voor een streekplan geven (Wet Openbaar Lichaam Rijnmond, art. 18.4).
74.	
Actor	Rijksplanologische Commissie
Handeling	Het adviseren van de minister met betrekking tot verplichtingen aan Provinciale Staten om streekplannen vast te stellen en over aanwijzingen aan Provinciale Staten omtrent de inhoud van streekplannen.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 38.1 (1965-1985) en art. 6.1 en 6.2 (1985-1999)
Periode	1965-
Product	Advies

Opmerkingen	De Rijksplanologische commissie ontvangt een afschrift van het uiteindelijke besluit van de minister. Onderdeel van deze handeling is het voorbereiden van de werkzaamheden van de Rijksplanologische Commissie, en diens subcommissies of werkcommissies door de RPD.
75.	
Actor	Rijksplanologische Commissie
Handeling	Het adviseren van de minister over het vaststellen of herzien van een streekplan.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 6.7
Periode	1965-
Product	Advies
Opmerking	Onderdeel van deze handeling is het voorbereiden van de werkzaamheden van de Rijksplanologische Commissie, en diens subcommissies of werkcommissies door de RPD.
76.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het verlenen van vrijstelling van de verplichting om tenminste eenmaal in de tien jaar een streekplan te herzien.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 5
Periode	1965-
Product	KB (1965-1985), amvb (1986-)
Opmerkingen	De vrijstelling geldt voor maximaal 10 jaar.
77.	
Actor	De inspecteur van de ruimtelijke ordening
Handeling	Het beoordelen van de door Provinciale Staten vastgestelde streekplannen.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 4.7 (1965-1985) en art. 4a.6
Periode	1965-
Product	Advies
Opmerkingen	Provinciale Staten dienen hiertoe van besluiten tot vaststelling, herziening of intrekking van streekplannen mededeling te doen aan de minister. Deze handeling wordt formeel uitgevoerd door de minister van VROM. De feitelijke uitvoering berust bij de inspecteur.
78.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het vaststellen van voorschriften voor de voorbereiding, de vormgeving en inrichting van regionale structuurplannen.
Grondslag	Artikel 36j
Periode	1994-
Product	Besluit ruimtelijke ordening, art. 21
79.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het verplichten van het algemeen bestuur van een regionaal openbaar lichaam tot het vaststellen of herzien van een regionaal structuurplan binnen een door de minister te bepalen termijn.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 36k.1
Periode	1994-
Product	Besluit
80.	
Actor	Rijksplanologische Commissie
Handeling	Het adviseren van de minister van VROM over het verplichten van het algemeen bestuur van een regionaal openbaar lichaam tot het vaststellen of herzien van een regionaal structuurplan binnen een door de minister te bepalen termijn.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 36k.1
Periode	1994-

Product	Advies
81.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het geven van aanwijzingen aan het algemeen bestuur van een openbaar lichaam omtrent de inhoud van een regionaal structuurplan.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 36k2
Periode	1994-
Product	Besluit
Opmerkingen	Deze handeling kan worden verricht in het belang van een juiste uitvoering van het regeringsbeleid.

82.	
Actor	Rijksplanologische dienst
Handeling	Het adviseren van de minister over het geven van aanwijzingen aan het algemeen bestuur van een openbaar lichaam omtrent de inhoud van een regionaal structuurplan.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 36K.2
Periode	1994-
Product	Advies

8.4 Handelingen betreffende de ruimtelijke ordening op gemeentelijk niveau

83.	
Actor	De inspecteur van de ruimtelijke ordening
Handeling	Het adviseren (inbrengen van bedenkingen bij) van Gedeputeerde Staten met betrekking tot het goedkeuren van bestemmingsplannen en van besluiten van B&W of de gemeenteraad, ter nadere uitwerking of wijziging van bestemmingsplannen.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 27.1, art. 11.3 (vanaf 1986)
Periode	1965-
Product	Advies
Opmerkingen	Gedeputeerde Staten dienen de inspecteur om advies te vragen, tenzij er geen volkshuisvestingsbelangen bij het besluit betrokken zijn. Zie ook art. 29, lid 2, Wet op de ruimtelijke ordening (versie Stb. 1993, 650).

84.	
Actor	De inspecteur van de ruimtelijke ordening
Handeling	Het adviseren van Gedeputeerde Staten over een aanwijzing aan een gemeenteraad tot vaststelling of herziening van een bestemmingsplan of structuurplan en met betrekking tot de inhoud van het vast te stellen plan.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 37. 6
Periode	1965-
Product	Advies

85.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het besluiten tot de verlenging van de termijn waarbinnen burgemeesters en wethouders, na afkeuring van een bestemmingsplan door de minister, een nieuw bestemmingsplan dienen vast te stellen, of bepalen dat er geen nieuw plan hoeft te worden vastgesteld.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 30.2
Periode	1965-
Product	Besluit

86.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het stellen van nadere voorschriften omtrent de voorbereiding, de vormgeving en de inrichting van structuurplannen en bestemmingsplannen.

Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 36
Periode 1965-
Product Besluit ruimtelijke ordening, art. 9-16

87.

Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling Het vaststellen van voorschriften voor het verlenen door B&W en/of de gemeenteraad van vrijstellingen van de voorschriften van een bestemmingsplan.

Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 17.7, art. 18.1 en 18.2, art. 19.4, art. 18a (vanaf 1985)

Periode 1965-

Product Besluit ruimtelijke ordening, art. 18-20

Besluit meldingsplichtige bouwwerken (27 april 1992, Stb. 196)

Opmerkingen Aan een vrijstelling mogen slechts voorwaarden worden verbonden ter bescherming van de belangen, ten behoeve waarvan de bepalingen, waarvan vrijstelling wordt verleend, in het plan zijn opgenomen.
Een vrijstelling kan worden verleend met het oog op een voorgenomen afwijking van een bestemmingsplan; ten aanzien van kassen of daarmee gelijk te stellen bedrijfsgebouwen en t.b.v. verbouwingen of bouwwerken van beperkte betekenis of als er als er voor het betrokken gebied een voorbereidingsbesluit geldt of een ontwerp voor een herziening van een bestemmingsplan ter inzage is gelegd.

88.

Actor De inspecteur van de ruimtelijke ordening

Handeling Het adviseren van Gedeputeerde Staten met betrekking tot het afgeven van verklaringen van geen bezwaar voor het verlenen door B&W of de gemeenteraad van vrijstellingen van een voorschrift van een geldend bestemmingsplan en (vanaf 1985) voor het verlenen van een aanlegvergunning.

Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 19.2 en art. 46.7

Periode 1965-

Product Advies

Opmerking Het advies betreft verklaringen van geen bezwaar voor vrijstelling als er voor het betrokken gebied een voorbereidingsbesluit geldt of een ontwerp voor een herziening van een bestemmingsplan ter inzage is gelegd.

89.

Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening

Handeling Het besluiten tot de voorbereiding van een bestemmingsplan (voorbereidingsbesluit).

Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 21.1

Periode 1986-

Product Besluit

Opmerkingen Deze handeling doet zich voor bij de toepassing van art. 37.4, als de minister aan een gemeenteraad verplicht heeft een bestemmingsplan vast te stellen en het verlenen van de geldigheidstermijn van dit voorbereidingsbesluit.

90.

Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening

Handeling Het verplichten van een gemeenteraad om een bestemmingsplan vast te stellen of te herzien en het geven van aanwijzingen met betrekking tot de inhoud van dit plan, voor zover een juiste uitvoering van het regeringsbeleid en/of bovengemeentelijke belangen de totstandkoming of herziening van planologische maatregelen en de aanwijzing voor de inhoud vordert.

Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 37.1 en 2

Periode 1986-

Product Besluit

Opmerkingen Bij de verplichting kan de minister aanwijzingen geven met betrekking tot de inhoud van het bestemmingsplan. Van een voornemen tot het geven van deze aanwijzingen dient de minister vooraf de Tweede Kamer in kennis te stellen. Indien de aanwijzingen niet gebaseerd zijn op een planologische kernbeslissing

dient de Tweede Kamer de minister voor het geven van deze aanwijzingen uitdrukkelijk toestemming te verlenen (Zie art. 37, lid 2, Wet op de ruimtelijke ordening).

In het kader van deze handeling kan de minister de betreffende gemeenteraad ook "uitnodigen om vergunning te verlenen voor de uitvoering van werken of werkzaamheden, waarvan de uitvoering in het kader van de gegeven aanwijzing noodzakelijk is". Indien de gemeenteraad hier niet op ingaat kan de minister deze vergunningen zelf afgeven (art. 38, Wet op de ruimtelijke ordening).

91.
Actor Rijksplanologische Commissie
Handeling Het adviseren van de minister van VROM over het verplichten van een gemeenteraad om een bestemmingsplan vast te stellen of te herzien en het geven van aanwijzingen met betrekking tot de inhoud van dit plan.
Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 37.1 en 2
Periode 1986-
Product Advies
92.
Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling Het op kosten van de gemeente vaststellen of herzien van een bestemmingsplan of structuurplan.
Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 38.2 en art. 40b.2
Periode 1986-
Product Besluit
Opmerkingen Indien de minister overgaat tot de vaststelling of herziening, van een bestemmingsplan, zijn de artikelen 6a, 21 tot en met 26, 28, zevende en achtste lid, en 31a van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de minister in de plaats treedt van de gemeenteraad, van burgemeester en wethouders en van de burgemeester.
93.
Actor Rijksplanologische Commissie
Handeling Het adviseren van de minister van VROM over door hem vast te stellen bestemmingsplannen.
Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 38.4
Periode 1986-
Product Advies
94.
Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling Het vaststellen van voorschriften betreffende het verzoek van Gedeputeerde Staten aan B&W om ten behoeve van de verwezenlijking van een project van bovengemeentelijk belang vrijstelling te verlenen van het geldende bestemmingsplan en de daarbij behorende stukken.
Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 40.1
Periode 1986-
Product Amvb
95.
Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling Het verzoeken aan B&W om ten behoeve van de verwezenlijking van een project van bovengemeentelijk belang vrijstelling te verlenen van het geldende bestemmingsplan.
Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 40.1
Periode 1986-
Product Besluit
Opmerkingen Bij het verzoek voegt de minister, onder vermelding van de Redenen tot het verzoek, een beschrijving van het betrokken project en geeft hij aan welke consequenties het project zal hebben voor het betreffende

bestemmingsplan.
Als het verzoek niet voortvloeit uit een plan of vastgesteld beleid dan wordt de Tweede Kamer in kennis gesteld van het verzoek.

96.
Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling Het besluiten over het verlenen van vrijstelling van het geldend bestemmingsplan ten behoeve van de verwezenlijking van een project van bovengemeentelijk belang.
Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 40.8
Periode 1986-
Product Besluit
Opmerkingen De minister kan een dergelijk besluit nemen als een gemeente niet tijdig op een verzoek om vrijstelling heeft gereageerd.
97.
Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling Het besluiten tot een verlenging van de termijn waarbinnen een gemeente een besluit over vrijstelling van het geldend bestemmingsplan heeft moeten nemen
Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 40a.1, art. 40.7
Periode 1986-
Product Besluit
98.
Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening of vakminister
Handeling Het verzoeken aan een orgaan van de gemeente, een waterschap, een provincie of een ander publiekrechtelijk orgaan om ten behoeve van de verwezenlijking van een project van bovengemeentelijk belang toestemming te geven.
Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 41.1
Periode 1986-
Product Besluit
Opmerkingen Als het gaat om een beschikking die bij of krachtens een wet is vereist treedt de vakminister in de plaats van de minister van VROM.
Het gaat hierbij vooral om zaken als vergunning voor de bouw en aanleg van werken, milieuvergunningen e.d. Dit artikel wordt vooral gebruikt in NIMBY-situaties. Het kan hier ook gaan om meerdere beschikkingen ten behoeve van het project.
- 99
Actor Rijksdienst voor de Monumentenzorg
Handeling Het adviseren van Gedeputeerde Staten over het afgeven van een verklaring van geen bezwaar aan B&W voor het verlenen van een aanlegvergunning.
Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 46.9
Periode 1986-
Product Advies
100.
Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening samen met de vakminister
Handeling Het beslissen over een vergoeding aan B&W van de hogere kosten van een bestemmingsplan, waarin met de belangen van dat openbare lichaam en het rijk is rekening gehouden of als aan die openbare lichamen en het rijk vrijstellingen op bepalingen van het bestemmingsplan zijn verleend.
Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 31a.3 en art. 31b.2
Periode 1986-
Product Besluit
Opmerkingen Het gaat hierbij om kosten die redelijkerwijs niet of niet geheel ten laste van de gemeente behoren te blijven en waarvan de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd en evenmin krachtens wettelijk voorschrift is uitgesloten.

101.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het besluiten tot vervanging van een besluit van Gedeputeerde Staten tot goed- of afkeuring van een bestemmingsplan, door een eigen besluit.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 29.1 en 29.5
Periode	[1994-]
Product	Besluit
Opmerkingen	De volgende procedure wordt hierbij gevolgd: <ul style="list-style-type: none"> • De minister stelt Gedeputeerde Staten, de Rijksplanologische commissie, de betrokken gemeenten en de inspecteur van de ruimtelijke ordening van het voornemen tot vervanging in kennis; • het voornemen wordt ter kennis van het publiek gebracht door middel van publicatie in onder andere de Staatscourant; GS zenden alle relevante stukken op aan de minister; • de minister neemt binnen twaalf weken na dagtekening van het voornemen een besluit; • de minister maakt het besluit bekend aan alle betrokkenen of doet mededeling van het feit dat hij geen besluit heeft genomen. • De betrokken gemeenteraad adviseert de minister voor het besluit tot vervanging. • Indien de minister geheel of gedeeltelijk goedkeuring aan het bestemmingsplan onthoudt, stelt de gemeenteraad binnen een jaar met inachtneming van de bezwaren een nieuw plan vast.

102.	
Actor	Rijksplanologische Commissie
Handeling	Het adviseren van de minister over het voornemen een besluit van Gedeputeerde Staten tot goed- of afkeuring van een bestemmingsplan, door een eigen besluit te vervangen.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 29.5
Periode	[1994]-
Product	Advies

8.5 Handelingen betreffende het toezicht op handhaving van wet- en regelgeving en behandeling van beroep en bezwaarschriften

103.	
Actor	De inspecteur van de ruimtelijke ordening
Handeling	Het afsluiten van overeenkomsten met gemeenten inzake het houden van onderzoeken in het kader van het algemeen toezicht op de gemeenten op de naleving van de Wet op de ruimtelijke ordening.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 52.1 en 4 Besluit ruimtelijke ordening art. 30
Periode	1965-
Product	Overeenkomsten

104.	
Actor	De inspecteur van de ruimtelijke ordening
Handeling	Het verrichten van onderzoeken in het kader van het algemeen toezicht op de gemeenten op de naleving van de Wet op de ruimtelijke ordening.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 52.1 en 4 Besluit ruimtelijke ordening art. 30
Periode	1965-
Product	Rapporten

105.
 Actor De inspecteur van de ruimtelijke ordening
 Handeling Het beoordelen van bestemmingplannen in het kader van het algemeen toezicht op de gemeenten op de naleving van de Wet op de ruimtelijke ordening.
 Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 52.1 en 4
 Besluit ruimtelijke ordening art. 30
 Periode 1965-
 Product Rapporten
106.
 Actor De inspecteur van de ruimtelijke ordening
 Handeling Het aantekenen van beroep bij de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State tegen besluiten van Gedeputeerde Staten ter goed- of afkeuring van door gemeenten opgestelde bestemmingsplannen.
 Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening art. 29.1 (1965-1986), art. 29.2 (1986-1994) en art. 28.7(1994-).
 Periode 1965-
 Product Beroepsschrift
107.
 Actor De inspecteur van de ruimtelijke ordening
 Handeling Het opsporen van strafbare feiten op grond van de Wet op de ruimtelijke ordening.
 Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 63.1a
 Periode 1965-
 Product Proces-verbaal
108.
 Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
 Handeling Het voorschrijven dat de bevoegdheid tot het toegang nemen tot elke plaats in het kader van de opsporing van strafbare feiten krachtens de Wro alleen wordt voorbehouden aan bepaalde in art. 63 en in art. 69 genoemde personen (opsporingsambtenaren).
 Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 64.2 en 69.2
 Periode 1965-
 Product Amvb
109.
 Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
 Handeling Het aanwijzen van rijksambtenaren die in bepaalde gebieden van zonsopgang tot zonsondergang vrije toegang hebben, krachtens de Wro.
 Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 69.1
 Periode 1966-
 Product Besluit tot aanwijzing van functionarissen krachtens art. 69.1 van de Wet op de ruimtelijke ordening (19 augustus 1966, Stcrt. 164)
110.
 Naam: Rijksplanologische Dienst
 Handeling: Het rapporteren aan de RPC van de bevindingen van de inspecteurs van de ruimtelijke ordening.
 Periode: 1965-
 Product Rapportages
 Opmerkingen: Zie Geschiedenis van het Ministerie van VROM, T Siraa, Concept 1983, dl. 2 p. 84.

111.
 Actor Adviseur ten behoeve van de Raad van State.
 Handeling Het adviseren van de administratieve rechter met betrekking tot beroepen op grond van de Wet op de ruimtelijke ordening en voorgangers, of andere wetten voor zover het gaat om onderwerpen die samenhangen met ruimtelijke ordening.
- Grondslag
 Periode 1945-1994
 Product Ambtsbericht/advies
 Opmerking De adviseur vormde vanaf 1969 een zelfstandige eenheid binnen het ministerie van VROM in de vorm van het Bureau van de Adviseur ten behoeve van de Raad van State (BARST).
112.
 Actor Stichting advies bestuursrechtspraak (STAB)
 Handeling Het adviseren van de administratieve rechter met betrekking tot beroepen op grond van de Wet op de ruimtelijke ordening, of andere wetten voor zover het gaat om onderwerpen die samenhangen met ruimtelijke ordening.
- Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 57a
 Periode 1994-
 Product Deskundigenbericht.
 Opmerkingen Een deskundigenbericht
- Geeft de rechter een overzicht van de feiten en van de in het geding zijnde belangen;
 - Geeft specifieke, en bij milieugeschillen vaak technische, informatie;
 - Schetst het beleidsmatig kader waarin het geschil speelt;
 - Kan een leidraad vormen voor de behandeling ter zitting.
113.
 Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
 Handeling Het behandelen van kroonberoepen en beroepen op de afdeling geschillen van bestuur van de Raad van State naar aanleiding van besluiten op grond van de ruimtelijke ordeningswetgeving, genomen door andere overheidsorganen.
- Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening
 Periode 1965-1992
 Product Besluiten
114.
 Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
 Handeling Het beslissen op bezwaarschriften naar aanleiding van beschikkingen ruimtelijke ordening.
- Periode 1950-
 Product Beschikking
 Opmerking Het gaat hier om bezwaren op besluiten van de minister van VROM.
115.
 Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
 Handeling Het voeren van verweer in beroepschriftprocedures op beschikkingen ruimtelijke ordening voor administratief rechterlijke organen.
- Periode 1950-
 Product Beschikking en verweerschriften
 Opmerking Het gaat hier om beroepen op besluiten van de minister van VROM.

8.6 Handelingen betreffende het instellen van commissies, raden en stichtingen en inrichting van de organisatie op het terrein van de ruimtelijke ordening

- 116.
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het instellen en opheffen van commissies en overlegorganen van overheden en/of de particuliere sector ten behoeve van de ruimtelijke ordening.
Periode	1945-
Grondslag	O.m.
Wet op de ruimtelijke ordening, art. 54 (Raad van advies voor de ruimtelijke ordening)
Product	Besluit voorlopige Waddenadviesraad (1982)
Besluit tot instelling van een overleg over ruimtelijke investeringen (ORI) (15 november 1990, Stcrt. 234)
Wet op de VROM-raad (10 oktober 1996, Stb. 551)
Wet op de Waddenadviesraad (19 december 1996, Stb. 682)
Opmerking	Het betreft de volgende commissies en overlegorganen:
Rijksplanologische Commissie,
Coördinatiecollege voor het Waddengebied,
Interdepartementale Waddenzeecommissie (IWC),
Nederlands-Duitse Commissie voor de Ruimtelijke Ordening,
Overleg over ruimtelijke investeringen,
Programmeringsoverleg Ruimtelijk Onderzoek,
Raad van Advies voor de Ruimtelijke Ordening (RARO),
Raad voor de ruimtelijke ordening (RaRO),
VROM-raad,
Waddenadviesraad (WAR),
Programmeringsoverleg Ruimtelijk Onderzoek.
- 117.
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het benoemen en ontslaan van de voorzitter en leden van commissies en overlegorganen van overheden en/of de particuliere sector ten behoeve van de ruimtelijke ordening.
Periode	1945-
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 55-57 (RARO)
Besluit op de ruimtelijke ordening, 1965, art. 33 en 34; 1985, art. 31 en 32
Product	KB, beschikkingen
Opmerking	Zie ook de voorgaande handeling.
- 118.
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het vaststellen van de inrichting van de Rijksdienst voor het Nationale Plan en diens Vaste Commissie.
Grondslag	Wet voorlopige regeling inzake het Nationale plan en streekplannen, art. 1
Periode	1950-1965
Product	Amvb/ KB
- 119.
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het instellen van commissies ten behoeve van het verrichten van onderzoeken van algemene of bijzondere aard ter voorbereiding van de taakvervulling van de Rijksplanologische Dienst.

Grondslag	Besluit ruimtelijke ordening, art. 28.4
Periode	1985-
Product	Besluit
Opmerkingen	Het gaat hierbij om commissies waarin personen die niet aan de RPD zijn verbonden zitting hebben.
120.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het aanwijzen van ambtgebieden van de inspecteurs van de ruimtelijke ordening en het aanwijzen van hun standplaats.
Grondslag	Besluit ruimtelijke ordening, art. 29
Periode	1965-
Product	KB houdende vaststelling van de ambtsgebieden van de inspecteurs van de ruimtelijke ordening (12 november 1990, Stb. 585)
121.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het benoemen van de voorzitter van de RPC.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 51.2
Periode	1965-
Product	KB
122.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het voorbereiden van een amvb voor het aanwijzen van ministers die leden mogen benoemen in de RPC.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 51.2
Periode	1965
Product	Amvb
123.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het instellen van subcommissies en het bepalen in welke gevallen het advies van de subcommissies in de plaats kan treden van een advies van de RPC.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 51.4
Periode	1985-
Product	Amvb
124.	
Actor	Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling	Het geven van nadere voorschriften over de taak en werkwijze van de RPC.
Grondslag	Wet op de ruimtelijke ordening, art. 51.5
Periode	1985-
Product	Amvb
Opmerkingen	Het secretariaat van de RPC wordt gevoerd door de RPD. (Wet op de ruimtelijke ordening, art. 51.3).
125.	
Actor	Minister van Algemene Zaken, van Buitenlandse Zaken, van Justitie, van Binnenlandse Zaken, van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen, van Financiën, van Defensie, van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, van VROM van Verkeer en Waterstaat, van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij, van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en van Economische Zaken
Handeling	Het benoemen van een of meer leden van de Rijksplanologische Commissie.
Grondslag	Besluit ruimtelijke ordening, art. 22.1
Periode	1985-
Product	Besluit

126.
 Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
 Handeling Het benoemen van een of meer deskundigen in de Rijksplanologische Commissie.
 Grondslag Besluit ruimtelijke ordening, art. 22.2
 Periode 1985-
 Product Besluit
127.
 Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
 Handeling Het bepalen welke leden van de RPC deel zullen uitmaken van de subcommissie voor algemene zaken en het benoemen van niet-leden van de RPC in de subcommissie.
 Grondslag Besluit ruimtelijke ordening, art. 26.2
 Periode 1985-
 Product Besluit
 Opmerkingen De minister hoort de RPC alvorens een dergelijk besluit te nemen.
128.
 Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
 Handeling Het aangeven van de wijze waarop de RPD zijn taak moet vervullen en de inrichting van de dienst.
 Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 52; Besluit ruimtelijke ordening 1985, art. 30
 Periode 1985-
 Product Besluit, regeling
129.
 Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
 Handeling Het vaststellen van het aantal en de omvang van de werkzaamheden van de directies van de Rijksplanologische Dienst (RPD).
 Grondslag Besluit ruimtelijke ordening, art. 28.3
 Periode 1985-
 Product Jaarplan
130.
 Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
 Handeling Het geven van voorschriften voor de samenstelling van de provinciale planologische commissies.
 Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 53.3
 Periode 1985-
 Product Amvb
131.
 Actor Raad van advies voor de ruimtelijke ordening/Raad voor de ruimtelijke ordening Waddenadviesraad
 Handeling Het instellen van commissies, subcommissies en werkgroepen die de adviezen van de raad voorbereiden.
 Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 36 en 37 (tot 1965), 34 (1985) en art. 56d (tot 1997)
 Periode 1965-
 Product Besluit
132.
 Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
 Handeling Het oprichten van een stichting met als taak het uitbrengen van deskundig advies aan de administratieve rechter met betrekking beroepen op grond van de Wet RO.

Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 57.1
Periode 1994-
Product Besluiten
Opmerkingen Voorheen werden adviezen met betrekking tot dergelijke beroepen aan de administratieve rechter verstrekt door en adviseur verbonden aan het ministerie. Deze adviseur is verzelfstandigd. De stichting administratief beroep (STAB) verstrekt ook adviezen aan de administratieve rechter met betrekking tot beroepen op het terrein van de milieuwetgeving.

133.

Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling Het toestemmen in een wijziging van de statuten van de stichting of ontbinding van de stichting administratief beroep.

Grondslag Wet op de ruimtelijke ordening, art. 57.2
Periode 1994-
Product Besluit
Opmerkingen Voordat de minister besluit tot toestemming, hoort hij de Raad van State.

134.

Actor Minister belast met de ruimtelijke ordening
Handeling Het instellen van bijzondere leerstoelen bij universiteiten betreffende ruimtelijke ordening.

Periode 1945-
Product Besluit

9. Handelingen betreffende het kadaster en de openbare registers

N.B. Met de minister belast met geo-informatie wordt bedoeld de minister van Financiën tot 1974 en de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieu vanaf 1974.

9.1 Algemeen

- 135.
Actor	Minister belast met de geo-informatie
Handeling	Het voorbereiden en (mede)-vaststellen, van het beleid betreffende geo-informatie.
Periode	1945-
Product	Beleidsnota's
Opmerkingen	De eigenlijke vaststelling van het beleid vindt plaats in de ministerraad en de Staten-Generaal.
Onder deze handeling valt ook: – het voeren van overleg met andere betrokken actoren op het beleidsterrein;– het voorbereiden van een standpunt in de ministerraadsvergaderingen voor beraad en besluitvorming betreffende het beleidsterrein;– het voeren van overleg met/het leveren van bijdragen aan het overleg met het Staatshoofd betreffende het beleidsterrein;– het toetsen van de uitvoering van het beleid (evaluatie);– het aan een externe adviescommissie verzoeken om advies betreffende het beleidsterrein;– het informeren (voorlichten) van het Kabinet van de Koningin over ontwikkelingen op het beleidsterrein;– het voorbereiden en vaststellen van het voorlichtingsbeleid (voorlichting als beleidsinstrument).
- 136.
Actor	Minister belast met de geo-informatie
Handeling	Het voorbereiden van de totstandkoming, wijziging en intrekking van wetgeving betreffende geo-informatie.
Periode	1945-
Product	O.a. Kadasterwet, Organisatiewet Kadaster
- 137.
Actor	Minister belast met de geo-informatie
Handeling	Het beantwoorden van Kamervragen en het anderszins op verzoek incidenteel informeren van leden of van commissies uit de Kamers van de Staten-Generaal betreffende geo-informatie.
Periode	1945-
Product	Brieven, nota's en notities.
- 138.
Actor	Minister belast met de geo-informatie
Handeling	Het informeren van de Commissies voor de Verzoekschriften en andere tot onderzoeken van klachten bevoegde commissies uit de Kamers van de Staten-Generaal en de Nationale Ombudsman naar aanleiding van klachten over de uitvoering of de gevolgen van het beleid betreffende geo-informatie.
Periode	1945-
Product	Brieven, notities
Opmerkingen	Zie ook het BSD 'Behoorlijk behandeld' betreffende de behandeling van klachten door de Nationale Ombudsman.

139.
 Actor Minister belast met de geo-informatie
 Handeling Het opstellen van periodieke verslagen betreffende geo-informatie.
 Periode 1945-
 Product Jaarverslagen, kwartaalverslagen, maandverslagen
140.
 Actor Minister belast met de geo-informatie
 Handeling Het afsluiten van overeenkomsten met andere rechtspersonen betreffende geo-informatie.
 Periode (1945) 1990-
 Product Convenanten, waaronder die met de Stichting Ravi, overlegorgaan voor vastgoedinformatie.
141.
 Actor Minister belast met de geo-informatie
 Handeling Het verstrekken op aanvraag van subsidies aan personen, bedrijven en instellingen die actief zijn op het terrein van de geo-informatie.
 Periode 1945-
 Product Beschikkingen
142.
 Actor Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers
 Handeling Het beantwoorden van vragen van individuele burgers, bedrijven en instellingen betreffende geo-informatie.
 Periode 1945-
 Product Brieven
143.
 Actor Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers
 Handeling Het verstrekken van inlichtingen en het verlenen van medewerking ten behoeve van door de Nationale Ombudsman ingestelde onderzoeken.
 Periode 1982-
 Grondslag Wet nationale ombudsman, hoofdstuk II
 Product Brieven
144.
 Actor Minister belast met geo-informatie
 Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers
 Handeling Het geven van voorlichting over geo-informatie.
 Periode 1945-
 Product Voorlichtingsmateriaal
145.
 Actor Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers/Raad van toezicht
 Handeling Het goedkeuren van beslissingen van de Raad van bestuur.
 Grondslag Organisatiewet kadaster, art. 13.1
 Periode 1994-
 Product Besluit
 Opmerkingen Het betreft hier o.m. goedkeuring voor beslissingen betreffende in dit artikel omschreven zaken. Voor een aantal goedkeuringen dient de Raad van toezicht aan de minister om een verklaring van geen bezwaar te vragen.
146.
 Actor Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers/Raad van toezicht/Raad van bestuur
 Handeling Het goedkeuren en vaststellen van een begroting.
 Grondslag Organisatiewet kadaster, art. 21 en 23
 Periode 1994-

Product	Begroting
Opmerking	Van de handeling maakt deel uit het voorstellen aan de minister tot wijziging van kadastraal recht en het overleg met de gebruikersraad over deze voorstellen. Voor de verzelfstandiging van de dienst viel de rijksdienst onder het regime van de rijksbegroting, zie daarvoor de handelingen van het BSD Rijksbegroting.
147.	
Actor	Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers/Raad van toezicht /Raad van bestuur
Handeling	Het vaststellen van een meerjarenbeleidsplan.
Grondslag	O.a. Organisatiewet kadaster, art. 22.1 en 23.1
Periode	1945-
Product	Meerjarenbeleidsplan
Opmerkingen	Van deze handeling maakt het wijzigen van het meerjarenbeleidsplan deel uit. Deze wijziging kan worden vastgesteld om de verplichte goedkeuring van de minister voor het beleidsplan te verkrijgen. Ook het overleg met de gebruikersraad over het plan behoort tot deze handeling.
148.	
Actor	Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers/Raad van toezicht /Raad van bestuur
Handeling	Het opstellen en vaststellen van de jaarrekening.
Grondslag	Organisatiewet kadaster, art. 25 en 27
Periode	1994-
Product	Jaarrekening
Opmerking	Het openbaar maken van de jaarrekening maakt deel uit van de handeling.
Opmerking	Voor de verzelfstandiging van de dienst viel de rijksdienst onder het regime van de rijksbegroting, zie daarvoor de handelingen van het BSD Rijksbegroting.
149.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie
Handeling	Het geven van een opdracht tot onderzoek van de jaarrekening en andere gegevens.
Grondslag	Organisatiewet kadaster, art. 26 en 31.3
Periode	1994-
Product	Beschikking
Opmerkingen	De opdracht wordt verstrekt aan een openbaar accountant. De kosten van het onderzoek zijn voor de dienst.
150.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie
Handeling	Het goedkeuren van de jaarrekening van de dienst.
Grondslag	Organisatiewet kadaster, art. 28.2
Periode	1994-
Product	Besluit
151.	
Actor	Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers/Raad van toezicht /Raad van bestuur
Handeling	Het opstellen en vaststellen van het jaarverslag.
Grondslag	Organisatiewet kadaster, art. 27
Periode	1994-
Product	Jaarverslag
152.	
Actor	Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers/Raad van bestuur/Raad van toezicht
Handeling	Het aangaan of verbreken van een duurzame samenwerking met andere rechtspersonen.
Periode	1994-

Product	Overeenkomsten
153.	
Actor	Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers/Raad van bestuur/Raad van toezicht
Handeling	Het (mede)-oprichten van privaatrechtelijke rechtspersonen of deelnemen in vennootschappen.
Periode	1994-
Product	Akten, notulen, e.d.
Opmerking	Van deze handeling maakt het uitoefenen van bestuurslidmaatschappen of aandeelhouderschap in privaatrechtelijke rechtspersonen deel uit.
154.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie
Handeling	Het opdragen van taken aan de Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers, anders dan door de Kadasterwet of een andere wet bepaald.
Grondslag	Kadasterwet, art. 3.2
Periode	1992-
Product	Besluit
Opmerkingen	Het besluit wordt geplaatst in de Staatscourant.
155.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie
Handeling	Het afgeven van een verklaring van geen bezwaar aan de Raad van toezicht betreffende beslissingen over het verrichten van andere werkzaamheden dan die bij of krachtens de wet- en regelgeving en beslissingen over het (mede)oprichten van een rechtspersoon of deelname in een vennootschap.
Grondslag	Organisatiewet kadaster, art. 13.2
Periode	1994-
Product	Verklaring
156.	
Actor	Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers/Gebruikersraad
Handeling	Het adviseren van het bestuur van de dienst.
Periode	1994-
Grondslag	Organisatiewet Kadaster, art. 16
Product	Advies
157.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie
Handeling	Het instellen van een commissies, raden en overlegorganen betreffende geo-informatieaangelegenheden.
Periode	1945-
Product	Beschikking
Opmerkingen	Betreft o.m.: Contactcommissie betreffende landmeetkundige en cartografische aangelegenheden, Raad voor vastgoedinformatie.
158.	
Actor	Contactcommissie betreffende landmeetkundige en cartografische aangelegenheden
Handeling	Het adviseren van de minister en het Kadaster inzake de coördinatie van de werkzaamheden van de dienst van het Kadaster en de openbare registers, de Meetkundige dienst van Rijkswaterstaat, de Topografische dienst en de dienst Landelijk gebied en betreffende de gemeenschappelijke belangen van deze diensten.
Grondslag	Beschikking 092001 van 20-10-1974 van de minister van VROM
Periode	1974-
Product	Notulen, nota's

159.
Actor Raad voor vastgoedinformatie
Handeling Het adviseren van de Minister van VROM op het terrein van de geo-informatie.
Grondslag Kadasterwet, art. 5.1 (vanaf 1991)
Periode 1984--
Product Advies

9.2 Handelingen betreffende de inrichting van de organisatie van het kadaster en de openbare registers

N.B. De handelingen voor de inwerkingtreding van de Kadasterwet betreffende de inrichting van de organisatie, worden beschreven in het rapport betreffende de organisatie van de rijksdienst.

160.
Actor Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers/Raad van toezicht
Handeling Het voordragen aan de minister van VROM van leden van de Raad van bestuur en van de Raad van toezicht.
Grondslag Organisatiewet kadaster, art. 4.2 en 3 en art. 11
Periode 1994-
Product Voordracht
Opmerkingen Onder deze handeling valt ook het voorzien in de waarneming van de functie van een lid van de Raad van Bestuur, alsmede het adviseren van de minister bij het schorsen of ontslaan van leden van de Raad van bestuur.
Onder deze handeling valt ook het overleg met het medezeggenschapsorgaan.

161.
Actor Minister belast met de geo-informatie
Handeling Het benoemen, schorsen of ontslaan van de leden van de Raad van Bestuur en van de Raad van toezicht.
Grondslag Organisatiewet kadaster, art. 4.1 en 10.1
Periode 1994-
Product Beschikking
Opmerking De minister neemt een besluit op voordracht van de Raad van Toezicht.

162.
Actor Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers/Raad van toezicht
Handeling Het vaststellen van de bezoldigingsregeling voor leden van de Raad van bestuur.
Grondslag Organisatiewet kadaster, art. 5
Periode 1994-
Product Regeling

163.
Actor Minister belast met de geo-informatie
Handeling Het goedkeuren van de bezoldigingsregeling voor leden van de Raad van bestuur.
Grondslag Organisatiewet kadaster, art. 5
Periode 1994-
Product Besluit. Beschikking

164.
Actor Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers/Raad van toezicht
Handeling Het schorsen van de leden van de Raad van bestuur.
Grondslag Organisatiewet kadaster, art. 6.1
Periode 1994-
Product Besluit

165.
Actor Minister belast met de geo-informatie
Handeling Het toekennen van een bezoldiging aan leden van de Raad van toezicht ten laste

van de Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers.
Grondslag Organisatiewet kadaster, art. 15
Periode 1994-
Product Beschikking
Opmerkingen Van deze handeling maakt ook het toekennen van een vergoeding voor onkosten deel uit.

166.
Actor Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers/Raad van toezicht
Handeling Het vaststellen van het reglement voort de werkwijze van de Raad van toezicht.
Grondslag Organisatiewet kadaster, art. 14.2
Periode 1994-
Product Reglement

167.
Actor Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers/Raad van bestuur
Handeling Het instellen van een gebruikersraad.
Periode 1994-
Grondslag Organisatiewet Kadaster, art. 16
Product Reglement

168.
Actor Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers/Raad van bestuur
Handeling Het vaststellen van de hoofdlijnen van de inrichting van de dienst.
Grondslag Organisatiewet kadaster, art. 17
Periode 1994-
Product Reglement inrichting organisatie Kadaster

169.
Actor Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers/Raad van bestuur (Raad van toezicht)
Handeling Het vaststellen van nadere voorschriften betreffende het personeel.
Grondslag Organisatiewet kadaster, art. 18
Periode 1994-
Product Reglement
Opmerkingen Het gaat hier om voorschriften voor zover niet geregeld in de Ambtenarenwet en daarmee samenhangende regelgeving. Het personeel van de dienst is ambtenaar in de zin van die wet. De voorschriften betreffen o.m. aanstelling, schorsing en ontslag, bezoldiging, verloven, e.d.
Als de Raad van bestuur nalatig is, dan verricht de Raad van toezicht deze handeling.

170.
Actor Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers
Handeling Het uitvoeren van het arbeidsvoorwaarden- en personeelsbeleid.
Periode 1994-
Product Contracten, formulieren, brieven, e.d. (P-dossier)
Opmerking Hieronder valt aanstelling, schorsing en ontslag van personeel; beheersbeslissingen betreffende personeelsleden, het vaststellen en betalen van salarissen en onkosten.

171.
Actor Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers/Raad van bestuur
Handeling Het vaststellen van de werkwijze voor het financieel beheer en de administratieve organisatie van de dienst.
Grondslag Organisatiewet kadaster, art. 20.2
Periode 1994-
Product Reglement

172.

Actor	Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers
Handeling	Het voeren van het financieel beheer.
Grondslag	Organisatiewet kadaster, art. 20.1
Periode	1994-
Product	Financiële administratie
173.	
Actor	Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers
Handeling	Het voorbereiden en vaststellen van het huisvestingsbeleid.
Periode	1994-
Product	Beleidsplan
174.	
Actor	Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers
Handeling	Het sluiten van overeenkomsten tot het kopen, vervreemden of bezwaren van registergoederen.
Periode	1994-
Product	Overeenkomsten
175.	
Actor	Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers
Handeling	Het verzorgen van de inrichting van de gebouwen en bedrijfsruimten van de dienst.
Periode	1994-
Product	Facturen, plannen, plattegronden, nota's, beleidsplannen, voorraad- en magazijnadministratie, brieven
Opmerking	Hieronder wordt verstaan: inrichting van de werkplekken en gemeenschappelijke ruimten, aanschaf en verstrekking van kantoorbenodigdheden en andere middelen, beveiliging van mensen, gebouwen, ruimtes, goederen en middelen.
176.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie
Handeling	Het bepalen dat het bestuur gegevens in de vorm van een periodieke rapportage moet verstrekken.
Grondslag	Organisatiewet kadaster, art. 31.2
Periode	1994-
Product	Besluit
177.	
Actor	Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers
Handeling	Het opstellen van periodieke rapportages aan de minister.
Grondslag	Organisatiewet kadaster, art. 31
Periode	1994-
Product	Verslagen
178.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie
	Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers
Handeling	Het vaststellen van tarieven voor commerciële producten en diensten.
Periode	1945-
Product	O.a. Tarieven en voorwaarden voor de levering van commerciële producten en diensten Kadaster 1996 (Stcrt. 1995, 251)
179.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie (tot 1994)
	Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers (vanaf 1994)
Handeling	Het bepalen van een of meer kantoren van de dienst die de registratie van schepen, resp. luchtvaartuigen houden, van het hoofdkantoor voor deze registratie en van de regels voor dat hoofdkantoor.

Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 4.1
Periode	1945-
Product	Amvb
180.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie (tot 1994) Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers (vanaf 1994)
Handeling	Het bepalen van de kringen en vestigingsplaatsen van de kantoren van de dienst, de verplichtingen van de bewaarders, van de openingstijden van de kantoren en de verdere organisatie van de dienst.
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 4.2
Periode	1945-
Product	Amvb, besluit
181.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie
Handeling	Het regelen van de taak, samenstelling en werkwijze van de Raad voor vastgoedinformatie, alsmede de benoeming van de leden en hun zittingsduur.
Grondslag	Kadasterwet, art. 5.5
Periode	1991-
Product	Amvb
182.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie
Handeling	Het benoemen van de voorzitter, secretaris en leden en plaatsvervangende en/of adviserende leden van de Raad voor vastgoedinformatie.
Grondslag	Kadasterwet, art. 5.4
Periode	1991-
Product	KB
183.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie (tot 1994) Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers (vanaf 1994)
Handeling	Het benoemen van de bewaarder van het Kadaster en de Openbare Registers aan elk kantoor van de dienst.
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 6.1
Periode	1945-
Product	KB
Opmerkingen	Een bewaarder moet een doctoraal examen hebben afgelegd in Nederlands recht of in de notariële studie.
184.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie (tot 1994) Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers (vanaf 1994)
Handeling	Het stellen van regels voor de waarneming van de bewaarder bij diens afwezigheid.
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 6.3
Periode	1945-
Product	Besluit
185.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie (tot 1994) Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers (vanaf 1994)
Handeling	Het belasten van andere ambtenaren van de bewaarders met het verstrekken van inlichtingen en van afschriften of uittreksels.
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 101
Periode	1945-
Product	Besluit of regeling
186.	

Actor Dienst van het Kadaster en de Openbare Registers
Handeling Het aanwijzen van ambtenaren die belast zijn met het verstrekken van inlichtingen uit kadastrale kaarten en de daaraan ten grondslag liggende bescheiden en inlichtingen betreffende het net van coördinatiepunten in het stelsel van de Rijksdriehoeksmeting.
Grondslag O.a. Kadasterwet, art. 103.2
Periode 1945-
Product Besluit

187.
Actor Dienst van het Kadaster en de Openbare registers
Handeling Het in overeenstemming met de minister van LNV aanwijzen van een ambtenaar die een Landinrichtingscommissie moet bijstaan.
Grondslag Landinrichtingswet, art. 30.2
Periode 1945-
Product Besluit of beschikking

9.3 Handelingen betreffende het stellen van regels voor het houden van het kadaster, de registers en de grootschalige basiskaart

188.
Actor Centrale Kaarteringsraad
Handeling Het adviseren van de minister over het te voeren beleid betreffende de grootschalige basiskaart van Nederland.
Grondslag KB van 9 juli 1976
Periode 1976-[1992]
Product Advies

189.
Actor Provinciale Kaarteringscommissie
Handeling Het adviseren van de Centrale Kaarteringsraad over het beleid betreffende de grootschalige basiskaart van Nederland.
Periode 1977-
Product Advies
Opmerkingen Deel van deze handeling is het overleg tussen betrokkenen.

190.
Actor Minister belast met de geo-informatie
Handeling Het stellen van regels omtrent de kadastrale aanduiding van onroerende zaken en appartementsrechten.
Grondslag O.a. Kadasterwet, art. 2
Periode 1945-
Product O.a. Besluit splitsing in appartementsrechten (Stb. 1972, 468); Kadasterbesluit

191.
Actor Minister belast met de geo-informatie (tot 1994)
Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers (vanaf 1994)
Handeling Het geven van richtlijnen en aanwijzingen aan de bewaarder.
Grondslag O.a. Kadasterwet, art. 7.2
Periode 1945-
Product Besluit

192.
Actor Minister belast met de geo-informatie
Handeling Het nader regelen uit welke registers de registers van onroerende goederen, schepen en luchtvaartuigen bestaan.
Periode 1945-
Grondslag O.a. Kadasterwet, art. 8.2
Product Amvb

- 193.
- Actor Minister belast met de geo-informatie (tot 1994)
Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers (vanaf 1994)
- Handeling Het vaststellen van de vorm van de openbare registers, alsmede van de gevallen waarin in de registers door de bewaarder aantekeningen, waaronder ook doorhalingen van inschrijvingen, kunnen worden gemaakt en de aard en de wijze van de aantekeningen.
- Grondslag O.a. Kadasterwet, art. 8.2 en .3
- Periode 1945-
- Product Besluit
- 194.
- Actor Minister belast met de geo-informatie (tot 1994)
Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers (vanaf 1994)
- Handeling Het regelen van de vervanging van de openbare registers door afschriften in dubbel in de vorm van, door de dienst vervaardigde, mechanische reproducties.
- Grondslag O.a. Kadasterwet, art. 9.1
- Periode 1945-
- Product Besluiten.
- Opmerking De besluiten worden gepubliceerd in de Staatscourant. De procedure staat beschreven in de Instructie microfotografie.
- 195.
- Actor Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers
- Handeling Het vaststellen van regels voor de vervaardiging van afschriften van stukken waarvan de inschrijving is geweigerd.
- Grondslag Kadasterwet, art. 15.5
- Periode 1945-
- Product Besluit, regeling
- 196.
- Actor Minister belast met de geo-informatie (tot 1994)
Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers (vanaf 1994)
- Handeling Het stellen van nadere regels voor de uitvoering van de Kadasterwet en het Kadasterbesluit.
- Periode 1945-
- Grondslag O.a. Kadasterwet, art. 4, 7.1c, 8.2 en 3, 11.6, 12.3, 14.4, 15.3 en 4 en 6, 16, 17, 44.2, 48.2 en 4, 49.2, 51, 52.2, 71, 72, 75.3, 76.2 en 7, 79, 80, 91.1, 82, 83, 99.2, 102.2 en 4, 111.1, 115 en 116.1 en 2;
Kadasterbesluit, art. 4.1, 5, 6.1 en 2, 7, 10.1, 11.3, 12.1, 13.1, 16.3, 17, 38 en 39.
- Product O.a. Kadasterregeling 1994; Organisatieregeling Kadaster 1994; Regeling teboekgestelde luchtvaartschepen 1994; Regeling teboekgestelde schepen 1994
- Opmerking Het gaat hier om uitvoeringsvoorschriften, zoals betreffende de vormgeving van de registers, de wijze van bijwerking en de interne administratieve gang van zaken. Deze bevoegdheid werd bij de verzelfstandiging in 1994 aan de dienst toegekend.
- 197.
- Actor Minister belast met de geo-informatie
- Handeling Het stellen van regels over het kantoor waaraan stukken voor de inschrijving van schepen en luchtvaartuigen moeten worden aangeboden.
- Grondslag O.a. Kadasterwet, art. 10.3 en .4
- Periode 1945-
- Product O.a. Maatregel teboekgestelde schepen 1992
- 198.
- Actor Minister belast met de geo-informatie
- Handeling Het vaststellen van de vorm van de verklaring van eensluidendheid voor de vereiste stukken ten behoeve van inschrijving van een feit in de openbare registers en het bepalen wie de verklaring moet ondertekenen.

Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 11.3
Periode	1945-
Product	Besluit
199.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie
Handeling	Het bepalen dat in bijzondere gevallen geen afschrift van het stuk, vereist voor inschrijving van een feit in de openbare registers, hoeft te worden aangeboden en dat de dienst zelf een afschrift maakt.
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 11.4
Periode	1945-
Product	Beschikking
Opmerkingen	De minister kan bepalen dat een door de dienst gemaakte afschrift een in dubbel vervaardigde mechanische reproductie is (art. 11.7)
200.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie
Handeling	Het stellen van regels voor de vereisten waaraan tekeningen, die deel uitmaken van de stukken voor inschrijving, moeten voldoen.
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 11.5
Periode	1945-
Product	Besluit
201.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie
Handeling	Het stellen van regels voor het aanbrengen van een verwijzing op een ter inschrijving aangeboden stuk dat betrekking heeft op een eerder ingeschreven stuk.
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 19
Periode	1945-
Product	Regeling
202.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie
Handeling	Het stellen van regels over de wijze waarop de plaatselijke aanduiding in het ter inschrijving aangeboden stuk wordt vermeld.
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 20.2
Periode	1945-
Product	Regeling
Opmerkingen	Het betreft inschrijving van feiten betreffende een onroerend goed of appartementsrecht.
203.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie
Handeling	Het stellen van regels over het onderscheiden van rubrieken van schepen.
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 21.2
Periode	1945-
Product	O.a. Maatregel teboekgestelde schepen 1992
204.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie
Handeling	Het stellen van regels voor de vereisten waaraan stukken ter inschrijving van andere feiten dan vermeldt in art. 24-40 moeten voldoen voor zover dat al niet is geregeld bij deze of een andere wet.
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 45.1
Periode	1945-
Product	O.a. Kadasterbesluit
205.	

Actor	Minister belast met de geo-informatie
Handeling	Het stellen van eisen voor algemene voorwaarden, modelreglementen en andere stukken ter inschrijving die niet op een bepaald registergoed betrekking hebben, met als doel daar in andere stukken naar te kunnen verwijzen en het stellen van regels over de wijze waarop moet worden verwezen.
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 46.3
Periode	1945-
Product	Amvb
206.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie
Handeling	Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers (vanaf 1994) Het besluiten dat de gegevens zoals genoemd in het tweede lid onder a en b van dit artikel van toepassing zijn op erfdienstbaarheden.
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 48.3
Periode	1945-
Product	Besluit
207.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie
Handeling	Het aanwijzen van publiekrechtelijke rechtspersonen of andere lichamen aan wie een deel van de overheidstaak is opgedragen om inlichtingen ten behoeve van de bijhouding van de kadastrale registratie en kadastrale kaarten te verstrekken en het stellen van regels voor het verstrekken van inlichtingen door die rechtspersonen en andere lichamen.
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 54.3, art. 87.1.b en c, art. 94.1 a en b
Periode	1945-
Product	KB/Amvb
Opmerkingen	Het gaat hier om publiekrechtelijke organisaties en lichamen, waarvan de inlichtingen over bijvoorbeeld de wettelijke woonplaats of het overlijden van personen die eigenaar of rechthebbende zijn van een onroerend goed, schepen of luchtvaartuigen afkomstig moeten zijn willen deze feiten worden ingeschreven in de registers.
208.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie
Handeling	Het bepalen van de gevallen waarin de dienst bevoegd is een onderzoek van vernieuwing in te stellen naar de juistheid en volledigheid van de gegevens betreffende de rechtstoestand, de grootte en de feitelijke gesteldheid van een onroerende zaak.
Grondslag	Kadasterwet, art. 74
Periode	1992-
Product	Amvb
Opmerkingen	Als uit het onderzoek blijkt dat de gegevens niet overeenkomen, dan vindt vernieuwing van de kadastrale registratie en kadastrale kaarten plaats.
209.	
Actor	Minister belast met geo-informatie
Handeling	Het stellen van regels voor de te volgen procedures bij de totstandkoming van een beslissing tot vernieuwing.
Grondslag	Kadasterwet, art. 76.7
Periode	1992-
Product	Amvb
Opmerkingen	Het gaat hierbij om de ter inzagelegging, het indienen van bezwaarschriften en instellen van beroep, e.d.
210.	
Actor	Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers
Handeling	Het vaststellen van regels voor het vermelden van bijhoudingen in akten van vernieuwing.

Grondslag	Kadasterwet 77.3
Periode	1992-
Product	Regeling
211.	
Actor	Minister belast met geo-informatie
Handeling	Het besluiten dat bij de registratie van schepen en luchtvaartuigen door hem bepaalde gegevens moeten worden opgenomen.
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 85.2.1 en art. 92.2.1
Periode	1945-
Product	Besluiten
212.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie
Handeling	Het stellen van regels voor het bijhouden van de registratie van schepen en luchtvaartuigen in geval het aangeboden stuk ter inschrijving onverenigbaar is met de in de registratie vermeld staande gegevens betreffende dat schip of luchtvaartuig.
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 89.2, art. 96.2
Periode	1945-
Product	Amvb
213.	
Actor	Minister belast met geo-informatie
Handeling	Het vaststellen van de vorm van de kennisgevingen en beslissingen op bezwaarschriften betreffende de bijwerking van de registratie van schepen.
Grondslag	Kadasterwet, art. 91.3 en art. 98.3
Periode	1992-
Product	Amvb
214.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie
Handeling	Het vaststellen van regels voor de gevallen waarin op verzoek van de belanghebbende te velde inlichtingen uit de kadastrale kaarten en bescheiden kan worden verstrekt.
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 102.3
Periode	1945-
Product	Regeling
215.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie
Handeling	Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers (vanaf 1994) Het in overleg met betrokkenen stellen van regels over de wijze waarop door de Rijksdienst voor het Kadaster en de Openbare Registers grote hoeveelheden gegevens uit de kadastrale registratie aan gemeenten en andere publiekrechtelijke lichamen kunnen worden verstrekt.
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 104.2
Periode	1945-
Product	O.a. Regeling massale gegevensverstrekking uit de kadastrale registratie
216.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie
Handeling	Het stellen van regels voor de voorwaarden waaronder en de wijze waarop een permanente aansluiting kan worden verkregen op de geautomatiseerde kadastrale registratie.
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 105.1
Periode	1988-
Product	Besluit
Opmerkingen	Hieronder valt ook het onder voorwaarden verlenen van de bevoegdheid aan de gemeenten tot het verstrekken van gegevens aan derden uit de geautomatiseerde

registratie.

217.
Actor Dienst voor het Kadaster en de Openbare registers
Handeling Het stellen van regels voor verstrekking van gegevens d.m.v. een permanente aansluiting op de geautomatiseerde kadastrale registratie.
Grondslag O.a. Kadasterbesluit, art. 36
Periode 1988-
Product Regeling massale gegevensverstrekking uit de kadastrale registratie

218.
Actor Dienst voor het Kadaster en de Openbare registers
Handeling Het beslissen over verzoeken tot massale gegevensverstrekking.
Grondslag O.a. Kadasterbesluit, art. 36; Regeling massale gegevensverstrekking uit de kadastrale registratie art. 1
Periode 1945-
Product Besluit
Opmerking Hieronder valt ook het overleg met belanghebbenden over het buiten beschouwing laten van bepaalde soorten mutaties en/of gegevens, over de termijn waarbinnen de verstrekking plaatsvindt, het keuren van de apparatuur, een aanvraag voor een permanente aansluiting op de geautomatiseerde registratie.

219.
Actor Minister belast met de geo-informatie
Handeling Het stellen van regels voor het kadastraal recht.
Grondslag O.a. Kadasterwet, art. 108.1
Periode 1945-
Product O.a. Besluit kadastraal recht 1994; Besluit kadastrale tarieven 1994

220.
Actor Minister belast met de geo-informatie
Handeling Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers (vanaf 1994)
Het vaststellen van vergoedingen voor door de Rijksdienst verrichte werkzaamheden (kadastraal recht) en het stellen van regels voor de wijze waarop de vergoeding wordt voldaan of verrekend.
Grondslag O.a. Kadasterwet, art. 108
Periode 1945-
Product O.a. Besluit kadastraal recht 1994; Besluit kadastrale tarieven 1994

221.
Actor Minister belast met de geo-informatie
Handeling Het vaststellen van gevallen waarin en verrichtingen waarvoor geen kadastraal recht is verschuldigd.
Grondslag O.a. Kadasterwet, art. 109
Periode 1945-
Product O.a. Besluit kadastraal recht 1994; Besluit kadastrale tarieven 1994

9.4 Handelingen betreffende het houden van de registers

222.
Actor Minister belast met de geo-informatie
Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers
Handeling Het samenstellen van een overzicht van de soorten van gegevens in de kadastrale registratie, de registratie van schepen en van luchtvaartuigen en op de door de dienst gehouden kaarten.
Grondslag O.a. Kadasterwet, art. 3.3
Periode 1945-
Product Publicatie in de Staatscourant

223.
 Actor Dienst voor het Kadaster en Openbare Registers/ Bewaarder
 Handeling Het houden en bijwerken van openbare registers waarin feiten die van belang zijn voor de rechtstoestand van registergoederen worden ingeschreven.
 Grondslag O.a. Kadasterwet, art. 3.1a, 7.1a
 Periode 1945-
 Product Openbare registers
 Opmerkingen Onder het houden wordt hier verstaan: het inschrijven van feiten, het maken van aantekeningen en doorhalingen, het bewaren van de registers. Van deze handeling maakt o.a. deel uit het de aanbieder van stukken opmerkzaam maken op feiten die niet overeenstemmen met de inschrijving, het rechthebbenden in kennis stellen van de inschrijving van akten.
 Bijwerken vindt plaats als bijhouden of als vernieuwing. De procedures voor bijwerking staan beschreven in de Kadasterwet, art. 57-73. De procedures voor vernieuwing staan beschreven in de Kadasterwet, art. 74-78.
224.
 Actor Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers
 Handeling Het besluiten tot splitsing of samenvoeging van percelen.
 Grondslag O.a. Kadasterwet, art. 73.1
 Periode 1945-
 Product Besluit
 Opmerking In het Kadasterbesluit, art. 21-23 staan de gevallen beschreven wanneer de dienst kan besluit tot splitsing of samenvoeging.
225.
 Actor Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers
 Handeling Het maken van een voorstel van vernieuwing en het beslissen over een vernieuwing.
 Grondslag Kadasterwet, art. 76 en 77
 Periode 1991-
 Product Relas van bevindingen, besluit
 Opmerkingen Van de handeling maakt het onderzoek van vernieuwing deel uit. Als er door de ambtenaar een besluit is genomen, dan wordt er een akte van vernieuwing opgemaakt door een notaris, die vervolgens wordt ingeschreven in de openbare registers.
226.
 Actor Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers/Bewaarder
 Handeling Het houden en bijwerken van kadastrale registratie en vervaardigen, houden en bijwerken van kadastrale kaarten en daaraan ten grondslag liggende bescheiden.
 Grondslag O.a. Kadasterwet, art. 3.1b, 7.1b
 Periode 1945-
 Product Register en kaarten
 Opmerkingen Onder het houden wordt hier verstaan: het inschrijven van feiten, het maken van aantekeningen en doorhalingen, het bewaren van de registers.
227.
 Actor Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers
 Handeling Het vervaardigen, houden en bijwerken van een grootschalige basiskaart van Nederland, of als de minister dat bepaalt, andere kaarten.
 Grondslag O.a. Kadasterwet, art. 3.1c en art. 49.1
 Periode 1975-
 Product Grootschalige basiskaart
228.
 Actor Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers
 Handeling Het in stand houden van een net van coördinatiepunten in het stelsel van de Rijksdriehoeksmeting bestaande uit punten van de eerste, tweede en derde orde, alsmede uit hoofdpunten.

Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 3.1.e
Periode	1945-
Product	kaarten, databases?
229.	
Actor	Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers/Bewaarder
Handeling	Het houden en bijhouden van een registratie voor schepen.
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 3.1.e, 7.1d
Periode	1945-
Product	Register, al dan niet geautomatiseerd.
Opmerkingen	Onder het houden wordt hier verstaan: het inschrijven van feiten, het maken van aantekeningen en doorhalingen, het bewaren van de registers.
230.	
Actor	Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers/Bewaarder
Handeling	Het houden en bijhouden van een registratie voor luchtvaartuigen.
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 3.1.f, 7.1 ^e
Periode	1945-
Product	Register, al dan niet geautomatiseerd.
Opmerkingen	Onder het houden wordt hier verstaan: het inschrijven van feiten, het maken van aantekeningen en doorhalingen, het bewaren van de registers.
231.	
Actor	Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers/Bewaarder
Handeling	Het verstrekken van inlichtingen omtrent gegevens die de dienst heeft verkregen in het kader van zijn taak.
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 3.1g (f), 102.4; Monumentenwet 1988, art. 9.1
Periode	1945-
Product	Afschriften, uittreksels getuigschriften, certificaten
Opmerking	Het betreft hier ook het kennis geven aan bevoegde instanties van bepaalde gegevens, zoals op basis van de Monumentenwet.
232.	
Actor	Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers/Bewaarder
Handeling	Het verlenen van inzage in de registers en de kadastrale registratie en het verstrekken van bewijzen van ontvangst, afschriften, uittreksels, getuigschriften, certificaten over inschrijvingen en teboekstellingen en het niet bestaan van inschrijvingen en teboekstellingen.
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 3.1g (f), art. 99, art. 102, art. 106, art. 107; Maatregel teboekgestelde schepen 1992, art. 9; Regeling teboekgestelde schepen 1994, art. 21
Periode	1945-
Product	Afschriften, uittreksels, getuigschriften, certificaten, bewijzen van ontvangst.
233.	
Actor	Rijksdienst voor het kadaster en de openbare registers
Handeling	Het verrichten van metingen ten behoeve van de bijhouding van de kadastrale registratie en de kadastrale kaarten.
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 57
Periode	1945-
Product	Relaas/ (gewijzigde registratie)
Opmerkingen	De rijksdienst stuurt een kennisgeving aan belanghebbenden als de meting heeft geleid tot wijziging of aanvulling van de gegevens, behalve als het gaat om een wijziging als gevolg van een akte van toedeling volgens de Reconstructiewet Midden-Delfland, de Herinrichtingswet Oost-Groningen en de Gronings-Drentse Veekoloniën en de Landinrichtingswet.
234.	
Actor	Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers
Handeling	Het beslissen over een verzoek om een onderzoek in te stellen naar de aanwas of

	afslag van een onroerende zaak (afslag) art. 29, dan wel 35 van Boek 5 van het BW).
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 66
Periode	1945-
Product	Besluit
Opmerkingen	Als de Rijksdienst afwijzend beschikt, kan de verzoeker een bezwaarschrift indienen.
235.	
Actor	Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers
Handeling	Het doen van een onderzoek naar de aanwas of afslag van een onroerende zaak afslag (art. 29, dan wel 35 van Boek 5 van het BW).
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 67
Periode	1945-
Product	Relaas/bijhouding van de registers
Opmerkingen	Een dergelijk onderzoek kan plaatsvinden op verzoek van een belanghebbende, of op initiatief van de rijksdienst.
236.	
Actor	Dienst van het Kadaster en de Openbare Registers/Directeur/Bewaarder
Handeling	Het beslissen over een bezwaarschrift op een bijwerking van de kadastrale registers en kadastrale kaarten.
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 60 (zie ook art. 69) vanaf 1993 art. 56b
Periode	1945-
Product	Besluit
Opmerkingen	Hieronder vallen ook de activiteiten die de ambtenaar dient te verrichten wanneer een belanghebbende na afwijzing van een bezwaarschrift in beroep gaat.
237.	
Actor	Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers
Handeling	Het verrichten van werkzaamheden voor de instandhouding en verbetering van de afbakening van de gemeenschappelijk grenzen met Duitsland en België en bij grenscorrecties het opmeten en afbakenen.
Grondslag	(vanaf 1991) Kadasterbesluit, art. 2a
Periode	1945-
Product	Verslagen, rapporten, kaartmateriaal
Opmerkingen	Van de handeling maakt ook het overdragen van bescheiden betreffende gebieden die van Nederland zijn overgegaan naar een andere staat.
238.	
Actor	Minister belast met de geo-informatie
Handeling	Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers (vanaf 1994) Het in bijzondere gevallen verlenen van vermindering, teruggaaf of vrijstelling van kadastraal recht.
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 110
Periode	1945-
Product	Beschikking
239.	
Actor	Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers
Handeling	Het beslissen over het herstel van misslagen bij de bijwerking van de kadastrale registratie, de kaarten en de betreffende bescheiden en bij de bijwerking van de registratie van schepen en van luchtvaartuigen op verzoek van belanghebbenden.
Grondslag	O.a. Kadasterwet, art. 112, art. 113 en art. 114.
Periode	1945-
Product	Beslissing
Opmerkingen	Bij een afwijzing van het verzoek kan de belanghebbende een bezwaarschrift indienen.
240.	

Actor Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers
Handeling Het verstrekken van gegevens uit de kadastrale registratie aan gemeenten en andere publiekrechtelijke lichamen.
Grondslag O.a. Kadasterwet, art. 105.1, Regeling massale gegevensverstrekking uit de kadastrale registratie
Periode 1945-
Product Databestanden, dubbeln van registers.
Opmerkingen Van deze handeling maakt deel uit: het beslissen over verzoeken om gegevensverstrekking, of om aansluiting op de geautomatiseerde registratie, het keuren van apparatuur.

241.

Actor Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers
Handeling Het beslissen over een verzoek voor schadevergoeding als gevolg van door de uitvoering van de taken door de Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers.
Grondslag O.a. Kadasterwet, art. 84.4
Periode 1945-
Product Beschikking
Opmerkingen Zie ook art. 11.7

242.

Actor Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers/Bewaarder
Handeling Het beslissen bij welk kantoor een schip teboekgesteld staat.
Periode 1945-
Grondslag O.a. Maatregel teboekgestelde schepen 1992
Product Besluit
Opmerking Onderdeel van deze handeling is het uitoefenen van toezicht op de kantoren inzake de registratie van schepen en het laten vernietigen van brandmerken die niet op een schip horen voor te komen.

243.

Actor Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers/Directeur/Bewaarder
Handeling Het voeren van verweer in (administratief)rechterlijke procedures.
Periode 1945-
Grondslag O.a. Kadasterwet, art. 37. 2, art. 56d.4 en 5
Product Nota's

10. Literatuur

Hans Bakker, Jan Rensing. Naar integratie en maatwerk op provinciaal niveau. In: *PIN-Nieuws. Tijdschrift voor Planologie en Omgevingsstudies*. Vakgroep Planologie, Faculteit der Beleidswetenschappen. Katholieke Universiteit Nijmegen, 19^e jaargang, 1995-1996 Themanummer: 'Het ruimtelijk planningstelsel op de schop! Een bijdrage aan de discussie over de toekomst van het ruimtelijk planningstelsel in Nederland'.

J.W.J.M. Bogaarts, *Waterstaat. Rapport van een institutioneel onderzoek naar het overheidshandelen op het beleidsterrein waterstaat over de periode 1945-1994*. PIVOT-rapport nr. 28. Den Haag 1995

Commissie onderzoek toekomstige maatschappijstructuur, Tweede Kamer handelingen 70-71, 10914

Lennard van Damme, Ko Verdaas, Beleid en normering gaan niet samen. Een beschouwing over het bestemmingsplan. In: *PIN-Nieuws. Tijdschrift voor Planologie en Omgevingsstudies*. Vakgroep Planologie, Faculteit der Beleidswetenschappen. Katholieke Universiteit Nijmegen, 19^e jaargang, 1995-1996 Themanummer: 'Het ruimtelijk planningstelsel op de schop! Een bijdrage aan de discussie over de toekomst van het ruimtelijk planningstelsel in Nederland'.

Drs. F. v.d. Doe, drs. H. Spijkerman, *Van monumentale waarde. Een institutioneel onderzoek naar de rijksoverheidsbemoediging met monumentenzorg, 1945-1990*. PIVOT-rapport 33. Den Haag 1996

M. Gronggrijp-van Mourik, L. De Bruin en J.W.M. Vellekoop, *Wet op de ruimtelijke ordening/Besluit op de ruimtelijke ordening 85. De wijziging van de Wet op de Ruimtelijke Ordening en het Besluit ruimtelijke ordening 1985*. Deventer 1986.

Handelingenlijst ten behoeve van het opstellen van een selectielijst voor de archieven van de Dienst voor het Kadaster en de Openbare Registers. CAS Winschoten 1996.

Dave Hardy, *Inventarisatie van de internationale werkzaamheden van de Rijksplanologische Dienst*. RPD, januari 1995.

Jaarverslagen Rijksplanologische Dienst

Drs. E.D.J. Kruytbosch, Van Benelux naar Europese ruimtelijke ordening; 20 jaar ervaring. In: *Het open Europa en de ruimtelijke Ordening. Tien jaar planologische discussiedagen*. Delft 1989.

Ursula Lukassen, Ruimtelijk beleid: een breed te dragen verantwoordelijkheid in de regio. In: *PIN-Nieuws. Tijdschrift voor Planologie en Omgevingsstudies*. Vakgroep Planologie, Faculteit der Beleidswetenschappen. Katholieke Universiteit Nijmegen, 19^e jaargang, 1995-1996 Themanummer: 'Het ruimtelijk planningstelsel op de schop! Een bijdrage aan de discussie over de toekomst van het ruimtelijk planningstelsel in Nederland'.

Meerjarenvisie Ruimtelijk Onderzoek 1991-1996. Prioriteiten in het onderzoek. Overzicht van onderwerpen voor onderzoek op de themavelden 'tijd-ruimtelijke dynamiek', mobiliteit en infrastructuur, ruimte en milieu, stedelijke vernieuwing en ruimtelijk beleid en bestuur. Programmeringsoverleg Ruimtelijk Onderzoek. Den Haag 1992.

N. van Oldenbeek, *Natuur- en Landschapsbeheer. Rapport institutioneel onderzoek natuur- en landschapsbeheer 1945-1995*. Concept, december 1998.

Planning in overleg, CPB, RIVM, RPD en SCP. Rijswijk 1995

Raad voor vastgoedinformatie, brochure, z.j.

Prof. Mr. W.H.M. Reehuis en mr. E.E. Slob, *Parlementaire geschiedenis van het Nieuwe Burgerlijk Wetboek, invoering boeken 3, 5 en 6. Kadasterwet*. Deventer 1990

RPD Handelingenlijst van 11 november 1993, code 341.232.ND

Ruimtelijke verkenningen, Jaarboek Rijksplanologische Dienst

H.T. Siraa, *De geschiedenis van het ministerie van Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening*, concept Den Haag 1983

H.T. Siraa, *Een miljoen nieuwe woningen. De rol van de rijksoverheid bij wederopbouw, volkshuisvesting, bouwnijverheid en ruimtelijke ordening (1940-1963)*. Den Haag 1989.

H.T. Siraa, A.J. van der Valk, W.L. Wissink, *Met het oog op de omgeving. Een geschiedenis van de zorg voor de leefomgeving. Het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (1965-1995)* 's-Gravenhage 1995

H.T. Siraa, *Organisatorische ontwikkeling VRO(M): 1963-heden*. Den Haag 1994 (niet uitgegeven),

De spelregels van de ruimtelijke ordening 1986, RPD. Den Haag 1987, p. 7.

Tweede Kamer, zitting 1947-1948, 600 nr. 5 en 6.

Tweede Kamer, zitting 1949-1950, 600, nr. 15

Tweede Kamer, zitting 1975-1976, 13 600 hoofdstuk XI, Memorie van Toelichting begroting 1976

Tweede Kamer, zitting 1976-1977, 14 800, hoofdstuk XI, nr. 2, Memorie van toelichting begroting 1977

Tweede Kamer, zitting 1977-1978, 14 889, nr. 1-3

Tweede Kamer, zitting 1980-1981, 16 789

Tweede Kamer, zitting 1981-1982, 17 496, nr. 5

Tweede Kamer, zitting 1988-1989, 20 969, nr. 1-6 en 21 133.

Tweede Kamer, zitting 1991-1992, 22 500, nr. 3, Memorie van Toelichting op het ontwerp van wet.

Tweede Kamer, zitting 1996-1997, 24 704, nr. 5; Memorie van Toelichting op de Wet op de Waddenadviesraad en 25 3111, nr. 3; Memorie van Toelichting op de wijziging van de Wet op de ruimtelijke ordening.

Vastgoed informatie. Brochure van de voorlopige Raad voor vastgoed informatie. Z.j. *Jaarverslag 1977*, Stichting Raad voor vastgoed informatie, overlegorgaan voor vastgoed informatie.

drs. R. van der Wal, *Openluchtrecreatie. Een institutioneel onderzoek naar het beleidsterrein openluchtrecreatie in de periode 1945-1996*. PIVOT-rapport 51, Den Haag 1998

Werkplan 1997. Afdeling Monitoring van de RPD

www.kadaster.nl, 5 september 2000

www.vromforum.nl, 14 april 1999

www.waddenzee.nl; 14 april 1999.

11. Noten

1. TK 1977-1978, 14 889, nr. 1-3, p. 24. Zie ook De commissie - De Wolff (Commissie onderzoek toekomstige maatschappijstructuur, TK handelingen 70-71, 10914).
2. Bogaarts, *Waterstaat*, Van Oldenbeek, *Natuur- en Landschapsbeheer*; R. v.d. Wal, *Openluchtrecreatie* dr. J.A.A. Bervoets, *Volkshuisvesting*, (concept) concept-rapport Energievoorziening;
3. *Ruimtelijke verkenningen* 1996, p. 11.
4. *De spelregels*, p. 7.
5. Zie voor de overige handelingen betreffende de stadsvernieuwing: het Rapport institutioneel onderzoek Volkshuisvesting (concept).
6. Bogaarts, *Waterstaat*, p. 1.
7. Zie: Bogaarts, *Waterstaat*, pp.162 e.v.
8. Bogaarts, *Waterstaat*, handelingen 460-463; 465-487 en 491
9. Het beleid voor *zeehavens* betreft vooral de omringende infrastructurele voorzieningen. De minister van VROM is betrokken vanuit diens verantwoordelijkheid voor de ruimtelijke ordening. Het eerste structuurschema Zeehavens werd door de ministers van V&W, EZ en VROM aan de Tweede Kamer aangeboden. Behandeling in de TK: TK 1980-1981, 16789 en TK 1988-1989, TK 21 133.
10. Bogaarts, *Waterstaat*, handelingen 506-520.
11. Informatie van mr. M.C. van der Klooster, hoofd afdeling BO van de RPD.
12. Oldenbeek, *Natuur- en Landschapsbeheer*, handeling 1 en 53.
13. Doe v.d., Spijkerman *Van monumentale waarde*. Handelingen 49, 50 en 52.
14. Siraa, Valk v.d., Wissink, *Met het oog op de omgeving*, p. 217.
15. Siraa, *Een miljoen*, pp. 140-147.
16. Siraa, *Een miljoen*, p. 154-163.
17. Siraa, *Een miljoen*, pp. 173-176.
18. TK 1947-1948, Memorie van antwoord, 600 nr. 6.
19. Siraa, *Een miljoen*, pp. 175-176.
20. Siraa, *Een miljoen*, p. 188.
21. Siraa, *Een miljoen*, p. 191.
22. Siraa, *Een miljoen*, p. 197.
23. Siraa, *Een miljoen*, pp. 168-171.
24. TK 1946-47 2, 300; 1947-48, 600, nr. 5 en 6, 1949-50, Voorlopig Verslag, nr. 15.
25. H.T. Siraa, v.d. Valk, Wissink, *Met het oog op de omgeving*, p. 97.
26. TK 1977-1978 14 889, nrs., 1-3, MvT, p. 15.
27. Gronggrijp-van Mourik, De Bruin, Vellekoop, *Wet op de ruimtelijke ordening*, p. 8-9.
28. Zie Jaarverslag Rijksplanologische Dienst 1984, pp. 124-125.
29. TK 1991-1992, 22 500 B en nrs. 3, Memorie van toelichting op het ontwerp van wet..
30. Bakker, Rensing. *Naar integratie en maatwerk*, pp. 33-34.
31. Siraa, van der Valk, Wissink, *Met het oog op de omgeving*, p. 37.
32. Siraa, van der Valk, Wissink, *Met het oog op de omgeving*, p. 43.
33. Siraa, van der Valk, Wissink, *Met het oog op de omgeving*, p. 93.
34. *Ruimtelijke verkenningen*, 1994, p. 29.
35. *Ruimtelijke verkenningen*, 1995, pp. 12-19.
36. *Ruimtelijke verkenningen*, 1994, pp. 22-23.
37. *Ruimtelijke verkenningen*, 1996, p. 63.
38. Gronggrijp-van Mourik, De Bruin, Vellekoop, p. 120-121.
39. Hardy, *Inventarisatie*, pp. 5-6.
40. Kruytbosch, Van Benelux naar Europese ruimtelijke ordening, pp. 37-45.
41. Hardy, *Inventarisatie*, p. 6.
42. Zie ook: *Het open Europa en de ruimtelijke Ordening. Tien jaar planologische discussiedagen*. Delft 1989
43. Hardy, *Inventarisatie*, p. 12.
44. *De spelregels*, p. 20.
45. TK 1988, 20969, nr. 1-2, 1989, nrs. 3-4, en 5-6.
46. *De spelregels*, p. 20.
47. *De spelregels*, p. 22.
48. *De spelregels*, p. 24.
49. Lukassen, Ruimtelijk beleid, pp. 33-34.
50. *De spelregels*, p. 28.
51. *De spelregels*, p. 28.
52. *De spelregels*, p. 30.
53. *De spelregels*, p. 32.
54. *De spelregels*, p. 33.
55. TK 1996-1997, nr. 25 3111, nr. 3; Memorie van Toelichting op de wijziging van de Wet op de ruimtelijke ordening.
56. Raad voor vastgoedinformatie, brochure, z.j.
57. Reehuis, Slob, *Parlementaire geschiedenis*, pp. 19-20.
58. ⁵⁶P. Kruizinga, De kadastrale legger en aanverwante bronnen, 1812-1990. In; Broncommentaren, deel 3, eindred. G.A.M. Van Syngel, ING Den Haag 1997, p. 24.
59. TK 1981-1982, 17 496, nr. 5, pp. 139-145.
60. Kadasterwet, art. 49.3
61. MvT begroting 1977, TK 1976-1977 14 800, hoofdstuk XI, nr. 2, p. 78.
62. TK 1981-1982, 17 496, nr. 5, pp. 6-7.
63. TH 1981-1982, 17 496, nr. 5, p. 4.
64. TK 1981-1982, 17 496, nr. 5, p. 5

-
64. TK 1981-1982, 17 496, nr. 31, pp. 13-14.
 65. TK 1981-1982, 17 496, nr. 31, pp. 13 e.v.
 66. Zie: *Werkplan 1997. Afdeling Monitoring van de RPD*
 67. *De spelregels* pp. 13-14.
 68. Siraa, *De geschiedenis*, p. 82.
 69. Siraa, *Een miljoen*. p. 190.
 70. Siraa, *Een miljoen*. pp. 153-163.
 71. *Planning in overleg*, p. 16.
 72. Siraa, *Organisatorische ontwikkeling VRO(M)*, pp. 23-24.
 73. Siraa, *Organisatorische ontwikkeling VRO(M)*, pp. 4-5.
 74. Siraa, *Organisatorische ontwikkeling VRO(M)*, p. 24
 75. www.vrom forum, 14 april 1999
 76. *Ruimtelijke Verkenningen* 1998, p. 46.
 77. Ministerie van VROM, CS/DDI/Archief Informatie Centrum en Staatsalmanak, 1969-1999.
 78. *Ruimtelijke Verkenningen* 1997, p. 81.
 79. Ministerie van VROM, CS/DDI/Archief Informatie Centrum, Protocol van 9 februari 1952 van de Benelux ministers belast met ruimtelijke ordening.
 80. *Ruimtelijke verkenningen* 1998, p. 166.
 81. Ministerie van VROM, CS/DDI/Archief Informatie Centrum, beschikking van het Comité van ministers van de Benelux Economische Unie M(69) 18 van 3 juli 1969.
 82. *Ruimtelijke verkenningen* 1998, p. 167 en *RPD Handelingenlijst* van 11 november 1993, code 341.232.ND
 83. www.waddenzee.nl; 14 april 1999. Zie ook Memorie van Toelichting op de Wet op de Waddenadviesraad, TK 1996/97, 24 704, nr. 5
 84. Naar informatie van H. Eisma, Archief- en informatiecentrum, Ministerie van VROM.
 85. *Ruimtelijke verkenningen* 1998, p. 168.
 86. *Meerjarensvisie Ruimtelijk Onderzoek 1991-1996*
 87. Zie Wet op de ruimtelijke ordening, art. 4a.
 88. *De spelregels*. pp. 16-17.
 - ⁹⁰P. Kruizinga, De kadastrake legger en aanverwante bronnen, 1812-1990. In; Broncommentaren, deel 3, eindred. G.A.M. Van Synghel, ING Den Haag 1997. , p. 24.
 89. Siraa, *Organisatorische ontwikkeling VRO(M)*, p. 30
 90. Nota van toelichting bij het Kadasterbesluit.
 91. *Handelingenlijst ten behoeve van het opstellen van een selectielijst voor de archieven van de Dienst voor het kadaster en de openbare registers*
 92. Deze handelingen staan beschreven in het rapport institutioneel onderzoek Landinrichting.
 93. MvT begroting 1976, TK 1975-1976, 13 600 hoofdstuk XI, nr. 2, p. 67.
 94. MvT. begroting 1992, 1993 en 1994.
 95. MvT begroting 1976, TK 1975-1976, 13 600, hoofdstuk XI, nr. 2, p. 68.
 96. *Vastgoedinformatie*.
 97. *Jaarverslag 1977*, Stichting Raad voor vastgoedinformatie, p. 4.